

Hétforrás helyi óvodai pedagógiai program

Tartalomjegyzék

I.	Bevezető.....	5
II.	Különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése.....	9
III.	Gyermekkép, óvodakép, multikulturális nevelés	18
III.1	Gyermekkép.....	18
III.2	Óvodakép	18
III.3	Multikulturális nevelés.....	19
	Alapelvek	19
	Multikulturális szemlélet.....	20
IV.	Az óvodai nevelés feladatai.....	21
IV.1	Az óvodai nevelés általános feladatai	21
	Egészséges életmód alakítása.....	21
	Érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés	23
	Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása	25
IV.2	A fejlesztés iránya a kompetencia alapú fejlesztésben	26
V.	Az óvodai élet megszervezésének elvei	29
V.1	Személyi feltételek.....	29
V.2	Tárgyi feltételek	30
V.3	Az óvodai élet megszervezése	30
	Napirend-hetirend.....	30
	A csoportszervezés elvei	31
	Az óvoda kapcsolatai	31
	Óvoda – család kapcsolata	31
	Szülők.....	33
	Óvoda-bölcsőde kapcsolata.....	34
	Nevelési Tanácsadó, Logopédiai Intézet és Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság.....	35
	Gyámügyi Iroda, Népjóléti Iroda	35
	Gyermeorvos és ÁNTSZ.....	35
	Óvoda – iskola kapcsolata.....	36
	Iskola	37
	Fenntartó.....	38
	Oktatási, Kulturális és Kisebbségi Bizottság	38
VI.	Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógusi feladatai	39
VI.1	Játék	39
VI.2	Verselés, mesélés	41
VI.3	Ének, zene, énekes játék, gyermektánc.....	42
VI.4	Rajzolás, mintázás, kézi munka	43
VI.5	Mozgás.....	44
VI.6	Külső világ tevékeny megismerése.....	46
VI.7	Munka jellegű tevékenységek.....	47
VI.8	A tevékenységekben megvalósuló tanulás.....	48
VII.	A fejlődés jellemzői óvodáskor végére	49
VIII.	Gyermekevédelem.....	51
VIII.1	Gyermekevédelmi munka az óvodában.....	51

IX.	Sajátos tevékenységek, egyéni arculatok	53
IX.1	Szolgáltatások az óvodában	53
IX.2	Hold Utcai Tagóvoda	54
IX.3	Szivárvány Tagóvoda.....	57
IX.4	Püspökmajor Lakótelepi Tagóvoda	59
IX.5	Vasvári Pál Úti Tagóvoda	61
IX.6	Bimbó Utcai Tagóvoda	64
IX.7	Hétszínvirág Tagóvoda	66
IX.8	Izbégi Tagóvoda.....	68
X.	Az óvoda eszköznormája	71
XI.	Melléklet.....	76
1. számú:	Szentendre Városi Óvodák Egészségnevelési Programja.....	76
2. számú:	Sajátos nevelésű igényő gyermekek együttnevelése Szentendrén.....	79
XII.	Érvényességi nyilatkozat.....	103
XIII.	Legitimációs záradék.....	104

Az óvoda adatai

Szentendre Városi Óvodák

Cím: 2000 Szentendre, Pannónia u. 3.
Tel.: 06-26/500 – 473, 500-474
e-mail: ovodakozpont.szentendre@gmail.com
honlap: www.szentendreovi.hu

Az óvoda fenntartója:

Szentendre Város Polgármesteri Hivatala
Cím: 2000 Szentendre, Városház tér 1-3.

Tagintézmények neve, címe:

Hold utcai Tagóvoda	2000 Szentendre, Hold u. 10. Tel: 311-510, 400 e-mail: holdovoda@gmail.com
Szivárvány Tagóvoda	2000 Szentendre, Kálvária út 22. Tel: 310-710, e-mail: szivarvanyovi.szt@gmail.com
Püspökmajor ltp.-i Tagóvoda	2000 Szentendre, Hamvas Béla u. 1. Tel: 310-776, e-mail: puspokovi@gmail.com
Vasvári úti Tagóvoda	2000 Szentendre, Vasvári Pál út 39. Tel: 311-926, e-mail: vasvariovi@freemail.hu
Bimbó utcai Tagóvoda	2000 Szentendre, Bimbó utca 8 - 10. Tel: 310-885, e-mail: szentendreibimbo@gmail.com
Hétszínvirág Tagóvoda Óvoda Központ	2000 Szentendre, Pannónia u.3. Tel: 500-473, 500-474 e-mail: ovodahetszin@gmail.com
Izbégi Tagóvoda	2000 Szentendre, Szentlászlói út 92. Tel: 312-061, e-mail: izbegi.tagovoda@gmail.com

Alapító okirat száma: 97/2000. (VI.20.) Kt. határozata

Módosítás: 255/2011 (VI.09.) Kt. határozata

Az óvoda alaptevékenysége: A köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján a gyermekek három éves korától a tankötelezettség kezdetéig óvodai nevelés. A megismerő funkciók, vagy a viselkedés fejlődésének tartós és súlyos rendellenességével küzdő integráltan nevelhető, enyhe fokban értelmi fogyatékos, nagyothalló, mozgássérült, beszéd fogyatékos sajátos nevelési igényű és tanulási, beilleszkedési zavarral küzdő gyermekek különleges óvodai ellátása. Logopédiai ellátás, fejlesztőpedagógiai feladatok. Halmozottan hátrányos helyzetű, valamint hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelése.

I. Bevezető

1.) Az Óvodai nevelés országos alapprogramja (a továbbiakban: Alapprogram) a hazai óvodai neveléstörténet hagyományaira, értékeire, nemzeti sajátosságaira, a pedagógiai és pszichológiai kutatások eredményeire, nevelésügy nemzetközileg elismert gyakorlatára építve, Magyarország Alaptörvényének értékeit és Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket figyelembe véve-meghatározza a magyarországi óvodákban folyó pedagógiai munka alapelveit.

Az óvodai nevelés pedagógiai alapelveinek meghatározásánál abból kell kiindulni, hogy

a) a gyermeket-mint fejlődő személyiséget-szeretetteljes gondoskodás és különleges védelem illeti meg;

b) a gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége, s ebben az óvodák kiegészítő, esetenként hátrányt csökkentő szerepet töltenek be;

c) az óvodai nevelésnek a gyermeki személyiség teljes kibontakozásának elősegítésére kell irányulnia, az emberi jogok és gyermeket megillető jogok tiszteletben tartásával; oly módon, hogy minden gyermek egyenlő eséllyel részesülhessen színvonalas nevelésben.

Szentendre Város Képviselőtestülete 2000. június 21-én új intézményt hozott létre, amely jelenleg hét tagóvodából áll.

Az intézmény elnevezést 2013. március 14-én megváltoztatta, Szentendre Városi Óvoda lett. Szentendre Városi Óvodák helyi pedagógiai programjának a „Hétforrás”nevet adta, mely a tagóvodák egyéni arculatát jelképezi. 2013. szeptember 1-én hatályba lép az Országos Óvodai Nevelési Program módosítása.

Városunk az ország egyik legszebb részén a Dunakanyarban, a Pilis és a Visegrádi hegység csodálatos, természeti kincsekben gazdag, védett területén húzódik. Jelentős a város történelmi, műemlékekben gazdag múltja és kulturális értéke. Miután ilyen természeti és környezeti adottságok között élünk, kötelességünknek érezzük, hogy a környezeti nevelés meghatározója legyen a helyi programunknak.

Mi óvodapedagógusok igen kedvező helyzetben vagyunk. Az óvodai nevelésben alapvető szerepet játszik a megfelelő környezetkultúra. Hirdetjük a gyermekközpontú, szeretetteljes, családias óvodai légkört, amelyben a gyermekeket egyéni képességeik szerint neveljük, fejlesztjük. Hangsúlyozzuk a gyermekek testi-lelki gondozását, az érzelmi biztonság megteremtését és a szocializáció minél teljesebb kibontakoztatását a családi neveléssel együtt.

Az Alapprogram szerint az óvodai nevelésben érvényesülhetnek a különböző – köztük az innovatív – pedagógiai törekvések, mivel az alapprogram biztosítja az óvodapedagógusok pedagógiai nézeteinek és széles körű módszertani szabadságának érvényesülését, megkötések csak a gyermek érdekében tartalmaz.

*Az óvoda nevelőtestülete elkészíti saját **pedagógiai programját**: vagy átvesz, vagy adaptál egy kész programot, vagy saját programot készít, amelynek meg kell felelnie, az alapprogramban foglaltaknak. Az Alapprogram és az azzal összhangban lévő óvodai pedagógiai programok, egymásra épülő, szakmailag összehangolt rendszere a biztosíték arra, hogy az egyes intézmények szakmai önállósága, az óvodai nevelés sokszínűsége mellett érvényesülnek azok az általános igények, amelyeket az óvodai neveléssel szemben a társadalom a gyermek érdekeinek figyelembevételével megfogalmaz.*

Programunk olyan életfeladat teljesítésére orientál, amelyben a gyermekek megtanulnak eligazodni a környezetükben, megtanulnak beszélni, tevékenykedni, együttműködni, magatartásformákat elsajátítani. Mindezt jól szervezett tevékenységgel, nevelői segítséggel, a mindennapi élet feltételeivel és eszközeivel biztosítjuk.

Programunk a gyermekek alapvető tevékenységére, a játékra, mozgásra, a környezet tevékeny megismerésére, a kommunikációra, a mesére, a népi kultúra átadására, ápolására épül. Nyitottak vagyunk a partneri elvárások iránt, de szolgáltatásainkat a szakmaiság, és a gyermekek mindenekfelett álló érdekét szolgáló szempontok határozzák meg.

Tagóvodáinkban - az elnyert TÁMOP 3.1.4. -08/1-2009-0018 pályázat alapján - 2010. szeptemberétől, pedagógiai innovációként a kompetencia alapú nevelési programcsomag bevezetésre került.

Küldetésnyilatkozat

A Kompetencia Alapú Program alkalmazásával a képességfejlesztést helyezzük a nevelés középpontjába: alkalmazni képes tudás, képességek, készségek megszerzését, mely megalapozza az egész életen át tartó tanulást. Ezzel kívánjuk segíteni az önállóság, belső kontroll, nyitottság, rugalmasság, kreativitás, tolerancia, együttműködés készség, kritikus gondolkodás, probléma megoldás személyiségjegyek kialakulását.

Az érzelmi és erkölcsi nevelésnek komoly hangsúlyt kap a nevelési gyakorlatunkban, mert ez alapozza meg a személyiség szocializációját.

A megalapozott szokásrend kialakításával – amely értékrendhez vezet – olyan biztonságot kívánunk nyújtani a gyerekeknek, amely támpontot ad a mindennapokban, s amely értelmes célokkal tölti meg azokat.

Valljuk, hogy a játék a gyermek számára a legfőbb élményforrás, ugyanakkor a személyiség fejlesztésének színtere, a tanulás, a készség- és képességfejlesztés leghatékonyabb módja.

Nevelési célunk

Az óvodában komplex nevelés folyik. A nevelési területek elméletileg differenciáltak, elkülönültek, a gyakorlatban azonban a tárgyi koncentráció elvének megfelelően egységet alkotnak. Nevelési cél a gyermeki aktivitás, motiváltság, kíváncsiság ébrentartása és kielégítése, a kreativitás előtérbe helyezése és a kompetenciaérzés kialakítása, fenntartása.

Céljaink; hogy az óvodáskorú gyermek, jellemző vonásai a holnap óvodájában jobban érvényre juthassanak. Kapjon új tartalmat és egységes értelmezést az óvoda funkciója.

A módszerek, az eszközök, a szervezeti formák, az ellenőrzés, az értékelés, a mérés a gyermek személyiségének folyamatos fejlődését, fejlesztését segítse elő – ne váljon öncélúvá.

Az óvodapedagógus feladata

Az óvodapedagógus az ismeretek tapasztalati úton történő megszerzéséhez segítse hozzá a gyermekeket.

Teremtse meg annak a lehetőségét, hogy a gyermek a játékon, a művészeteken, az alkotómunkán, saját tevékenységén keresztül szerezhesse meg azokat az élményeket, amelyek meg-

nyitják, és ébren tartják benne a vágyat a környező világ megismerésére, a tanulás örömének átélésére. Ebben az életkorban az igazi ismeret az, amit a gyermek önmaga szerez meg. Mindennek az alapja, hogy a gyermek érdeklődésére és cselekvésére, előzetes tudására, tapasztalataira épüljön az ismeretanyagot is tartalmazó tevékenységrendszer.

A program csomag alkalmazása során adjon lehetőséget az óvoda–iskola átmenet, az inkluzív pedagógia, a játék, az érzelem és az erkölcs új tartalmú megközelítésére.

A programcsomag használatával az iskolára való felkészítés, az iskolaérettség újraértelmezését valósítsa meg. Az óvodapedagógus törekedjen az óvoda óvó-védő, nevelő, személyiségfejlesztő funkciójának új tartalommal való megtöltésére.

A pedagógustól olyan beállítódás várható el, amely a prevenció hatékonyságát hirdeti a korrekcióval szemben;

Saját kompetenciáit fejlessze úgy, hogy képes legyen a gyerekek differenciálási szintek (I–II–III.), képességfajták (értelmi, szociális, testi, kommunikációs: verbális, nonverbális) szerinti fejlesztésére.

Tanulás

A valódi tudás az, amit a gyermek maga fejt meg, és cselekvésen keresztül sajátít el. Ennek érdekében fontos, hogy minél több tapasztalathoz jusson, élményeket élhessen át, és természetes kíváncsiságát kielégíthesse. Ezért a játékba integrált önkéntes és cselekvéses tanulás az óvodai tanulás útja.

Az óvodai tanulás célja nem csak, és nem elsősorban az információk bővítése, hanem a képességek fejlesztése. Ez viszont egyénre szabottan, differenciáltan, az egyes gyerekekhez igazított módszerekkel, eszközökkel, az egyes gyerekekhez mért tempóban lesz csak hatékony (és nem mellékesen örömteli). Ehhez kapcsolódik az azonnali és egyénhez mért visszacsatolás szükségessége (annak változatos módjai), ami nem egyenlő a minősítő értékeléssel.

A tanulási folyamatnak szociális, mozgáson alapuló és értelmi képességeket mozgató összetevői vannak.

Az óvodai tanulás „módszertana” tehát nem akkor korszerű, ha a jelenlegi iskolai modellhez kötődik, hanem, ha eléri célját: tanulásban (is) kompetens gyereket nevel, amely képessé teszi őt az élethosszig tartó tanulásra.

- épít a gyermeki kíváncsiságra,
- „felhasználja” az aktivitását,
- értékeli, előtérbe helyezi a kreatív megoldásokat,
- a játékba integrált, cselekvéses gondolkodási formák lehetőségeit teremti meg,
- egyénhez mérten értékeli,
- örömteliséget biztosít,
- felhasználja a meglévő ismereteket,
- egyformán tartja jelentősnek a különböző képességeket, készségeket és a meglévő tudást,
- folyamatosan és fokozatosan várja el az együttműködést, a feladattartást.

Erkölcsei nevelés

Ebben az életkorban elegendőnek, ha az erkölcsiség az egymásra figyelésben, az együttműködésben, segítségadásban nyilvánul meg, illetve még néhány együttélési szabály betartásában.

Pl. köszönés, játékeszközök helyrerakása stb. A normák kialakulása és alkalmazása nem korlátozódik csak a játékokra vagy csak a tanulásra, vagy csak a munka jellegű tevékenységekre, hanem a mindennapok része, áthatja magát a gyermeki életet

Az óvodai nevelés óvó-védő, szociális, nevelő és személyiségfejlesztő hatása

Támogatjuk az önállóságra való törekvéseket. Ez a tevékenységformák bármelyikére igaz. Elengedhetetlen a segítő, támogató jelenlétünk. Az óvó-védő funkcióban szem előtt tartjuk, hogy a játékokra szánjuk a legtöbb időt.

Mi egészséges, kiegyensúlyozott, boldog gyerekkort kívánunk biztosítani a ránk bízottaknak. Védjük gyermekeink testét, lelkét, értelmét a felesleges megterhelésektől.

A szociális funkció gyakorlása közben abból indulunk ki, hogy a kialakított képességek, készségek is csak akkor tudnak felszínre kerülni, ha gyerekeink társas kapcsolataikban is fejlettek, és különböző szerepeikben is megtalálják a helyüket. Véleményüket, érdeküket megpróbálják képviselni. A konfliktusaikat segítséggel, vagy anélkül próbálják megoldani. E funkció gyakorlása közben egészséges, érett, kifinomult felnőtt óvodai példákat kell nyújtunk!

A nevelő és személyiségfejlesztő funkció érvényesítése során fel kívánjuk oldani a nevelés tartalma és a gyerekek tapasztalatai között meghúzódó ellentmondásokat. Tiszteletben tartjuk, hogy az adottságok minősége határt szab a fejlesztésnek. Ahhoz, hogy az adottságok képességekké alakuljanak, meghatározott feltételekre van szükség. A szülői környezetet megpróbáljuk megnyerni a közös nevelésnek, fejlesztésnek.

Elvárt eredmény

A kompetencia alapú programcsomag alkalmazásával reményeink szerint a gyerekek számára önfelelt, boldog gyerekkort biztosítunk, amelyben kedvük, igényeik, elképzeléseik, vágyaik szerint játszhatnak, kedvük, igényeik szerint mozoghatnak térben és időben, zenében és festésben, átélhetik a mesék, versek szárnyaló világát, átérezhetik a hagyományok üzenetét, bábozhatnak, dramatizálhatnak. Nap, mint nap változatos, színes élményeket szerezhetnek önmagukról, barátaikról, a segítő, befogadó, elfogadó felnőttek jelenlétéről, a közösségről, az őket körülvevő világról, a környezetről, a természet csodáiról, a számok, a mennyiségek birodalmáról, játszva tanulhatnak egymástól és a felnőttektől.

A kérdéseiket bátran, nyíltan megfogalmazhatják, a megoldandó helyzeteknek számos megoldása lehetséges, és ezt tudva döntenek.

2. Az óvodai nevelési program elkészítésekor az Óvodai nevelés országos alapprogramja mellett figyelembe kell venni

a.) a Nemzetiség óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda nemzetiségi nevelést végez.

b.) a Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvét is, ha az óvoda sajátos nevelési igényű gyermeket nevel.

II. Különleges bánásmódot igénylő gyermekek nevelése

Különleges bánásmódot igényel tőlünk minden olyan gyermek, aki nehezen tudja megtalálni a helyét, szerepét egy óvodai csoportban, akinek gondot jelent a beilleszkedés, a másokhoz való alkalmazkodás. Ha elfogad bennünket, egy ölbé vevés, a testi közelség biztonságérzetet kínál. A nyugalom, a szeretet kellemes érzéseket sugároz a gyermek felé. Kinek, kinek eltérő időre van ehhez szüksége. A személyes bánásmód lényege, hogy a gyermekhez való közeledés megfeleljen a gyermek egyéni igényeinek.

A megoldásokhoz elengedhetetlen a gyermek megérintése szerető megértésünkkel, teljes odafordulásunkkal. Szükséges, hogy minden gyermekhez megtaláljuk az ő személyiségéhez, lelkivilágához alkalmazkodó legjobb módszert.

A probléma megoldásához mindig szükséges, hogy olyannak fogadjuk el a gyermeket amilyen, és ne olyannak, amilyennek esetleg lennie kell mutassunk bizalmat, melyben önbizalmát erősítjük figyeljük érzelmi megnyilvánulásait, miközben védelmet, nyugalmat biztosítunk számára ismerjük meg személyisége sajátosságait, fejlődési, fejlesztési lehetőségeit, miközben bízunk képességeiben erősítsük meg helyes viselkedésében, sikeres tevékenységeiben elismerő bátorítással, miközben teret adunk önértékesítési vágyának segítsük társas kapcsolatait, vele együtt a szociális folyamatok erősödését.

Ez a szociális tanulás kölcsönösségen alapszik. Mi alkalmazkodunk hozzá, hogy kellő biztonságot érezve próbáljon meg ő is elfogadni, s ennek segítségével tudjon alkalmazkodni környezetéhez.

„Az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különbözőnek egymástól. (Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, Az érzelmi, erkölcsi és a közösségi nevelés 1.5.bek.)

Különleges gondozást igénylő gyermekek óvodáinkban

- Sajátos nevelési igényű gyermekek
- Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek
- Beilleszkedési Tanulási Magatartási Nehézséggel küzdő gyermekek
- Tehetséges gyermekek
- Migráns gyermekek

II.1. Sajátos nevelési igényű gyermekek

Sajátos nevelési igényű gyermek, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, a megismerő funkciók, vagy viselkedés fejlődésének organikus okra visszavezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd.

A megismerő funkciók, vagy a viselkedés fejlődésének organikus okra vissza nem vezethető tartós és súlyos rendellenességével küzd.

Az integrált nevelés:

Óvodánkban, nyugodt, derűs légkörben megteremtjük, türelemmel, figyelmességgel a másság elfogadást, az egymás iránti toleranciát, melyben a gyermekek számára természetessé válik a különbözőség elfogadása.

Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása

A feltételek megteremtésére irányuló kérdések

- A csoport létszáma és az új gyerek befogadásának aránya megfelelő-e?
- Megvannak-e a gyermek befogadásának személyi feltételei?
- Megvannak-e a gyermek befogadásának tárgyi feltételei?

Felkészülés, megvalósítás

Felkészülés a gyermek sajátos nevelési igényéből:

- a szakirodalomból
- a szülőkkel beszélgetés
- orvossal, gyógypedagógussal beszélgetés

Felkészülés a környezet tárgyi feltételeinek megteremtésével:

- akadálymentesítés
- speciális szerek beszerzése
- speciális játékszerek beszerzése

Felkészítés:

- az óvodapedagógus felkészítése
- a szülők felkészítése
- a gyerekcsoport felkészítése
- a dajka felkészítése

Programok, tervek kidolgozása:

- a szakember fejlesztő terveinek kidolgozása
- a pedagógus terveinek kidolgozása

Folyamatos nyomon követés:

- kognitív képességek, tanulás
- szocializáció, játék
- kommunikáció (verbális, nonverbális)
- motoros képességek (nagy- és finommozgás)
- önkiszolgálás

Folyamatos együttműködés:

- szülőkkel
- szakemberekkel

Célunk:

A másságot elfogadó környezet megteremtése

Olyan szakvélemények beszerzése, melyek segítségével megismerhetjük a sérülés mértékét, és ezek alapján tervezhetjük a specifikus fejlesztéseket.

Az akadályozott fejlődésű, illetve fogyatékos gyermek alkalmazkodóképességének, önállóságának, együttműködésének fejlesztése.

A sérült funkciók működésének differenciált fejlesztése, a kompenzációs lehetőségek bővítése

A szükséges szakemberek, módszerek, eszközök, terápiás eljárások meglétének biztosítása, alkalmazása.

A szakemberek a testi, érzékszervi, értelmi, beszéd-sérült és más fogyatékos kisgyermek folyamatos fejlesztését végzik integráltan, egyéni és csoportos keretek között. Az általános fejlesztést az óvodapedagógusok, a sérülés-specifikus fejlesztést a megfelelő gyógypedagógiai szakemberek végzik, valamint az intézmény logopédusa, fejlesztő pedagógusa.

Célunk, hogy a még kialakulatlan, sérült, illetve lassabban fejlődő funkciók lehető legkorábbi és leghatékonyabb felismerésével, majd fejlesztésével a gyermekek életminőségét javítsuk, segítsük minél teljesebb beilleszkedésüket a társadalomba.

Az óvodapedagógusok feladata

Óvodásaink sokoldalú, harmonikus fejlődésének, a gyermeki személyiség kibontakoztatásának elősegítése az életkori és egyéni sajátosságok, az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével. Feladatunk, hogy a nevelés során

- Mozgásuk váljon összerendezetté
- Sajátítsák el a megfelelő egészségügyi szokásokat

Ismerjék fel az alapvető testi szükségleteiket, és lehetőség szerint végezzék önállóan.

Reális célok és feladatok kitűzése a környezeti feltételek és saját lehetőségeink számbavételével.

A tanulási képességeket befolyásoló pszichikus funkciók fejlesztése

A fogyatékból eredő speciális fejlesztőtevékenység megszervezése.

Az Alapító Okirat értelmében az óvoda a beszéd-fogyatékos, az enyhe fokban mozgássérült, az enyhe fokban hallássérült és az enyhe fokban értelmi fogyatékos, valamint a megismerés és viselkedés tartós és súlyos rendellenességével küzdő gyermekek ellátását tudja biztosítani. Ellátjuk a Szentendrén élő, különböző problémákkal küzdő gyermekek speciális fejlesztését, akiknek erre a szakemberek véleménye szerint szükségük van. A fejlesztések egyénre szabottak – fejlesztési terv alapján történnek, ugyanakkor minden egyéb tevékenység továbbra is az óvodai tevékenységek keretén belül biztosítottak.

Fontos a szakmai kapcsolat a Nevelési Tanácsadóval és a Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal.

A gyermek számára olyan tagóvoda választása, ahol a gyermek számára az ellátáshoz szükséges feltételek a leginkább biztosítottak.

Az óvodáskor végére várható fejlettségi szint:

Kudarcoktól mentes óvodai élet.

A gyermekek érdekében a családdal való jó együttműködés.

A lehető legeredményesebb javulás.

Bevezetésre került a TÁMOP 3.4.2.A-11/1-2012-0009 számú konzorciumi pályázat „Sajátos nevelési igényű gyermekek integrációja Szentendrén”. Melléklet

II.2. Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelése

A hátrányos helyzetű gyerekek óvodai nevelésének célja a gyermekek esélyegyenlőségének növelése, társadalmi beilleszkedésük segítése.

Az óvoda legfőbb feladatai ennek érdekében:

- a gyerekek ismereteinek bővítése
- készségeik, képességeik fejlődésének segítése

- szociális sémák átadása
- kommunikációs kultúrájuk megalapozása
- nyelvi hátrányaik csökkentése
- tevékenységi és tanulási motivációjuk fejlesztése
- a velük szembeni előítéletek csökkentése
- fejlesztő, stimuláló, elfogadó óvodai környezet kialakítása

Ezeket a feladatokat integrált nevelés keretében kívánjuk megvalósítani.

Az óvodapedagógusok feladatai a hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelése során:

- Megismerni a differenciálást segítő módszereket, eszközöket, eljárásokat és ezeket alkalmazni a nevelő munkája során.
- Az egyes gyerekre koncentrálni, egyéni bánásmódot, személyes odafigyelést alkalmazni.
- A gyermek ismeretében választja meg módszereit.
- A gyermek érdeklődésére épít, motivál.
- Segíti a gyermek önállóságának fejlődését.
- A gyerekek személyiségfejlődését elsősorban játékkal, mozgással, sokféle tevékenységgel, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával segíti.
- Az együttnevelés szervezeti kereteinek kialakításával segíti a gyermeket /játékba épített egyéni fejlesztés/.
- Szoros kapcsolatot tart a hátrányos helyzetű gyerekek szüleivel és igyekszik őket minél jobban bevonni az óvoda életébe.

A hátrányos helyzetű gyerekek számára szükség szerint biztosítjuk a csoporton kívüli fejlesztő, felzárkóztató foglalkozásokat, amelyet az óvoda szakemberei végeznek /logopédus, fejlesztő pedagógus, pszichológus gyógypedagógus/

Az óvodában team segíti az óvodapedagógusok munkáját a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek integrált nevelésében.

Hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek: kiemelt odafigyelés, segítség, a családdal való jó kapcsolattartás, szükség esetén a Népjóléti Irodával és a Gyermekjóléti Szolgálattal való együttműködés.

II.3. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek az óvodában

Fejlesztésük szakértői vélemény alapján történik.

Beilleszkedési zavaros gyermekek

Vannak gyermekek, akik a szülőktől nehezen válnak el, a csoportba nehezen illeszkednek be, feladathelyzetekben nem szívesen vesznek részt. A csoportban egy-két gyermekkel teremtenek csak kapcsolatot, de leginkább az óvodapedagógus mellett érzik biztonságba magukat.

Szoronganak, félnek valamitől. Gyakran az ismerős, feszültségmentes óvodai környezetben sem képesek feloldódni a három év alatt sem.

- Folyamatos aggodalmaskodás jellemzi, állandó kételyei vannak.
- Nem bízik önmagában.
- Retteg az új helyzetektől, bármiféle változástól.
- Gyakran fordulnak elő náluk fizikai panaszok: hasfájás, fejfájás, körömrágás / a lelki fájdalom jelenik meg testi fájdalomként. /
- Közösségbe nehezen illeszkedik be / esetleg egy hasonló tulajdonságú gyerekkel érzi jól magát. / Állandóan készenlétben van, fél a változástól.
- Bátortalan, erőtlen minden olyan helyzetben, ahol önmagára hagyatkozva kell döntenie.

Az óvodapedagógus feladatai:

- Szeretetteljes, odafigyelő, segítő, felkaroló magatartás.
- Játéktevékenységbe való bekapcsolódás segítése.
- Baráti kapcsolatok kialakításának segítése.
- A jelzések időben való észrevétele.
- A problémák preventív, megelőző megközelítése.
- A szülőkkel való megfelelő hangvételű és hatású konzultáció.
- Kapcsolatfelvétel szakemberrel.

A „**magatartás zavaros**” fogalommal azokat a gyerekeket jelöljük, akik viselkedésükben annyira eltérnek a társadalom által előírt normáktól, hogy az óvodán kívül és belül is egyaránt feltűnnek, nehezítik az együttélést a csoporton belül.

A segítőmunka főbb területei:

- A gyermek személyiségére irányuló fejlesztés
- A családon belüli konfliktusok megoldására irányuló segítség
- A gyermek intézményen belüli helyzetének javítását célzó segítség

Fontosak az átlátható, egyértelmű szabályok. A gyermeket úgy neveljük, hogy érezze biztonságba magát, legyen önbecsülése. A gyakran agresszív gyermekek döntő többsége a magabiztosnak, öntörvényűnek látszó viselkedés ellenére önbizalomhiánnyal küzd, alacsony az önértékelése. A halmozódó lemaradás, az alacsony önértékelés vezet el a magatartás és kapcsolatzavar kialakulásához.

Az a pedagógus eredményesebb, akihez a gyermeket személyes kapcsolatok is fűzik. / kedves, gondoskodó, odafigyelő, meghallgató magatartás / Elsősorban azt kell hangsúlyozni, hogy mit tegyen a gyermek, nem pedig azt, hogy mit ne tegyen.

Az intézményekben többet kell foglalkozni a magatartási problémával, amikor még nincs is jelen. Amikor már megjelent, a lehetőségeink szűkülnek.

Az óvodapedagógus feladatai magatartási problémák kezelésére.

- Meleg, szeretetteljes, elfogadó légkör teremtése. Biztonságérzet kialakítása.
- A gyereket képessé kell tenni, hogy felelősséget érezzen a magatartásáért. Szabadon hozhasson olyan döntéseket, amelyekért már képes felelősséget vállalni.
- Szabályok felállítása. Büntetés előtérbe helyezése. / következmények tudatosítása /
- Meg kell jutalmazni a jó magatartást- azonnali pozitív megerősítés / „szerető figyelem”, őszinte dicséret, nem tárgyi jutalom /
- Gyermektársak felkészítése. Segítő türelem. A csoporton belül a másság elfogadtatása.
- A probléma azonnali megbeszélése.
- Speciális módon kell büntetni, ha a gyermek rosszul viselkedik / nem a gyermeket bíráljuk, hanem a kifogásolható magatartást. Legyünk következetesek! Ugyanazt a vétséget mindig ugyanúgy ítéljük meg.
- Feltételhez kötött szerződés. A gyermek és a felnőtt megbeszéli, mi az, amit egyértelműen elvárnak egymástól. / állandóság, szokásrendszer szoros betartatása /
- Az érzelmek, a gondolat és a tettek megkülönböztetése, az érzelmek átélése, megélése, megértése. / leolvassuk mások testi jelzéseit, gesztusait belső állapotukról, érzéseikről. Fontos érzelmeink önszabályozása, hogy meg tudjuk nyugtatni magunkat, dühünket, indulatainkat csillapítani tudjuk.
- Élvezetes, a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenységek biztosítása. Bevonása a munkába és a játéktevékenységekbe. / az unalom, az unatkozás feszültségforrás /
- Az egyénhez igazított követelmények kialakítása. / tanulási képességek fejlesztése, figyelem, koncentrációfejlesztés, egyéni kiscsoportos fejlesztés, mozgásterápia, sport.
- Gyermek viselkedésének megismerése – ennek alapján a csoportba való beilleszkedésének segítése. / a pozitív tulajdonságok kiemelése /
- Mozgásterápia, sport, stresszt oldó technikák alkalmazása jótékony lehet.
- Családterápia vagy a gyermek egyéni pszichoterápiája.
- Megtanítjuk a gyerekeket, hogyan kezeljék konfliktusaikat, fejlesztjük empátiás készségüket
- Viselkedést módosító technikák alkalmazása. / figyelemelterelés, tudatos jutalmazás, konfliktuskezelési módszerek /
- Együttműködés a családdal, más szakemberekkel. A szülői és pedagógusi attitűdök egységesítése.

Tanulási zavarnak tekintjük azt az intelligenciaszint alapján az elvárhatónál lényegesen alacsonyabb tanulási teljesítményt, amely gyakran neurológiai deficit, vagy funkciózavar talaján jön létre, sajátos kognitív tünetegyüttessel. Ezek a részképesség zavarok nehezítik az iskolai tanulás során az olvasás, írás, matematika elsajátítását.

Korai jelei már óvodáskorban megmutatkozhatnak:

- a percepció / érzékelés, észlelés / zavarában
- a beszédszerveződés és nyelvi készség zavarában
- az emlékezet zavarában
- a lateralitás, valamint a saját testen és a térben való tájékozódás akadályozottságában
- a mozgáskoordináció a finommozgás zavarában
- a magatartási rendellenességekben: figyelemzavarban, hiperaktivitásban

Óvodapedagógus feladatai:

- Vizuális észlelést fejlesztő gyakorlatok. / puzzle, képlottó, memória /
- Vizuális emlékezetet fejlesztő gyakorlatok. / képek, kártyák megjegyzése /
- Verbális akusztikus emlékezetfejlesztő gyakorlatok / rövid történet mesélése, történetek kitalálása,
- Szeriális észlelést fejlesztő gyakorlatok. / gyöngysorok, fonás, kötés /
- Beszédmotorika fejlesztő gyakorlatok. / vatta, gyertya elfűzése /
- Hidépítő logopédiai program
- Téri orientáció fejlesztése. / érintőjátékok, labirintus játékok, tükör játék, /
- Figyelemfejlesztő gyakorlatok / tárgyak válogatása, másolása /
- Egyéni fejlesztési terv készítése

II.4. Tehetséggondozás az óvodában

A tehetséggondozás újszerű innovatív próbálkozás óvodáink életében. Feladatunk, a kiemelkedő képességű gyerekek korai felismerése, fejlesztése és támogatása. A különleges tehetség megnyilvánulhat mozgásban, szociális képességekben, művészeti adottságokban vagy átlagon felüli intellektusban. Gyakori, hogy ezek a tehetségformák együttesen lépnek fel. Vannak rendkívüli tehetségek, akik csak egy adott területen tűnnek ki. Az óvodában még csak tehetségígéretről beszélünk. A gyermekek fejlesztése során fontosnak tartjuk a különleges, esetleg fejlesztésre szoruló területek mellett az átlagos képességek, az egész személyiség támogatását.

Minden esetben szükség van támogatásra, ösztönzésre, mely a további fejlődést elősegíti. Ha a gyermek potenciális adottságai nem realizálódnak, ha a környezet nem veszi észre a rejtett tehetséget 6 éves korra a gyermekben rejlő tehetség többnyire elvész. A meg nem valósult képességek negatív énkép kialakulásához vezetnek. Az elfojtott belső motiváció frusztrálja a gyermekeket, amely a mentális egészségét veszélyezteti.

A tehetségígéret jelei:

- A tehetséges gyermek intelligenciája átlagon felüli.
- Rendelkezik a szükséges akaraterővel, hogy valamely feladatot elkezdjen
- és azt be is fejezze. Képesnek érzi magát a feladat megvalósítására és abban örömet lel.
- Célokat tud kitűzni, terveket tud készíteni, számításba veszi a kockázatot.
- Problémamegoldó gondolkodása egyedi, önálló és produktív.
- Komolyan érdeklődik az olvasás, írás iránt.
- Szokatlan gondolatok foglalkoztatják (halál, földön kívüli élet).
- Az összefüggéseket már nagyon hamar felismeri.
- Humorérzéke különlegesen fejlett.
- Széles az érdeklődési köre, jó az emlékezet.
- Nehezen fárad el, kevesebb az alvásigénye.
- A tökéletességre törekszik.
- Nagyon kíváncsi, tanulékony.

Feladataink a tehetséggondozásban:

- A tehetségígéretes gyermekek feltérképezése.
- A kiemelkedő képességek felismerése.
- A szülők tájékoztatása gyermekük tehetségéről.
- A speciális adottságok differenciált fejlesztése.
- A kíváncsiság, cselekvési vágy kielégítése.
- Az önmegvalósítási törekvések támogatása.
- A tehetségnek megfelelő óvodán kívüli szabadidős lehetőségek keresése.

Óvodáinkban a kiválóan kreatív tehetség ígéretes gyerekek a saját csoportjukban élik óvodás életüket, elsősorban játszanak, azzal foglalkoznak, amivel akarnak, szeretnek. A gyermekek fejlesztése két szinten történik: az óvodai csoportokban a napi tevékenységbe ágyazva, ill. pillanatnyilag óvodán kívül a gyermekek érdeklődésének, kiemelkedő képességeinek, megfelelő tevékenységeket biztosító foglalkozásokon a szülővel egyeztetve. Programunk egyik leendő feladata és célkitűzése: a kiemelkedő képességű, kiválóan kreatív gyermekek felfedezése, személyiségük optimális fejlesztése. Feladatunk, felismerni a kreatív gyermekeket, ösztönözni, motiválni kreativitásukat, kielégíteni szükségleteiket: megismerési, elfogadási, alkotási vágyukat, biztonsági, önmagára taláztatás, hogy megbirkózzon a feladatok sokszínűségével, elkallódás elhárítása, harmonikus fejlesztés, segíteni őket a különböző helyzetekben, az általános kreatív nevelés eszközeivel fejlődésüket. A gyermekek csoportosítása, a tehetségüket feltételező területek szerint:

- Kiváló rajz készség,
- Kiváló zenei készség (zenei hallás, ritmusérzék, hangterjedelem)
- Természetismereti témakör,
- Matematikai képességek,
- Anyanyelvi kommunikációs képesség,
- Testi ügyesség, tánc-harmonikus mozgás, versenysportra való alkalmasság,
- Kiemelkedő szociális képesség, vezetői képesség

II.5. Migráns gyermekek integrált nevelése

„A hazájukat elhagyni készülő családok (továbbiakban: migráns) gyermekei óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, társadalmi integritását.” (Óvodai Nevelés Országos Alapprogramja, Óvodakép II.7.)

Az óvoda feladata: a migráns gyerekek fogadása, interkulturális és multikulturális szemléletű nevelése.

- A külföldi állampolgár, nem magyar ajkú gyermekek egyéni fejlesztési terv alapján folyó nevelése, a magyar állampolgárságú és anyanyelvű gyerekekkel közös csoportban.
- A szociális, nyelvi és kommunikációs kompetenciák fejlesztése, az életkori sajátosságok figyelembevételével, az óvodai nevelési tervvel szemben támasztott követelményeknek megfelelően, játékos módszerekkel, tevékenységekkel és munkaformákkal történik.
- A migráns gyerekek számára egyéni, magyar célnyelvi fejlesztő foglalkozások biztosítása.

A migráns gyermekeket is nevelő óvodában dolgozók feladatai:

- A gyermek megismerése, elfogadása, tudásának feltárása, hasznosítása.
- Beilleszkedését segítő pedagógiai módszerek alkalmazása, családgondozás, családterápia.
- A különleges bánásmód felismerése. A gyermek képességeire épülő fejlesztés, kompenzáció, felzárkóztatás. Egyéni fejlesztési terv kidolgozása.
- Együttműködés – partneri kapcsolat. Az óvodai csoportban zajló nevelés kiterjesztése. (szülők, helyi közösség, aktív segítők, Családsegítő, szakmai szervezetek, helyi lakosság, civil szervezet stb.)
- A migráns gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerjék egymás kultúráját, anyanyelvét. (irodalmi alkotások, mesterségek, szokások, ételek, történelmük, nyelvük, szellemi, tárgyi kultúrájuk, hagyományaik, táncaik, népviseletük, eszközeik stb.)

Elvárható eredmények

- minőségi nevelés és fejlődés lehetősége mindenki számára az óvodában
- a migráns gyerekek befogadása elfogadása, megfelelő fejlődésük
- szülőkkel családdal, segítőkkel való aktív kapcsolat
- a multikulturális tartalmak megfelelő reprezentációja a pedagógiai környezetben
- új típusú pedagógiai szerep (facilitátor)

III. Gyermekkép, óvodakép, multikulturális nevelés

III.1 Gyermekkép

1.) *Az Alapprogram az emberi személyiségből indul ki, abból a tényből, hogy az emberrel, mással nem helyettesíthető, szellemi, erkölcsi és biológiai értelemben is egyedi személyiség és szociális lény egyszerre.*

2.) *A gyermek fejlődő személyiség, fejlődését genetikai adottságok, az érés sajátos törvényszerűségei, a spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatások együttesen határozzák meg. E tényezők együttes hatásának következtében a gyermeknek sajátos, életkoronként (életkori szakaszonként) és egyénenként változó testi és lelki szükségletei vannak. A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet szerepe meghatározó. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, befogadó, ennek megfelelően a gyermeki személyiség kibontakozásának elősegítésére törekszik, biztosítva minden gyermek számára, hogy egyformán magas színvonalú és szeretetteljes nevelésben részesüljön, s meglévő hátrányai csökkenjenek. Nem ad helyet semmiféle előítélet kibontakozásának.*

Szeretnénk, hogy gyermekeink minden nap szívesen jöjjenek óvodába. Legyenek boldogok, tudjanak egyedül és a társakkal játszani. Személyiségük legyen kiegyensúlyozott, érzelmileg gazdag, nyitott, érdeklődő, egészséges önbizalommal rendelkező, a szabályokat megértő, betartó, és kreatív. Kötődjenek városunkhoz, testileg, szellemileg önmagukhoz képest fejlődjenek.

Szakmailag önálló, a partnerek igényét és elégedettségét figyelembe vevő nevelési intézmény, amely jól felkészült óvodapedagógusokkal és a pedagógiai munkát segítőkkal biztonságos, örömteli, sokszínű óvodai életet nyújt.

A családias, szeretetteljes légkörben óvó-védő és szociális feladatokat lát el.

A különböző szociális háttérrel rendelkező 3-8 éves korú gyermekek sokoldalú, harmonikus fejlődését, gyermeki személyiségük fejlesztését elősegítsük, kiegészítve a családi nevelést.

III.2 Óvodakép

1.) *Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család.*

2.) *Az óvoda a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik életévétől az iskolába lépésig. Az óvoda pedagógiai tevékenység rendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit. Az óvodában, miközben az teljesíti a funkcióit (óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő) a gyermekekben megteremtődnek a következő életszakaszba (kisiskoláskorba) való átlépés belső pszichikus feltételei.*

3.) *Az óvodai nevelés célja az, hogy elősegítse az óvodások sokoldalú, harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását, a hátrányok csökkenését az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek ellátását is).*

Célunk, hogy elérhető közelségbe vigyük a gyermekeket körülvevő természeti és társadalmi környezetbe. Alkotó, családias légkörben segítsük önkibontakozásukat úgy, hogy minden gyermek önmaga lehetőségeihez viszonyítva fejlődjön, testi, lelki, szociális, értelmi érettség terén. Az életre neveljük őket. Az esélyegyenlőség biztosítása érdekében, a Szentendrán élő

különleges bánásmódot igénylő gyermekek integrált nevelése.(Esélyegyenlőségi Program alapján)

4.) *Az óvodai nevelésben alapelv:*

- a.) *a gyermeki személyiséget, elfogadás, tisztelet, szeretet, megbecsülés és bizalom övezi,*
- b.) *a nevelés lehetővé teszi és segíti a gyermek személyiségfejlődését, a gyermek egyéni készségeinek és képességeinek kibontakoztatását,*
- c.) *az óvodai nevelésben alkalmazott pedagógiai hatásoknak a gyermek személyiségéhez kell igazodniuk.*

5.) *Az óvodai nevelés az alapelvek megvalósítása érdekében gondoskodik: a gyermeki szükséglet kielégítéséről, az érzelmi biztonságot nyújtó derűs, szeretetteljes óvodai légkör megteremtéséről: a testi, a szociális és az értelmi képességek egyéni és életkor specifikus alakításáról: a gyermeki közösségben végezhető sokszínű – az életkornak és fejlettségnek megfelelő – tevékenységről, különös tekintettel, a mással nem helyettesíthető játékról: e tevékenységeken keresztül az életkorhoz és a gyermek egyéni képességeihez igazodó műveltségtartalmakról, emberi értékek közvetítéséről: a gyermek egészséges fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges személyi, tárgyi környezetről.*

6.) *A nemzetiséghez tartozó gyermekek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság megőrzését, ápolását, erősítését, átörökítését, nyelvi nevelését, a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét.*

7.) *A hazájukat elhagyni kényszerülő családok (a továbbiakban: migráns) gyermekeinek óvodai nevelésében biztosítani kell az önazonosság ápolását, erősítését, társadalmi integrálását.*

Szentendrén is jelen vannak a különböző nemzetiségek, kisebbségek, és a migráns gyermekek is. Igyekszünk őket a közösségbe bevonni, – a más kultúra és nyelvi nehézségek ellenére is. Általában a többi gyermek szeretettel és érdeklődéssel fordul ezek felé, az óvodások felé. Elfogadjuk szokásaikat és a családdal is igyekszünk jó kapcsolatot kialakítani, segítséget nyújtani a beilleszkedéshez. A pedagógus és más dolgozók befogadó attitűdje meghatározó.

III.3 Multikulturális nevelés

Alapelvek

Humanizmus

A méltóság, a tisztelet kifejezése szempontjából nem teszünk különbséget gyerek és gyerek között.

A kompetencia alapú óvodai programcsomag alkalmazása lehetőséget ad a roma és migráns gyerekek szükségleteinek kielégítésére.

A közvetlen pedagógiai környezet, az óvodapedagógusok és az óvoda alkalmazotti köre érzékenyen, nyitottan közeledik a roma és migráns családok gondjai, problémái felé.

Veleszületett méltóság és egyéni autonómia tisztelete

Egyenlő emberi méltóság kifejezésére törekszünk.

- A gyerekek értékességét egyediségükben, individualitásukban keressük.
- Az egyéni bánásmód elvének érvényesítése velük kapcsolatban is kötelező.
- Az emberi értékességüket elismerjük és fejlesztjük

A kirekesztés, az előítéletes kizsároltság megszüntetése

A roma kultúra nem romákkal történő megismertetésével csökkenteni kívánjuk a roma gyerekek testi, lelki, szociális előítéletekből származó kirekesztettség-érzését

Esélyegyenlőség

Nem gondoljuk, hogy ugyanolyan tudástartalmat ugyanolyan módon kellene közvetítenünk minden gyereknek. A programcsomag ajánlásai lehetőséget teremtenek ahhoz, hogy egyénre szabottan történjen a nevelési területek tartalmi feldolgozása és a tapasztalati úton történő élményszerzés lehetőségeinek megszervezése.

Azt viszont gondoljuk, hogy a tudástartalmakhoz való hozzájutás esélyét, minden kisgyerek számára, biztosítanunk kell.

- A gyerek személyiségét is tisztelet, szeretet, megbecsülés és elfogadás övezi.
- Az óvodai élet során számukra is biztosítjuk az óvó-védő, nevelő, személyiségfejlesztő funkciók érvényesülését.
- A megfogalmazott alapelveink érvényesítése minden óvodás gyermekre nézve kötelességünk.
- Az esélyek javítása érdekében nem élünk a pozitív diszkrimináció lehetőségével, helyette a sajátos szükségleteik kielégítését érezzük magunkra nézve kötelezőnek.
- Pedagógiai munkánk hatékony végzése során az egyenlőtlenségek felszámolására törekszünk.

Multikulturális szemlélet

Az alapelv érvényesítése során értéként kezeljük a gyerekek állampolgársága, anyanyelve közötti különbségeket. A kultúra őrzését, átörökítését egyetemes emberi jogként kezeljük.

A multikulturális nevelés megvalósítása

A multikulturális nevelés figyelembe veszi a sokszínű, sokféle kulturális háttérrel rendelkező társadalomban megfogalmazódó eltérő igényeket, szükségleteket, értékeket jelent, amely magával hozza a különböző gondolkodásmódok értéként való elfogadását, s egyszerűen természetesnek veszi a másságot. A helyi nevelési programba a migráns gyerekekre vonatkozó nevelési koncepció beépítése elengedhetetlen. A multikulturális nevelés alapját, az innováció, a szakértelem és a továbbképzés, továbblépés iránti nyitottság adja.

A bevándorló gyerekek integrálása nem járhat a saját nyelvük és kultúrájuk sérelmével. Az integrációt úgy kívánjuk megvalósítani, hogy a bevándorló gyerekek saját csoportjukhoz való csoportidentitását meghagyjuk, és tiszteletben tartjuk. Az integráció lehetőséget nyújt számunkra, hogy megakadályozzuk a bevándorló gyerekek nyelvi és kulturális beolvadását a többségi társadalomba. A játékba integráltan látjuk a legnagyobb valószínűségét annak, hogy a külföldi, nem magyar ajkú gyerekek a magyar nyelvet elsajátítsák. A tevékenységformák gyakorlásának közege, a játszó, munkálkodó, tanuló gyerekek köre az a környezet, ahol a gyerekek egymásra gyakorolt hatása felerősödhet. Az ajánlott, felkínált tevékenységek mindegyikére jellemző, hogy a felnőtt beszédpéldáját kiemelten kezeli, és ezzel mintegy utánzási példát is nyújt a gyerekek számára. Az ajánlott tevékenységek szervezési keretei minden esetben a differenciálásra, az integrálásra helyezik a hangsúlyt.

A gyerekek érdeklődése, nyitottsága az új dolgok, a másság iránt is követhető. Az intézmény minden dolgozója természetes módon kezelje a más ajkú gyerekek nevelését, és fogadja nyitott szívvel a megszokott kultúrától eltérő kultúra megjelenését.

IV. Az óvodai nevelés feladatai

IV.1 Az óvodai nevelés általános feladatai

Az óvodai nevelés feladata az óvodás korú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése. Ezen belül:

- az egészséges életmód alakítása.
- az érzelmi, erkölcsi és a közösségi nevelés.
- az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása.

Egészséges életmód alakítása

Az egészséges életmódra nevelés, az egészséges életvitel igényének alakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. Az óvodai nevelés feladata a gyermek testi fejlődésének elősegítése. Ezen belül:

- a gyermek gondozása, lelki szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése,
- a harmonikus, összerendezett mozgás fejlődésének elősegítése,
- a gyermek testi képességei fejlődésének elősegítése,
- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése,
- az egészséges életmód, a testápolás az egészségmegőrzés szokásainak alakítása,
- a gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet biztosítása,
- a környezetvédelmi-, megóvási szokások kialakítása
- megfelelő szakemberek bevonásával speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi nevelési feladatok ellátása.

Célunk:

Testi-lelki szükségletek kielégítése

Egészség megtartása

Egészségügyi szokások kialakítása és belső igénnyé válása

Mozgásfejlesztés prevencióval és korrekcióval

Óvodapedagógus feladata:

Egészséges, biztonságos környezet kialakítása, családi légkör megteremtése

Egészséges környezet biztosítása a betegségek utáni orvosi igazolások következetes bekérésével. A szülők tájékoztatása (szülői értekezlet, faliújság, az óvoda újságja) a megelőzés lehetőségeiről, fontosságáról, a társadalmi felelősségvállalás kihangsúlyozása az óvodai közösség egészségi állapotának megőrzéséről

Rugalmas napirend, és hetirend, mely elegendő helyet, időt biztosít

A gyerekek szükségleteihez igazodó szokásrendszer kialakítása (bármikor mehet a mosdóba, a nap folyamán bármikor ihat)

Az egészségi állapot megőrzése és a betegségmegelőzés érdekében folyamatos kapcsolattartás az óvoda orvosával, a védőnői hálózattal, a gyermekfogászat munkatársaival

Levegőzés:

Naponta, -10 C fokig. (Áthatolhatatlan köd, eső és viharos szél kivételével (figyelembe véve a légszennyezettség adatokat és a napsugárzás erősségét).

Szellőztetés:

Amennyiben lehetséges folyamatosan, lefekvés és torna előtt alapos, nagy szellőztetés.

Táplálkozás:

Az egészséges táplálkozás szokásának megalapozása- zöldség, gyümölcs, olajos magvak, aszalt gyümölcs, csírák rácsálásának szokásrendbe való beépítése. Az élettani folyamatok optimális feltételének biztosítása érdekében fokozottan támogatjuk a megfelelő mennyiségű folyadék- leginkább víz- bevitelét. A kulturált étkezés szokásainak, szabályainak megismertetése, kialakítása. Evőeszköz és szalvéta használata (középsőben villa, nagycsoportban kés). Az allergiás és az egyéni érzékenységre gyermekek táplálkozásának figyelemmel kísérése.

Testápolás:

WC használat: nyugodt, intim, tiszta hely, WC papír biztosítása, felnőtt segítségnyújtása. WC lehúzására megtanítani a gyerekeket. Nemeknek megfelelő WC használatára való megtanítás.

Kézmosás: WC használat után, étkezések előtt és után, szennyező tevékenységek után. Kézmosás előtt ruha ujjának felhúszása, ellenőrzése. Kéztörlés segítségével, vagy önállóan. Körömkéfe és szappan használatának megismertetése.

Fogmosás: Technikájának megismertetése, gyakoroltatása, ebéd utáni fogmosás

Orrtörlés: Zsebkendő biztosítása, orrtörlés technikájának megtanítása, segítség, ellenőrzés. . A szülők tájékoztatása a helyes orrfúvás technikájáról, annak fontosságáról, segítségnyújtás.

Fésülködés: Minden gyermek a saját fésűjével, keféjével fésülködjön. A gyermekek hajának rendbetétele, segítséggel, önállóan, ellenőrzéssel. Rendszeres fertőtlenítéssel, információ nyújtásával a fejtetvesség elterjedésének megakadályozása.

Pihenés, altatás:

Nyugodt légkör megteremtése, pizsamában aludjanak a gyerekek. Elalvás előtt az óvodapedagógus éneke, meséje altassa el a gyermekeket. A nyugtalanabbul pihenők mellé ülve, simogatással és a számukra biztonságot nyújtó alvó játékok ágyba vitelének biztosításával teremtsen a pihenéshez kellő nyugalmat az óvodapedagógus. Egyéni alvásszükséglet miatt, legalább 1 óra pihenő után a gyermekeknek csendes tevékenység lehetőségének felajánlása.

Öltözködés:

Réteges öltözködés biztosítása a családdal együttműködve- különös tekintettel a szabadban szervezett óvodai tevékenységek, kirándulások esetében az időjárásnak megfelelő ruhanemű biztosítása éppúgy, mint a mozgásos tevékenységekhez a megfelelő lábbeli és ruházat biztosítása. Az időjárás figyelembe vétele. Váltóruha, váltócipő bekérése- papucs, maci nem lehet.

Mozgás, edzés:

A mozgásanyag összeállításánál az óvodapedagógus vegyen be tartásjavító gyakorlatokat)tervszerűség(Kiszűrni a segítségre szoruló gyermekeket, korrekcióra javaslatot adni az óvodavezető és az óvoda orvosa felé, szülői egyeztetést követően.

Mindennapos testnevelés, reggel és délután.

Környezettudatos fejlődés:

A környezeti elvárásokhoz való alkalmazkodás, a viselkedési normák elsajátításának lehetővé tétele. A környezettudatos gondolkodás kialakítása gyakorlati tapasztalatokon keresztül.

A szülők közvetett úton való ráhatása a nevelési munka által a fenntarthatóság szemléletében (kupakgyűjtés, papírgyűjtés)

Az óvodáskor végére várható fejlettségi szint:

Szívesen jár óvodába, nyugodt, kiegyensúlyozott.

Korának megfelelően fejlett testileg, ritkán beteg, csökken a hiányzások száma.

Öltözködés: önállóan öltözködik, vetkőzik, tud masnit kötni.

Testápolás: önállóan végzi az egészségügyi szokásokat: önállóan WC-zik, használja a WC papírt, szappant, körömkefét, mosakodás előtt felhúzza a ruhája ujját, szárazra törli a kezét. Önállóan fésülködik, önállóan fogat mos. Tud orrot fújni.

Levegőzés: szívesen tartózkodik friss levegőn.

Mozgás, edzés: örömmel vesz részt a mozgástevékenységeken és a prevenciós foglalkozásokon.

Táplálkozás: helyesen használja az evőeszközöket, (kanál, villa, kés). Kulturáltan étkezik, a szalvétát használja. Helyes testtartással ül az asztalnál. El tudja dönteni, miből, mennyit kér, a nagyobbak önállóan szedik az ételt és öntik a folyadékot.

Pihenés, altatás: képes nyugodtan, másokat nem zavarva pihenni.

Érzelmi, az erkölcsi és a közösségi nevelés

*1.) Az óvodáskorú gyermek egyik jellemző sajátossága a magatartásának érzelmi vezéreltsége. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, de-
rűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. Mindezt szükséges, hogy*

- *már az óvodába lépéskor kedvező érzelmi hatások érijék a gyermeket,*
- *az óvoda alkalmazottai és a gyermek, a gyermekek, valamint az óvodai alkalmazottak közötti kapcsolatok pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze,*
- *az óvoda egyszerre segítse a gyermek erkölcs, szociális érzékenységének fejlődését, én-tudatának alakulását, és engedjen teret önkifejező törekvéseinek,*
- *az óvoda nevelje a gyermeket annak elfogadására, megértésére, hogy az emberek különböznek egymástól.*

2.) A szocializáció szempontjából meghatározó a közös élményekre épülő tevékenységek gyakorlása, a gyermek erkölcsi tulajdonságainak, (mint például: az együttérzés, a segítőkészség, az önzetlenség a figyelmesség) és akaratának (ezen belül: önállóságának, önfegyelmének, kitartásának, feladattudatának, szabálytudatának), szokás- és normarendszerének megalapozását.

3.) Az óvoda a gyermek nyitottságára épít és ahhoz segíti a gyermeket, hogy megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely a hazaszeretet és a szülőföldhöz való kötődés alapja, hogy rá tudjon csodálkozni a természetben, az emberi környezetben megmutatkozó jóra és szépre, mindazok megbecsülésére.

4.) A gyermeki magatartás alakulása szempontjából az óvodapedagógus, az óvoda valamenyny alkalmazottjának kommunikációja, bánásmódja, és viselkedése modell értékű szerepet tölt be.

5.) A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek esetében szükség szerint különösen jelentős az óvoda együttműködő szerepe az ágazati jogszabályokban meghatározott speciális felkészültséggel rendelkező szakemberekkel.

Célunk:

A gyermek szocializációs képességeinek kibontakoztatása a közösség által, a közösség normáinak érvényesítésével.

A gyermek biztonságérzetének megalapozásával önbizalmának erősítése, a természeti és társadalmi környezet hatásaira való érzékenység kialakítása.

Óvodapedagógus feladata:**Szeretetteljes légkör kialakítása**

Az óvodapedagógus érje el, hogy a gyermekek érzelmi biztonságban érezzék magukat.

Sok dicsérettel, biztatással, szeretetteljes odafigyeléssel, a közös játékok és egyéb tevékenységek során alapozza meg a gyermekek kulturált, empátikus viselkedését.

Nevelje a gyermekeket arra, hogy a különleges bánásmódot igénylő gyermekekkel toleránsak, elfogadóak, segítők legyenek.

Óvodapedagógusi modell

Egész személyiségevel adjon követendő mintát a gyermekeknek.

Beszoktatás

Anyás-beszoktatás, melyet gyermek igényeinek megfelelően az óvodapedagógus irányít.

Interperszonális kapcsolatok

Gyermek-gyermek, felnőtt-gyermek és felnőtt-felnőtt példamutató kapcsolata. Beteg gyermekek meglátogatása, születésnapok megünneplése, ünnepek-ünnepélyek megszervezése, kirándulások és a mindennapi tevékenységek.

Egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés

A gyermek szükségleteinek megfelelő, a nevelés minden területén történő foglalkozás, bánásmód. Egyéni fejlesztés szakember bevonásával.

A tárgyi feltételekkel a gyermek-közelség biztosítása

Meghitt sarkok kialakítása, gyermekmunkákkal való díszítés, mozgástér biztosítása. Nyugalmat és derűt árasztó színek alkalmazása.

Helyes napirend, heti-rend kialakítása

A napirend elkészítése a gyermek igényeihez mérten rugalmasság alkalmazásával.

A heti-rend a csoportnaplóban szerepel, mely tervszerű, de rugalmas.

Szokások, erkölcsi normák

Ismerje meg és fogadja el a csoportban kialakult normákat, szokásokat, sajátítsa el a szocializáció szempontjából meghatározó erkölcsi tulajdonságokat, viselkedési normákat.

Az óvodáskor végére várható fejlettségi szint:

Szeretetteljes légkör kialakítása: A gyermek felszabadultan érzi magát.

Óvodapedagógusi modell adása: A gyermek szívesen utánozza az óvodapedagógust, eljátszsa a szerepét.

Beszoktatás: A gyermek biztonságban érzi magát az óvodában.

Interperszonális kapcsolatok: Jó kapcsolat alakul ki az óvodapedagógus és a gyermek között, a gyermekek között barátságok alakulnak, a közös tevékenységeken, ünnepségeken szívesen vesznek részt.

Egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés: A közösséghez való beilleszkedés megkönnyítése, érzelmileg nyitottabbá válnak a beilleszkedés nehézségével küzdő gyermekek.

A tárgyi feltételekkel a gyermek-közelség biztosítása: Otthonosan mozognak a csoportszobában, az óvodában és az óvoda udvarán. Ismerik a játszóhelyeket és játékeszközöket.

Helyes napirend, heti-rend kialakítása: A napirend megfelelő időt biztosít a gyermekek életkorának, egyéni igényének kielégítésére a játékban, a tisztálkodásban, étkezésben, pihenésben, és a különböző tevékenységi formákban. A visszatérő ugyanabban az időben végzett tevékenységi formák érzelmi biztonságot nyújtanak a gyermekek számára.

A heti-rend az óvodapedagógus által szervezett tevékenységeken a gyermekek szívesen és örömmel vesznek részt.

Szokások, erkölcsi normák: A gyermekek tudják használni a helyes viselkedés, cselekvés és szokás szabályait. Köszönnek egymásnak és az ismerős felnőtteknek. Meghallgatják egymást, mások beszélgetését nem zavarják meg. Tudnak kérni, és megköszönni, ha kapnak valamit. Vigyáznak környezetük rendjére. Tiszteletben tartják egymás tevékenységét. Segítenek egymásnak. Óvodán kívül a helynek és helyzetnek megfelelően viselkednek.

Az anyanyelvi-, értelmi fejlesztés, nevelés megvalósítása

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció, különböző formáinak alakítása – beszélő környezet, helyes minta, és szabálykövetéssel – az óvodai nevelőtevékenység egészében jelen van.

Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartására, ösztönzésére, a gyermek meghallgatására, a gyermeki kérdések támogatására és a válaszok igénylésére szükséges figyelmet fordítani.

Az óvodai nevelés a gyermek egyéni érdeklődésére, kíváncsiságára, (mint életkori sajátosságra), valamint a meglévő tapasztalataira, élményeire és ismereteire építve biztosít a gyermeknek változatos tevékenységeket, amelyeken keresztül további élményeket, tapasztalatokat szerezhethet az őt körülvevő természeti és társadalmi környezetről.

Az értelmi nevelés további feladatai: egyrészt a gyermek spontán és tervezetten szerzett tapasztalatainak, ismereteinek rendszerezése, bővítése, különböző tevékenységekben és élethelyzetekben való gyakorlása, másrészt az értelmi képességek (érzékelés, észlelés, emlékezet, figyelem, képzelet, gondolkodás) –alkotó képesség– fejlesztése. Valamennyi értelmi képesség, különösen a képzelet és a kreativitás fejlődését elősegítő ösztönző környezet biztosítása

Anyanyelvi nevelés: (Mindennapi feladatunk)

Feladatunk mindenek előtt saját és környezetünk beszédkultúrájának csiszolása, hiszen beszédpéldánk minta a gyermekek, a szülők és munkatársaink számára. Gondot fordítunk beszédünk hangszínére, erősségére, tempójára. A gyermekek beszédmegértését rövid, pontos, lényegre törő megfogalmazással segítjük. Törekszünk arra, hogy személyes segítségnyújtás közben is beszélgessünk a gyermekekkel, így tapasztalásos érzékszervi élményeken át fejleszthetjük őket. A beszéd nem csak az érintkezés, a viselkedésszabályozás, hanem a gondolkodás eszköze is. A beszéd és a gondolkodás fejlődése szorosan összefügg. Miután a gyermeki gondolkodás szemléletes, cselekvő tevékenység, ezért a szókincsgyarapításnak feltétele az állandó cselekvés fenntartása. A szerep-, vagy mintajátékok párbeszédei a mozgásos játékok szabály megfogalmazásai gazdagítják a gyermekek szókincsét. A mondókák versek segítségével javítható a magán és mássalhangzók helyes ejtése, megfelelő artikulációja. Az óvodás korú gyermekek között egyre több a beszédhibás, az olyan beszédfejlődésben akadályozott, aki logopédiai segítségre szorul. Egyre nő a társadalmi igény az ellátásukat illetően, valamint, hogy a beszéd-rendellenességek különböző tüneteit mutatók minél korábban, ne csak közvetlenül a beiskolázás előtt részesüljenek megfelelő kezelésben. Ugyanakkor a logopédiai hálózat felvevőképessége korlátozott. Ezért választottuk a nevelőtestülettel, logopédussal, fejlesztő pedagógusokkal közösen a Nevelési Tanácsadó és Logopédiai Intézet „**Hídépítő**” **programját**, melyet az óvodapedagógusok minden nap gyakorolnak a gyerekekkel. Így lelkiismeretesen hozzájárulunk a gyermekek fejlesztéséhez.

IV.2 A fejlesztés iránya a kompetencia alapú fejlesztésben

A képességfajták szerinti fejlesztés képezheti az óvoda–iskola átmenet alapját.

Értelmi képességek

- Pontos, differenciált vizuális észlelés
- Hallott-auditív információk pontos észlelése, megkülönböztetése
- A látott-hallott információk összekapcsolásának képessége
- Rövid idejű vizuális-verbális memória
- Szándékos figyelem
- Környezettudatos magatartás kialakítása
- Az alkotótevékenységek által növelni a gyermekek önállóságát, önbizalmát
- A kreativitás fejlesztése (rugalmasság, nyitottság és eredetiség)
- Az emberek közötti együttműködéssel kapcsolatos ismeretek, képességek, attitűdök fejlesztése
- Problémakezelés

Verbális képességek

- Szóbeli kommunikáció,
- Beszédbátorság (beszélgető kör)
- Belső képkészítés (mesehallgatás)
- Helyes beszédtechnika
- beszédlégzés
- artikuláció
- beszédtempó
- hangsúly
- hanglejtés
- Beszédpercepciós képesség
- Gondolkodás
- Magabiztos, tudatos, kreatív önkifejezés
- A kommunikációs igény motiválása, a kommunikáció segítése
- A beszédfejlődés hátrányainak, valamint a kognitív funkciók sérülésének kompenzálása
- A szókincsbővítés, a kifejezőképesség komplex fejlesztése (a verbális és nonverbális)

Testi képességek

- Összerendezett, koordinált mozgás
- Nagymozgás
- Mozgáskoordináció (ritmikus tevékenységek) fejlesztése
- Finom-motorika fejlesztése

Szociális képességek

- Kritikai gondolkodás
- Tervszerű, motivált munkavégzés, akaraterő, kitartás
- Kreativitás, problémamegoldó gondolkodás
- Konfliktuskezelés, szabálytartás
- Empátia, tolerancia, nyitottság
- Együttműködő-készség, szervezőkészség
- Önállóság, önismeret, önbizalom

- Metakommunikáció, az egyes társas helyzetekben való megfelelő viselkedés, kommunikáció.

Célunk:

A gyermekek kíváncsiságára építve, változatos tevékenységekkel, játékosan tapasztalni, megismerni olyan módon, hogy a gyermekek kognitív képességei, beszéd- és kommunikációs képességei ezáltal fejlődjenek.

Hídépítő program

Tavaly bevezetésre került a Nevelési Tanácsadó által kidolgozott, és egy előadáson bemutatott **Hídépítő program**, amely a gyermekek beszédértését, beszédészlelését segíti. Fontos, hogy mindennap 10 percet erre a fejlesztésre, tevékenységre fordítsunk.

Óvodapedagógus feladata:

Verbális fejlesztés

Mely által a gyerekek biztonságérzetét, tájékozottságát, ismeretei gazdagítását erősítjük. Olyan légkör biztosítására törekszünk, ahol meg mer, és meg akar nyilatkozni a gyermek, meg is hallgatjuk, és érdeklődést mutatunk mondanivalójuk iránt. Ezen a területen figyelmet fordítunk a felnőttek modell értékű beszédére is. Minden nap lehetőséget biztosítunk közös beszélgetésre, amikor a beszédfigyelem az önfegyelem és az információszerzés gazdagodik, Tudatosan szervezünk nyelvi és értelemfejlesztő játékokat, amikor célunk a beszédtechnika fejlesztése, a nyelv és gondolkodás egységének megteremtése. A biztonságérzet növelése érdekében arra kell törekednünk, hogy a verbális kifejezésein és a testbeszédünk mindig összhangban legyen.

Speciális fejlesztést igénylő gyermekeket szakemberhez irányítjuk. Áthatja az egész óvodai életet, az összes tevékenységformát, kihasználva a gyermek által teremtett szituációkat. Az óvodapedagógus általi tudatos anyanyelvi fejlesztés folyik.

Értelmi fejlesztésünk területe

Észlelés fejlesztése

Minden alkalmat kihasználunk, és lehetőséget biztosítunk a vizuális, tapintásos, mozgásos, tér és időbeli viszonyok hallás észlelés fejlesztésére.

Motoros képességek fejlesztése

Kihangsúlyozott szerepet szánunk a nagy, és finommozgások, testséma fejlesztésének, továbbá fizikai állóképesség, erőnlét, egyensúlyfejlesztés, kezesség, ritmusérzék, látás, hallás észleléshez kapcsolódó mozgások, problémamegoldások erősítése mozgásos tevékenységgel, mozgáshoz kapcsolódó szókészlet fejlesztésére is gondot fordítunk.. A nagy mozgásokat járás, futás, ugrás, csúszás, mászás, kúszás célzott gyakorlataival alakítjuk. A finom-motorika fejlesztésében nagy szerepet szánunk az ábrázoló tevékenységeknek és a speciális játék eszközöknek. A testkép testséma alakulását játékos gyakorlatokkal segítjük, mely során a gyermekek fokozatosan megismerik önmagukat, saját testüket, ezáltal is alakul én-tudatuk.

Az óvodáskor végére várható fejlettségi szint:

Észlelés fejlesztése: A felkínált lehetőségeket a gyermek kíváncsian és érdeklődéssel fogadja. Az érzékszervei használatával az észlelése pontosabbá válik, térben és időben tud tájékozódni.

Motoros képességek fejlesztése: A különböző tevékenységeken keresztül a gyermekek megismerik önmagukat, saját testüket. Tudja a jobb és bal fogalmát, térben tájékozott, a nagymozgásokat önállóan és örömmel végzi. Az eszközöket könnyedén kezeli (evő-, játék- és ábrázolási eszközök) (Kialakul a szem-, kéz-, láb-koordináció).

Verbális fejlesztés: akar és mer beszélni, gondolatait mondatokban fejezi ki. Szókincse választékos kifejezéseket is tartalmaz.

A szakemberek bevonásával a problémák megoldódnak, illetve észrevehetően csökkennek.

V. Az óvodai élet megszervezésének elvei

V.1 Személyi feltételek

- 1.) Az óvodában a nevelőmunka középpontjában a gyermek áll.
- 2.) Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, akinek személyisége meghatározó a gyermek számára. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermek számára.
- 3.) Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájának hozzá kell járulnia az óvodai nevelés eredményességéhez.
- 4.) A sajátos nevelési igényű gyermek fejlesztése speciálisan képzett szakember közreműködését igényli.
- 5.) A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk, hogy megvalósítsák a nemzetiségi óvodai nevelés célkitűzéseit.
- 6.) A migráns gyermekeket is nevelő óvodában dolgozóknak feladatuk lehetőséget teremteni ahhoz, hogy a gyermekek megismerhessék egymás kultúráját, anyanyelvét.

Óvodánkban az **óvodavezető** mellett 30 csoportban 60 szakképzett **óvodapedagógus** dolgozik. Közülük 7 óvodapedagógus **tagóvoda vezetői** feladatot is ellát. Az óvónők folyamatosan továbbképzésekre, tanfolyamokra járnak, s igyekeznek, hogy másoddiplomát is szerezzenek. Intézményünkben munkaközösségek működnek, ahol az óvodapedagógusok aktívan vesznek részt.

A **TÁMOP 3.1.4 „Pedagógiai innováció a kompetencia fejlesztéséért Szentendre intézményeiben”** címmel, 16 fő, a témához kapcsolódó továbbképzéseken vett részt.

A **TÁMOP-3.4.2.A/11-1-2012-0009** kódszámú **„Sajátos nevelési igényű gyermekek együttnevelése Szentendrén”** c. pályázatot 2012-ben megnyertük, így pedagógusaink folyamatos továbbképzésekre járnak.

A problémás gyermekeket 2 fejlesztőpedagógus és 1 logopédus látja el. Szükség esetén, - ha olyan sajátos nevelési igényű gyermek jár az óvodánkba, akinek az ellátására nincs szakember külsős szakember segítségét vonjuk be, megbízási szerződéssel. Együttműködési megállapodás alapján, 4 tagóvodánkban a Nevelési Tanácsadó logopédusai látják el a fejlesztést a problémás gyermekeknél.

A pedagógiai munkát dajkák segítik. A dajkák többsége már középfokú végzettséggel rendelkezik, de sok a dajkaképzőt és a pedagógiai asszisztens végzett is. A dajkák rendelkeznek HACCP-s továbbképzési tanúsítvánnyal.

Az óvodatitkár, a személyügyi előadó és a gazdasági felelős segíti a vezető adminisztrációs munkáját. Az irodákat egy félállású takarító tartja tisztán, rendben.

Az óvodapedagógusi párokat a nevelőtestületi megbeszélések során közösen választjuk. A párok kialakításánál figyelembe vesszük az egyéni szimpátiát, rátermettséget, temperamentumot, az érdeklődési területeket és természetesen a lehetőségeket is. A már kialakult párok több éve együtt dolgoznak, jól összeszoktak.

V.2 Tárgyi feltételek

Az óvodának rendelkeznie kell a helyi pedagógiai program megvalósításához szükséges tárgyi feltételekkel. Az óvoda épületét, udvarát, kertjét, berendezését oly módon kell kialakítani, hogy szolgálja a gyermekek biztonságát, kényelmét, megfelelően változó testméretének, biztosítsa egészségük megőrzését, fejlődését. Tegye lehetővé mozgás-, játékigényük kielégítését, és a gyermekeket-harmóniát árasztó színekkel, formákkal, anyagokkal vegye körül. A tárgyi felszereléseket, amelyeket a gyermekek használnak számukra hozzáférhető módon és a biztonságára figyelemmel kell elhelyezni. Az óvoda egyidejűleg biztosítson megfelelő munkakörnyezete az óvodai munkatársaknak, teremtsen lehetőséget a szülők fogadására.

Az épületek és az udvar nagysága minden tagintézményben adott. Törekedtünk arra, hogy többfunkciós helyiségeket alakítsunk ki. Tagóvodáink esztétikusak, biztonságosak, és családi-as hangulatúak. 4 tagóvodánk óvodának épült, 3 pedig régi, átalakított épület. Minden régi épület felújításra szorul, s állandó karbantartásra. A berendezések többnyire természetes anyagokból készültek, állandó pótlásuk, cseréjük különböző bevételekből történik.) Alapítványok, adományok, vásárok rendezése stb... (A különböző játékok, textíliák, ábrázolási tevékenységhez szükséges eszközök, az eszköznormában előírtak beszerezése, pótlása folyamatosan történik.

Három tagóvoda már rendelkezik tornateremmel, négy tagóvodának a tornatermi ellátására együttműködési megállapodást kötünk a közeli tornatermekben az iskolaigazgatókkal, és tornaterem tulajdonosokkal.

A tagóvodák udvarai állandóan fejlődnek, babaházak, homokozók, kerti bútorok, mászókak rendelkezésre állnak. A játszóudvarokon sok a fa, a virág és minden egyéb növényzet. Az óvodai udvarok EU-s szabványnak való megfelelését, és a gyermekek biztonságos játszóterének kialakítását folyamatos beszerzéssel és karbantartással oldjuk meg. Szükséges az eszközök feltöltése, bővítése, pótlása, cseréje.

A különleges bánásmódot igénylő, sajátos nevelési igényű gyermekek ellátására biztosítjuk a szükséges tárgyi feltételeket. (Pl.: Ayres terápiás eszközök)

V.3 Az óvodai élet megszervezése

Napirend-hetirend

1.) A gyermek egészséges a tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez, fejlesztéséhez a napirend és a heti rend biztosítja a feltételeket, melyek a megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek, valamint a gyermek együttműködő képességét, feladat-tudatát fejlesztő, növekvő időtartamú (3-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével valósulnak meg. A napirend igazodik a különböző tevékenységekhez és a gyermek egyéni szükségleteihez, valamint tekintettel van a helyi szokásokra, igényekre. A rendszeresség és az ismétlődések érzelmi biztonságot teremtenek a gyermeknek.

2.) A jó napirendet folyamatosság és rugalmasság jellemzi. Fontos a tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása szem előtt tartva a játék kitüntetett szerepét. A napi- és hetirendet a gyermekcsoport óvodapedagógusai alakítják ki.

3.) Az óvodai élet szervezésében a gondozásnak kiemelt szerepe van. Az óvodapedagógus a gondozás folyamatában is nevel, építi kapcsolatait a gyermekekkel, egyúttal segíti önállóságuk fejlődését együttműködve a gondozást végző munkatárssal.

4.) Az óvodai nevelés tervezését, valamint a gyermekek megismerését és fejlesztését a fejlődésük nyomon követését különböző kötelező dokumentumok szolgálják.

Az óvodai nevelés csak a fenntartó által jóváhagyott helyi pedagógiai program alapján valósulhat a teljes óvodai életet magába foglaló tevékenységek keretében szervezhető meg, az óvodapedagógus feltétlen jelenlétében és közreműködésével.

A csoportszervezés elvei

A tagóvodák nevelőtestületei önállóan döntenek el az egyéni, sajátos arculatuknak megfelelően, az óvónők belső igénye, elképzelése alapján, hogy osztott, vagy osztatlan csoportokat szerveznek. Az osztatlan csoportok adminisztrációs feladatai is attól függenek)tervezések, éves anyaggyűjtés/, hogy hány korosztályt érint a csoport összetétele.

Az óvoda kapcsolatai

1.) Az óvodai nevelés a családi neveléssel együtt szolgálja a gyermek fejlődését. Ennek alapvető feltétele a családdal való szoros együttműködés. Az együttműködés formái változatosak, a személyes kapcsolattól a különböző rendezvényekig magukban foglalják azokat a lehetőségeket, amelyeket az óvoda, illetve a család teremt meg. Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, szokásait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azzal a segítségnyújtás családhoz illesztett megoldásait.

Óvoda – család kapcsolata

A kompetencia alapú programcsomag használata során a szülők biztosítékot kapnak arra vonatkozóan, hogy a program középpontjában a gyerekük áll; a boldog gyermekkort kívánjuk biztosítani a gyereke számára.

A program alkalmazása eredményeként gyermekük az iskolai életre alkalmas lesz. A gyermekük komplex képességei fejlődnek.

A pedagógus figyelembe veszi a gyermeke egyéni és életkori sajátosságait.

Értékelik gyermeke azon tulajdonságait, amelyek csak rá jellemzőek.

Az óvodapedagógus a gyermekeknek megtanítja értékelni a másik gyerek másságát is.

A szülő megtapasztalja, hogy gyermeke számára olyan tudástartalmakat kap az óvodánkban, amelyek megalapozzák az iskolai tanuláshoz szükséges technikákat; gyermekének, olyan értékeket (hagyományörzés, hagyományápolás, a magyar anyanyelv, népdal, mese- és mondavilág, tisztelet, szeretet, megbecsülés, elfogadás, a közösségben való együttélés) közvetít, amelyek örök érvényűek. A szülő érezheti, hogy a hangsúly a különböző módszerekkel történő egyéni fejlesztésen van.

Biztosítva érezheti a szülő, hogy gyermeke nevelő, fejlesztő intézménybe jár, ahol a szabad játék a nevelés fő eszköze.

A család-óvoda kapcsolata, együttműködésük szorosabbá válhat, fejlődhet, ahol a szülők észrevételeit figyelembe veszi az óvoda.

Az óvodapedagógus feladata a gyermek óvodába fogadása esetén:

- A kisgyereket óvodába érkezése előtt látogassák meg a saját otthonában, a saját szobájában.
- A családlátogatásra alaposan készüljenek fel! Benyomásaikat ne ott, illetve ne akkor rögzítsék.
- Kellő empátiával kezeljék az óvodába fogadást.
- Az óvodapedagógusi páros és a dajka egyeztessék módszereiket, legyenek közösen a
- Kisgyermekek segítői.
- Érvényesítsék az egyéni bánásmód elvét.
- Éljenek a folyamatos befogadás lehetőségével.
- Tervezzék meg a folyamatos befogadás ütemezését úgy, hogy sem az óvodai csoport, sem saját maguk számára ne okozzon megterhelést.
- Adjanak elegendő időt, élményt a gyerek számára.
- Kiemelten érvényesítsék az egyéni sajátosságok figyelembevételének elvét.
- Életkortól függetlenül tegyék lehetővé a gyerekek befogadását.
- A bölcsődéből, bölcsődékből érkezett gyerekeknek is jár az átmenet megkönnyítése.
- Legyenek a szülő segítségére, amennyiben úgy tapasztalják, hogy számára ez a feladat nehézséget okoz.
- Ne töltsenek ki a szülőkkel anamnézis lapot, helyette a családlátogatás tapasztalatait rögzítsék a kialakított dokumentációs rendszerük alapján.
- Kérjék, hogy a szülei mutassák be gyermeküket írásos formában, akár gyermekük kedvenc fényképével is illusztrált füzet formájában! A füzet tartalma lehet a gyerek rajzainak összessége.

Az óvodapedagógus feladata a gyerek iskolára való alkalmassá tétele esetén

- Munkájuk során tudatosodjék bennük, hogy ez a feladat folyamat jellegű, a gyermek óvodába fogadásával veszi kezdetét.
- A gyermek adottságainak, képességeinek, készségeinek figyelembevételével tervezzék meg a gyerekek fejlesztési programját.
- Vegyék figyelembe a gyerekek érési folyamatait.
- Az életkori és egyéni sajátosságokból kiindulva, a gyerekeket megismerve oldják meg a 3–7 éves életszakasz feladatait úgy, hogy előkészítik a következő életszakaszt.
- Ne feledkezzenek meg a fejlesztés során a gyerek elemi pszichikus szükségletének kielégítéséről, a játékról! A játékba integrálják be a nevelés többi eszközét is!
- Mielőtt az iskolai látogatásra sor kerülne, az óvónők látogassanak el az iskolába, és hospitáljanak több órán, hogy az óvodai tevékenységi formákhoz leginkább hasonlót tudják bemutatni óvodásaik számára.

- Készítsék elő a gyerekeket az iskolai látogatásra.
- Látogassanak el közösen egy iskolába, egy órára.
- Felelősségteljesen, szakmailag kompetens módon döntsenek az egyes gyerek iskolára való alkalmassága felől.
- Adjanak meg minden információs segítséget a szülők számára, amennyiben úgy érzik, hogy bizonytalanok gyermekük iskolára való alkalmassága felől
- Látogassák meg a gyerekeket az iskolában
- Tapasztalataik alapján értékeljék ki saját elvárásait az iskolával szemben
- Kezdeményezzenek kölcsönös hospitálási lehetőséget
- A kölcsönösség formai elemei váljanak tartalmivá

Szülők

Az együttneveléshez szükséges, hogy eredményes legyen a kapcsolattartásunk, meghatározó az óvodapedagógusok magatartása, melyek a következők lehetnek:

A szülőknek érezniük kell, hogy a gyermeket minden körülmények között szeretjük, elfogadjuk, jó és rossz tulajdonságaival együtt.

Nevelői és emberi magatartásunk elismerést, tiszteletet, bátor közeledést váltson ki a szülőben. Bízni kell titoktartásunkban, segítőkészségünkben, tanácsainkban, s tételezze fel a kölcsönös bizalmat. A gyermekről alkotott véleményünk mindig tartalmazzon pozitív megítélést, a javítanivalóra konkrét segítséget adjunk.

Tájékozódó közeledésünkben ne a család titkainak kifürkészését érezze, hanem a gyermek nem megfelelő fejlődésére utaló lehetőségek feltárását.

Kapcsolattartás formái:

Szóbeli: családlátogatás, fogadóóra, nyílt hét, szülői értekezlet, rendezvény, munkadélután.

Írásbeli: faliújság, gyermekmunkák kiállítása.

Családlátogatás:

Célja: a gyermeket otthonában megismerni, szociális helyzetét felmérni, betekinteni az otthoni családi kapcsolatokba és a családi nevelésbe.

Eljárás rendje: a szülővel előre egyeztetett időpontban, a látogatás előtt legalább egy héttel.

Rögzített dokumentumok: A csoportnaplóban jelöljük a látogatás idejét.

Fogadóóra:

Célja: Az egyéni problémák megbeszélése.

Eljárás rendje: Kezdeményezheti a szülő, vagy az óvodapedagógus, a megbeszélés előtt egy héttel.

Rögzített dokumentumok: a gyermek fejlődési naplójába.

Nyílt napok:

Célja: A szülők ismerjék meg az óvoda belső életét a gyermekek közösségi magatartását, tevékenységét.

Eljárás rendje: Minden évben, február hónapban, napilapokban, rádióban, plakátokon megjelentetjük a nyílt napok időpontját.

Szülői értekezletek:

Célja: Az óvodára, a csoportra vonatkozó közérdekű információk átadása.

Eljárás rendje: A szülőket egy héttel az értekezlet előtt írásban értesítjük.

Rögzített dokumentumok: jelenléti ív, jegyzőkönyv.

Rendezvény:

Célja: A szülők közötti jó kapcsolat és a szülő és óvoda közötti jó kapcsolat ápolása. Lehetőséget biztosítani az óvodai életbe való betekintésre.

Eljárás rendje: Egy héttel a rendezvény előtt meghívók átadása személyesen.

Rögzített dokumentumok: A csoportnaplóban a szervezési feladatoknál jelenik meg.

Munkadélután:

Célja: Szülők, óvodapedagógusok, óvoda dolgozói közötti jó kapcsolat ápolása, a tárgyi eszközök javítása, udvar szépítése.

Eljárás rendje: A munkadélután előtt az óvodapedagógusok személyesen kéri fel a szülőket, a szervezett idő előtt legalább egy héttel.

Rögzített dokumentumok: A csoportnaplóban a szervezési feladatoknál.

Faliújság, internet:

Célja: Aktuális információk az óvoda és a csoportok életéről.

Az óvodai alapidokumentumok hozzáférhetővé tétele, az óvoda orvosának rendelési ideje, elérhetősége, és az étlap.

Eljárás rendje: Folyamatosan biztosítani az aktualitást.

Gyermkmunkák kiállítása:

Célja: A szülők ismerjék meg és gyönyörködjenek a gyermekeik alkotásaiban. Ízlésformálás, esztétikus dekorálás, a gyermek-közel környezet kialakításával.

Eljárás rendje: Folyamatos, állandó, tükrözi az óvodai tevékenységeket.

2.) Az Óvoda kapcsolatot tart azokkal az intézményekkel, amelyek az óvodába lépés előtt (bölcsődék és egyéb szociális intézmények), az óvodai élet során (pedagógiai szakszolgálat intézményei, gyermekjóléti szolgálatok, gyermekotthonok, egészségügyi, illetve közművelődési intézmények) és az óvodai élet után (iskolák) meghatározó szerepet töltenek be a gyermek életében. A kapcsolattartás formái, módszerei alkalmazkodnak a feladatokhoz és a szükséglethez. A kapcsolatok kialakításában és fenntartásában az óvoda nyitott és kezdeményező.

Óvoda-bölcsőde kapcsolata

Céljaink

Biztosítani a gyerekek számára: a biztonságot, a nyugalmat, a folyamatosságot, a fejlődést, a fejlesztést.

Feladataink

Meglátogatni őket a családjukban, a bölcsődei csoportjukban.

Részt venni a bölcsődei szülői értekezleteken.

Kezdeményezni a két intézmény egymással szembeni elvárásainak megismerését, közelítését.

Bölcsőde

Mivel több kisgyermek érkezik a bölcsődéből, személyes kapcsolatot tartunk a bölcsőde vezetőjével és gondozónőivel. Figyelembe vesszük az ott kialakult szokásrendszert. Az óvodai beiratkozás előtt a bölcsőde vezetője tájékoztatást ad az intézményükből várható gyermekek létszámáról.

Kapcsolattartás formái: A kapcsolatot az óvodavezető tartja

Személyes beszélgetés

Kölcsönös látogatás

Közös programok

Nevelési Tanácsadó, Logopédiai Intézet és Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság

A gyermekek fejlesztése, beszédhibáinak javítása, a zökkenőmentes beiskolázás biztosítása érdekében azonos célokon alapuló kapcsolatot kell fenntartani a Nevelési Tanácsadó és a Logopédiai Intézet szakembereivel.

Kapcsolattartás formái:

Kerek-asztal beszélgetés

Személyes beszélgetés a problémás esetről, gyermekről

Vizsgálatok kérése írásban, indoklással.

Visszajelzés a vizsgálatról, írásban.

Együttműködési megállapodás a logopédiai fejlesztések ellátására

A különleges bánásmódot igénylő gyerekek fejlesztésére, fejlesztési tervek elkészítése, megbeszélése.

Gyámügyi Iroda, Népjóléti Iroda

A szociálisan hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, illetve szüleiket az irodához irányítjuk. A gyermekvédelmi felelősön keresztül támogatásokat javasolunk.

Kapcsolattartás formái: A kapcsolatot a Gyermekvédelmi felelős látja el.

Adatlapok kitöltésével

Telefonon

Személyes megbeszélésen

Gyermekorvos és ÁNTSZ

Kapcsolattartás formái: A kapcsolatot az óvodavezető és a tagóvoda vezetői tartják. Alkalmanként esetmegbeszélések, a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felkutatása, annak érdekében, hogy az óvodai ellátással segíteni tudjuk a családokat.

Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat

Családi konfliktusokban és azok problémamegoldásában nyújt segítséget.

Kapcsolattartás formái: A kapcsolatot a Gyermekvédelmi felelős, vagy a problémát észlelő óvónő

Probléma esetén azonnali intézkedés, segítségkérés telefonon, személyesen. Fokozottan figyelemmel kísérjük a családok életét, a gyermekkel való bánásmódot.

Óvoda – iskola kapcsolata

Mit tehet az óvoda az átmenet megkönnyítése érdekében?

- Az óvoda feladata elősegíteni a gyermekek iskolára alkalmassá tételét, amennyire csak lehetséges.
- Ez nem jelenti azt, hogy már az óvodában kisiskolásként kezeljük őket!
- Tartalmilag, szemléletében át kell dolgoznunk az iskolaérettségi követelményrendszer kritériumait!
- Az óvoda vállalása, hogy az óvodás gyereket az iskolára alkalmassá teszi.
- A család kötelessége, hogy gyermekét az iskolára készre tegye.

Mit tehet az iskola az átmenet megkönnyítése érdekében?

- Az iskola a korai szakaszban a játékosságból minél többet mentsen át!
- Nem kell teljes mértékben száműzni, de a minimálisra kell csökkenteni a kezdeti kudarcok számát. A sikerélmény hiánya negatív hozzáállást alakíthat ki a tanulás-sal, a tanító néivel szemben.
- – Tekintetbe kell venni az óvodás- és az iskoláskor határán álló gyermek testi és szellemi fejlődésének szerves összefüggését, azt, hogy a gyermeket elsősorban pszichésen kell előkészíteni az iskolai életre.
- Nem szabad elfelejteni, hogy az új életforma, az új kihívások nagy feladatot jelentenek a gyerekeknek!
- Az iskolai oktatásnak jobban kell számolnia a 6-7 éves tanulók életkori fejlettségével és igényeivel.
- Az oktatás során jobban figyelembe kell venni a gyerekek előzetes felkészültségéből adódó eltéréseket!
- A tanítás/tanulás kezdetén a manipulatív cselekvéses indítást és az alkotó tevékenységet állítsák előtérbe!
- Az iskolai tanulás, mint tevékenységi forma kétségtelenül minőségileg más, mint az óvodáskor domináns tevékenysége, a játék. Ugyanakkor azonban a határ nem éles, és a játéktevékenységben is jelen vannak és formálódnak az iskolai tanulás-hoz szükséges alapkészségek és tulajdonságok (a tartós figyelem, a beszéd és a gondolkodás, az önálló és társas cselekvés, a szabályok megtartása stb.). A játék az iskoláskorban is be tudja tölteni funkcióját, csak élni kell vele!
- Az iskola csak akkor beszélhet a gyermek személyiség fejlődésében folyamatos-ságról, ha egyrészt biztosítani tudja a tanulásra a fokozatos áttérést. Tehát az iskolai tanítás/tanulás megszervezése során érvényesíti a fokozatosság elvét! Másrészt az óvodában jól működő differenciált nevelést, fejlesztést folytatja!

- Az első időkben az iskolának kell alkalmazkodnia a gyerekekhez, hiszen a gyerekek még nem
- „igazi” elsősök, az iskolai oktató-, nevelőmunka által válnak azzá.
- Nem közömbös az első osztályos pedagógus személyisége, lelki egészsége sem. Az első osztályos tanulók, csak akkor tudják a tanulás örömét előbb-utóbb megízlelni – ami motivációként hat – ha a tanító is örömet lel pedagógiai munkájában.
- A gyerek megismerési vágyára építsenek, ne a tananyagra!
- Érdekesen tanítsanak, teremtsenek kedvet a tanuláshoz!
- Motiválják a gyerekeket, ébresszék fel a tanulási vágyukat és a tanulás iránti érdeklődésüket!
- Tartsák szem előtt, hogy az élethosszig tartó tanulást készítik elő, és a most még gyereket felnőttkorára képessé kell tenniük új készségek elsajátítására!
- A beilleszkedésében gátolt gyermekre is figyeljenek!
- A mozgékonyabb gyerekekre is figyeljenek! Nála nem alakult még ki a serkentés és gátlás egyensúlya.
- Tegyenek a tanítónők látogatást a gyerekek óvodáiban, családjaiban is.

Mit tehet az óvoda és az iskola az átmenet megkönnyítése érdekében?

- Mivel mindkét intézmény nevelési folyamatának részét képezi az átmenet kérdésköre, ezért nem külön-külön kell kezelni, orvosolni ezt a feladatot.
- Egymásra épülő, egységes szakmai programot kell kialakítani a gyerekek
- egészséges, harmonikus, folyamatos személyiségfejlődése, fejlesztése érdekében.

Iskola

Az óvoda-iskola kapcsolatában arra törekszünk, hogy az iskola megismerje azt a szándékunkat, hogy a gyermekeket egyéni képességeiknek megfelelően, úgy neveljük és fejlesszük, hogy a környezetükben jól eligazodjanak, együttműködők, kapcsolatteremtők legyenek és legyenek képesek az iskolai tanulmányok megkezdésére. Fontosnak tartjuk, hogy az átmenetet minél zökkenő-mentesebbé tegyünk. Ennek érdekében folyamatos, rendszeres, hagyományteremtő és megtartó kapcsolatra törekszünk. A jó kapcsolat alapja a tisztelet és megbecsülés egymás munkája iránt.

Kapcsolattartás formái: A kapcsolatot az óvodavezető, a tagóvoda vezetők és az óvodapedagógusok tartják.

Az iskolai nevelőkkel az emberi és szakmai kapcsolatok folyamatos ápolása, érdeklődés egymás munkája, problémái, eredményei iránt.

Kölcsönös látogatások.

Szakmai tanácskozások, megbeszélések.

Szülői értekezleten való részvétel.

A gyermekek ellátogatása az iskolába.

Közös rendezvények, játékok, ünnepek.

Fenntartó

Kapcsolatunk részben hivatalos, részben támogató, segítő jellegű. Problémáink megoldását az együttműködés kell, hogy jellemezze.

Kapcsolattartás formái: A kapcsolatot az intézményvezető tartja. Részt vesz értekezleteken, megbeszéléseken, előadásokon, képviselőtestületi üléseken, amennyiben azon az óvodát érintő kérdések szerepelnek. Írásos beszámolók, tervek, munkarendek.

Oktatási, Kulturális és Kisebbségi Bizottság

Az intézményt érintő döntések szakmai előkészítője.

Kapcsolattartás formái: A kapcsolatot az intézményvezető tartja. Bizottsági felkérésre részt vesz az üléseken, és beszámol.

3.) A nemzetiséghez tartozó gyermekeket is nevelő óvoda kapcsolatot tart az érintett nemzeti-ségi önkormányzatokkal, szervezetekkel

VI. Az óvodai élet tevékenységi formái és az óvodapedagógusi feladatai

VI.1 Játék

1.) A játék a kisgyermekkor legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze. A játék - a szabad-képzettársításokat követő szabad játékfolyamat – a kisgyermek elemi pszichikus szükséglete, melynek mindennap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A kisgyerek a külvilágból és saját belső világából származó tagolatlan benyomásait játékában tagolja. Így válik a játék kiemelt jelentőségű tájékozódó, a pszichikumot, a mozgást, az egész személyiséget fejlesztő, erősítő, élményt adó tevékenységgé.

2.) A kisgyermek első valódi játszótárs a családban, az óvodában is a felnőtt – a szülő és az óvodapedagógus. Az óvodapedagógus utánozható mintát ad a játéktevékenységre, majd amikor a szabad játékfolyamat már kialakult, bevonható társ marad, illetve segítőt, kezdeményezővé lesz, ha a játékfolyamat elakad. Az óvodapedagógus jelenléte teszi lehetővé a gyerekek közötti játékkapcsolatok kialakulását is.

3.) A játékhoz megfelelő helyre és egyszerű, alakítható, a gyermeki fantázia kibontakozását segítő anyagokra, eszközökre, játékszerekre van szükség. Az óvoda és az óvodapedagógus feladata, hogy megfelelő csoportlégkört, helyet, időt, eszközöket és élményszerzési lehetőségeket biztosítson a különböző játékformákhoz, a gyakorlójátékokhoz, a szimbolikus játékokhoz, a konstruáló játékokhoz, a szabályjátékokhoz.

4.) A játék folyamatában az óvodapedagógus tudatos jelenléte biztosítja az élményszerű, elmélyült gyermeki játék kibontakozását. Mind ezt az óvodapedagógus feltétel teremtő tevékenysége mellett a szükség és igény szerinti együtt játszásával, támogató, serkentő, ösztönző magatartásával, indirekt reakcióival éri el.

5.) Az óvodában előtérbe kell helyezni a szabad játék túlsúlyának érvényesülését. A játék kiemelt jelentőségének az óvoda napirendjében, időbeosztásában, továbbá a játékos tevékenység szervezésben is meg kell mutatkoznia.

A 3–6–7 éves gyerek létformája a játék. Ezen keresztül tapasztalja meg a körülötte lévő világ sokszínűségét, szerzi ismereteit, tanul, jut örömhöz, sikerélményhez. A játék a gyermek számára a legfőbb élményforrás, ugyanakkor a személyiség fejlesztésének színtere, a tanulás, a készség- és képességfejlesztés leghatékonyabb módja. Ezért óvodánkban a gyermek (7–9 óra) napi játékszükségletét ki kell elégíteni, és meg kell hagyni a játék semmi mással nem helyettesíthető szerepét, funkcióját.

Jó napirend kialakításával biztosíthatjuk a hosszantartó, zavartalan játékidőt számára.

A gyermek játékának mindenféle külső kényszertől mentesnek kell lennie.

Célunk:

- Játékon keresztül képességfejlesztés, tapasztalatszerzés, élményhez juttatás, s ezáltal a személyiség sokoldalú fejlesztése.
- A gyermek örömteli tevékenységként élje meg a játékot.
- Társas kapcsolatok kialakítása, fejlesztése.

Óvodapedagógus feladata:

A játékhoz szükséges hely, folyamatos játékidő és eszköz, játékelmény biztosítása.

Játékszerek megismertetése, játékok használatának bemutatása, óvodapedagógusi modell kiemelkedő szerepe. Szabályok betartása.

A közvetett játékirányítás. Az óvodapedagógus a játékban elsősorban partner szerepet tölt be, együttműködik és segít, de csak olyan szinten és mértékben, amennyiben az adott gyermeknek, adott szituációban szüksége van. A segítség módját mindig a konkrét játékhelyzet a gyermekek igénye és fejlettsége határozza meg. Közvetlen beavatkozásra csak a társait rendszeresen zavaró gyermek esetében van szükség. Alkalom nyílik a játék alatt, - ami egyben az óvodapedagógus feladata is – egy-egy gyermek, egy-egy csoport megfigyelésére. Erre alapozhatja a továbbiakban az óvodapedagógus a tervszerű kezdeményezéseit.

Egyéni képességeknek megfelelő játékjavaslat.

Egyéni bánásmód, differenciált nevelés.

Játéktevékenységek továbbfejlesztése.

Megtanítani a gyermekeket arra, hogy a gyermekek a játékokat óvják, rakják el kezdetben segítséggel, majd önállóan, segítsenek a játék elrendezésében.

Szimbolikus:

Élmény biztosítása, a játék intimitását ne sértsük meg, fontos az óvodapedagógus empátiás készsége. Nemiség erősítése. Az óvodapedagógus tanítsa meg a gyerekeket arra, hogy a szerepeket tudják elosztani saját maguk, s olyan szerepeket is tudjanak felvállalni, ami nem igazán nekik tetsző. Magatartási, viselkedési kultúra kialakítása.

Építő-konstruáló játék:

Rész-egész megláttatása, finom-motorika, kreativitás, fantázia fejlesztése.

Szabály-játék:

A szabályok megértetése, egymáshoz való alkalmazkodás, kudarc-tűrés, egészséges versenyszellem kialakítása. Társasjáték.

Dramatikus játék, bábozás:

Örömök, bánatok kiélésére, kijátszására ad lehetőséget az óvónő.

Pozitív, negatív szerepkör megismertetése és felvállaltatása. Erkölcsi ítéletek alkotására készítse a gyerekeket.

Az óvodáskor végére várható fejlettségi szint:

A gyermek örömmel játszik.

Tud és képes kitartóan játszani.

Nincsen magányosan tevékenykedő gyermek.

Játékszabályokat betartja, vigyáz társai és saját testi épségére.

A játékeszközöket rendeltetésszerűen használja és óvja, a helyére teszi és elrendezi.

Önállóan kezdeményez játékot, szerepet vállal. (Pozitív, negatív szerepeket is.)

A konfliktusokat próbálja önmaga lerendezni, sikertelenség esetén segítséget kér az óvodapedagógustól.

Egyszerűbb játék-kiegészítőket önállóan elkészít.

Problémahelyzeteket képes megoldani. Másokhoz alkalmazkodva tud játszani, a többiek játékát tiszteletben tartja.

Udvariassági formák betartása. (Elkérlik a játékot egymástól és megköszönik azt.)

Ítéleteiben megjelenik a pozitív és a negatív értékrend.

Megpróbál örülni más sikerének, győzelmének.

VI.2 Verselés, mesélés

- 1.) A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki-érzelmi élményeket nyújtanak.
- 2.) A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese-képi és konkrét formában-feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges, megfelelő viselkedésformákat.
- 3.) A mese különösen alkalmas az óvodás gyermek szemléletmódjának és világképének kialakítására. Visszaigazolja a kisgyermek szorongásait, s egyben feloldást és megoldást kínál. A tárgyi világot is megelevenítő, átlelkesítő szemléletmódja és az ehhez társuló, a szigorú ok-okozati kapcsolatokat feloldó mágikus világképe, csodákkal és átváltozásokkal ráébreszt a mélyebb értelemben vett pszichikus realitásra és a külvilágra irányított megismerési törekvésekre.
- 4.) A mesélővel való személyes kapcsolatban a gyermek nagy érzelmi biztonságban érzi magát, s a játéktevékenységhez hasonlóan a mesehallgatás elengedett intim állapotában eleven, belső képvilágot jelenít meg. A belső képalkotásnak ez a folyamata a gyermeki élményfeldolgozás egyik legfontosabb formája.
- 5.) A gyermek saját vers- és mesealkotása, annak mozgással és/vagy ábrázolással történő kombinálása az önkifejezés egyik módja.
- 6.) A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme.
- 7.) Az óvodában a népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Célunk:

A gyermekek érzelmi, erkölcsi, értelmi fejlődésének segítése, pozitív személyiségjegyeinek magalapozása a meseélmények segítségével, a versek zeneiségével, rímei csengésével. Nyelvünk szépségének és kifejezőerejének megéreztetése a mesélés és verselés élményével.

Óvodapedagógus feladata:

Minden nap lehetőséget biztosítson a népi, irodalmi alkotásokkal való találkozásokra. Mesélésre, könyvnézegetésre és bábozásra alkalmas nyugalmas hely, eszköz és hangulat biztosítása.

A felhasznált népi, irodalmi anyagok életkoroknak megfelelő, igényes összeállítása.

A meséket nyelvileg tisztán ejtve, könyv nélkül, megfelelő gesztusokkal tegye képszerűvé.

Késztesse a gyermekeket az önálló szöveg-, és mesemondásra.

Egy mesét, verset többször, többféle módon adjon elő a gyerekeknek.

Az óvodáskor végére várható fejlettségi szint:

A gyermek szívesen vesz részt a népi és irodalmi alkotásokkal való találkozások alkalmával.

A könyveket néz, és vigyáz azokra.

Önállóan mesél, s az elkezdett történetet folytatja.

Meg tudja jegyezni a tanult verseket.

Szókészlete gyarapszik.

VI.3 Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

- 1.) Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyermekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyermekeknek, egyben felkelti zenei érdeklődését, formálják zenei ízlését, esztétikai fogékonyságát. Az élményt nyújtó közös ének-zenei tevékenységek során a gyermekek felfedezik a dallam, a ritmus, a mozgás szépségét, a közös éneklés örömét. A népdalok éneklése, hallgatása a gyermek-, néptáncok és népi játékok a hagyományok megismerését, továbbélését segítik. Az óvodai ének-zenei nevelés feladatainak eredményes megvalósítása megalapozza, elősegíti a zenei anyanyelv kialakulását.*
- 2.) Az énekes népi játékok és az igényesen válogatott kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (az egyenletes lüktetés, ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában.*
- 3.) A zenehallgatási anyag megválasztásánál az óvodapedagógus figyelembe veszi a nemzeti és nemzeti nevelés a gyermekek nemzeti hovatartozását is.*
- 4.) Az éneklés, zenélés a gyermek mindennapi tevékenységének részévé válik a felnőtt minta spontán utánzásával.*

Célunk:

A zene, az ének, az énekes játékok és a tánc legyen a gyermek mindennapi tevékenységének elengedhetetlen része. Tapasztalják meg, hogy kifejezhetik vele érzéseiket, örömeiket, bánatukat.

Az igényesen válogatott művészeti alkotások fejlesszék zenei képességeiket, ízlésvilágukat,. Sajátítsák el a néptánc alapvető lépéseit, kapjanak ízelítőt a „táncház” kultúra hangulatából.

Óvodapedagógus feladata:

Az óvodapedagógusok sokat és tisztán énekeljenek, előadásuk örömteli zenei élményt nyújtson.

Ismertesse meg a gyerekeket a zene sokszínűségével, elsősorban az érzelmileg hozzájuk közel álló népzenevel.

Játszon hangszereken, és tegye ezt lehetővé a gyermekek számára is.

Váljon a mindennapjaik részévé a zenehallgatás.

Az egyén és a csoport fejlettségének megfelelő zenei anyag és zenei feladat kiválasztása.

A dalok, mondókák kiválasztásánál törekedjen az igényességre. Az évszakokhoz, népszokásokhoz, ünnepekhez, jeles napokhoz kapcsolódó alkotásokra támaszkodjon.

A tánc legyen a mindennapi életük része.

Az óvodáskor végére várható fejlettségi szint:

A gyerekek örömmel énekeljenek, mondókázzanak, körjátékozzanak egyénileg és közösen is.

Törekedjenek a tiszta, megfelelő tempójú éneklésre.

Tudjon dallam és ritmusmotívumokat visszaénekelni.

Ismerje fel a környezet hangjait

Érzékelje a halk-hangos, magas-mély, gyors-lassú közötti különbséget.

Érzékelje és érzékeltesse az egyenletes lüktetést és a ritmust.

Bátran használja a hangszereket.

Tanuljon meg néhány egyszerűbb tánclepet.

A zenehallgatás legyen élmény számára.

VI.4 Rajzolás, mintázás, kézi munka

1.) A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézi munka, mint az ábrázolás különböző fajtái, továbbá a műalkotásokkal, a népművészeti elemekkel, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének.

A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

2.) Az óvodapedagógus az ábrázoló tevékenységekre az egész nap folyamán teret, változatos eszközöket biztosít. Maga a tevékenység – s ennek öröme – a fontos, valamint az igény kialakítása az alkotásra, a kreatív önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

3.) Ezen tevékenységek az egyéni fejlettséghez és képességekhez igazodva segítik a képi-plasztikai kifejezőképesség, komponáló-, térbeli tájékozódó- és rendezőképességek alakulását, a gyermeki élmény és fantáziavilág gazdagodását, és annak képi kifejezését: a gyermek tér-forma és szín-képzeteinek gazdagodását, képi gondolkodásuk fejlődését, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítását.

4.) Az óvodapedagógus feladata megismertetni a gyermekeket az eszközök használatával, a különböző anyagokkal, a rajzolás, festés, mintázás és a kézimunka különböző technikai alapelemeivel, és eljárásaival.

Célunk:

A gyermekek élmény és fantáziavilágának képi, téri szabad önkifejezése. A gyermekek tér-, forma-, szín-képzeteinek gazdagítása, esztétikai érzékenységük, szép iránti nyitottságuk, igényességük alakítása. Eszközök és technikák megismertetése, finom-motorika alakítása.

Óvodapedagógus feladata:

Állandó, folyamatos hely és eszköz biztosítása a különböző tevékenységekhez a teremben és a szabadban.

Alapvető térbeli forma és színbeli képzetek kialakítása. Kreativitás fejlesztése.

Tartalmilag gazdagabb alkotások készítésére való ösztönzés, önálló elképzelések tiszteletben tartása.

Megfigyeltető élménynyújtások alkalmával arányokra, irányokra, színekre, formákra, szépségre, harmóniára a figyelem felhívása.

Szentendre múzeumi és a Skanzen megismertetése, a foglalkozásokon való részvétel, s ez által a város és hagyományaival, értékeivel való megismertetés.

Gyermekmunkák megbecsülése és megbecsültetése.

A gyermekek fejlesztésénél a fokozatosságot tartjuk szem előtt mind az anyag és az eszköz használatát illetően.

Az eszközök használatának készségének fejlesztése. (Olló, ecset, ragasztó, zsírkréta, ceruza, festék, agyag, tű, gyurma, stb..)

Az óvodáskor végére várható fejlettségi szint:

A gyermek önállóan megtalálja és használja az ábrázoláshoz szükséges eszközöket.

Tud különböző technikákat alkalmazni.

Meg tudja különböztetni a színeket, formákat.

Kreatív módon alkot, a saját elképzelése szerint.

A megfigyelt élményeket felhasználja, és azokat egyéni módon jeleníti meg.

Észreveszik a szépet, tudnak gyönyörködni benne.

Megbecsüli a másik gyermek és a saját munkáját

Az eszközöket készség szinten, rendeltetésszerűen használja.

VI.5 Mozgás

1.) *A rendszeres egészségfejlesztő testmozgás, a gyermekek egyéni fejlettségi szintjéhez igazodó mozgásos játékok és feladatok, a pszichomotoros készségek és képességek kialakításának, formálásának és fejlesztésének eszközei. Az óvodáskor a természetes hely-,helyzetváltoztató- és finommotoros mozgáskészségek tanulásának, valamint a mozgáskoordináció intenzív fejlődésének szakasza, amelyeket sokszínű, változatos és örömteli, érzelmi biztonságban zajló gyakorlati formákkal, játékokkal szükséges elősegíteni. Ezzel biztosítható a mozgás és az értelmi fejlődés kedvező egymásra hatása.*

2.) *A mozgásos játékok, tevékenységek, feladatok rendszeres alkalmazása kedvezően hatnak a kondicionális képességek közül különösen az erő és az állóképesség fejlődésére, amelyek befolyásolják a gyermeki szervezet teherbíró képességét, egészséges fejlődését. Fontos szerepük van a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulásában, felerősítik, kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatásait.*

3.) *A spontán, a szabad játék keretén belül végzett mozgásos tevékenységeket kiegészítik az irányított mozgásos tevékenységek. A komplex testmozgások beépülnek az óvodai élet egyéb tevékenységeibe is, miközben együtt hatnak a gyermek személyiségének-a pozitív énkép, önkontroll, érzelmszabályozás, szabálykövető társas viselkedés, együttműködés, kommunikáció, problémamegoldó gondolkodás-fejlődésére.*

4.) *A spontán-a játékokban, azon belül a szabad játékokban-megjelenő mozgásos tevékenységeknek, az egészségfejlesztő testmozgásnak az óvodai nevelés minden napján, az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve, minden gyermek számára lehetőséget kell biztosítani. Törekedni kell a gyermekeket legjobban fejlesztő, kooperatív mozgásos játékok széles körű alkalmazására, a szabad levegő kihasználására.*

Az óvodás korú gyermek lételeme a mozgás, mely számára örömet és érzelmi biztonságot nyújt.

Az **egészségfejlesztő testmozgás** a gyermek fejlődésének minden területére kihat, elősegíti a személyiség egészének fejlődését, befolyásolja az **értelmi és szociális képességek** alakulását. A mozgásnak rendkívül fontos szerepe van az **egészséges életvitel igényének** alakításában. Mozgásigényének kielégítéséhez elsősorban idő és tér szükségeltetik. Az idő megteremtéséhez a jól összeállított napirend segítségünkre van. A tér biztosításához már az óvodafenntartók munkája is szükséges. A felesleges alkalmazkodás, a túlzottan magas csoportlétszámok, a tisztálkodási helyiségek szűk volta a gyermeki idegrendszert megterhelik, fárasztják. A gyermeknek szüksége van személyes térre.

Célunk

A 3-7 éves életkorban a legnagyobb jelentőséggel bír a **szenzomotoros képességek** természetes fejlődése és irányított fejlesztése.

A gyermekek **mozgásigényének kielégítése**, a mozgás megszerettetése.

Testi képességek fejlesztése játékos formában.

Egészség **megőrzése, megóvása**, és a gyermekek edzettségének növelése.

A mozgáskultúra fejlesztése, mely segíti a térben való tájékozódást, helyzetfelismerést, a döntés -, és alkalmazkodóképességet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását.

Feladatunk

- Az idegrendszer érésehez szükség van bizonyos alapfunkciók elsajátításához, ezért a tornával, a mozgásos játékokkal, fejlesztjük a gyermekek természetes mozgását (koordinált szemmozgás, manipuláció, finommotorika, csúszás, forgás, kúszás, mászás, járás, futás, ugrás, függés, egyensúlyozás, dobás, keresztmozgások).
- Ezen kívül fejlesztjük a testi **mozgásos képességeiket** (erő, ügyesség, gyorsaság, állóképesség, a helyes testtartáshoz szükséges izomegyensúly kialakulása, **harmonikus és összerendezett mozgás**, téri tájékozódás, kinesztetikus képesség, ritmusérzék, hajlékonyság), ezáltal egyre több dolgot megtanul a saját testével kapcsolatban.
- A mozgással kapcsolatos pozitív élmények megerősítésével, egyéni adottságok és képességek figyelembe vételével, fokozatos, türelmes (nem kényszerítő) fejlesztést valósítunk meg.
- A tornára, a játékos mozgásokra, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységekre, - teremben, **szabad levegőn**, eszközökkel és eszközök nélkül, **spontán vagy szervezett formában** - az óvodai nevelés minden napján, - az életkori sajátosságokat és képességeket figyelembe véve, **differenciáltan**-, minden gyermek számára lehetőséget biztosítunk.
 - 3-4 éves korban nagy hangsúlyt fektetünk a nagymozgások fejlesztésére, gyakorlására.
 - 4-5 éves korban az egyensúlyérzék fejlesztését, a szem-kéz, szem-láb koordináció fejlesztését helyezzük előtérbe.
 - 5-6-7 éves korban a finommotorika és a téri tájékozódó képesség fejlesztése kiemelt hangsúlyt kap.
- Az óvodai mozgásfejlesztésben kiemelt fontosságú a prevenció és a korrekció.
- Mindennapos testnevelést délelőtt és délután, napi rendszerességgel végzünk.

Óvodapedagógusi feladatai

- Mozgásra alkalmas tér, idő, eszközök megteremtése és biztosítása.
- Mozgáshoz szükséges öltözék bekérése a szülőtől.
- A gyermek utánzóképességére való építés, megfelelő óvónői mozgásminta.
- Rövid, pontosan megfogalmazott feladatok.
- A gyermekek mozgásfejlettségének, egészségi állapotának figyelembe vétele.
- Szükség esetén hibajavítás, segítségnyújtás, a helyes mozgásforma rögzítése.
- Állandó pozitív megerősítés.
- A gyermeknek minden izomzatára kiterjedő mozgás biztosítása.
- A terem folyamatos szellőztetése, a szükséges folyadékpótlás biztosítása.

Óvodáskor végére várható fejlettségi szint

- Tud utánzó mozgásokat végezni.
- Megérti, és végrehajtja a feladatokat, utasításokat.
- Szívesen és örömmel részt vesz a különböző mozgásokban.
- Erősödik, állóképessége nő és mozgástempója gyorsul.
- Különböző irányokban tud testével mozogni, feladatokat végrehajtani.
- Ügyesen bánik a kézi-szerekkel.
- A feladatos futójátékokban sikeresen szerepel.
- Tud keskeny felületen feladatokat végrehajtani.

- Képes az irányváltztatásra, jelre, ritmustartás mellett.
- A gimnasztikai gyakorlatokat pontosan végrehajtja.

VI.6 Külső világ tevékeny megismerése

1.) A gyermek aktivitása és érdeklődése során tapasztalatokat szerez a szűkebb és tágabb természeti, emberi, tárgyi környezet formái, mennyiségi, téri viszonyairól. A valóság felfedezése során pozitív érzelmi viszonya alakul a természethez, az emberi alkotásokhoz, tanulja azok védelmét, az értékek megőrzését.

2.) A gyermek miközben felfedezi környezetét, olyan tapasztalatok birtokába jut, melyek a környezetben való, életkorának megfelelő biztos eligazodáshoz, tájékozódáshoz szükségesek. Megismeri a szülőföld, az ott élő emberek, a hazai táj, a helyi hagyományok és néphagyományok, szokások, a családi és a tárgyi kultúra értékeit, megtanulja ezek szeretetét, védelmét is.

3.) A gyermek a környezet megismerése során matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek is birtokába jut és azokat a tevékenységeiben alkalmazza. Felismeri a mennyiségi, alak-, nagyságbeli és téri viszonyokat: alakul ítélőképessége, fejlődik tér-, sík- és mennyiségszemlélete.

4.) Az óvodapedagógus feladata, hogy tegye lehetővé a gyermek számára a környezet tevékeny megismerését. Biztosítson elegendő alkalmat, időt, helyet, eszközöket a spontán és szervezett tapasztalat- és ismeretszerzésre, a környezetkultúrára és a biztonságos életvitel szokásainak alakítására. Segítse elő a gyermek önálló véleményalkotását, döntési képességeinek fejlődését, a kortárs kapcsolatokban és a környezet alakításában, továbbá a fenntartható fejlődés érdekében helyezzen hangsúly a környezet tudatos magatartásformálás alapozására, alakítására.

Célunk:

A környezet védelméhez, megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás megalapozása, hogy a gyermek megismerje szűkebb és tágabb környezetét, amely alapja a haza szeretetének, a szülőföldre való kötődésének.

Olyan életmód, gondolkodás és viselkedésmód, szokás,- és értékrendszer átadása sokoldalú tapasztalatszerzés útján, amely megalapozza az élő és élettelen környezetünkkel való harmonikus együttélést.

Törekszünk arra, hogy a környezetünkben rejlő matematikai összefüggéseket felfedezzessük, a gyermekekkel.

Óvodapedagógus feladata:

Környezettudatos magatartásformálás alapozása, alakítása, a fenntartható fejlődés érdekében.

Pozitív minta nyújtása a környezettudatos magatartásra, ökológiai szemléletformálás, egészséges életmód szokásainak megalapozása.(szelektív hulladékgyűjtés)

Tapasztalatok, élmények útján juttassa el a gyermekeket az ismeretekhez, környezeti érzékenység kialakítása.

Tudatos, tervszerű tevékenységek szervezése a megfelelő helyszíneken a természeti és társadalmi környezetben.

A természet ünnepeinek megtartása, pl: Állatok világnapja, Víz világnapja, Föld napja, Madarak és fák napja.

A szülőföld, néphagyományok, szokások és a tárgyi kultúra értékeinek megismertetése, hazaszeretetre nevelés.

Ismertesse meg a gyermeket a helyi sajátosságokkal, hívja fel a figyelmet az értékeire és szépségeire. Természeti környezet: Pl : Duna-Ipoly Nemzeti Park, Natura 2000, Duna, Bükkös-patak, Sztaravoda forrás, Pilis- hegység, Visegrádi-hegység, Kő-hegy,

Szentendre város építészeti, történeti, természeti jellemzőinek, értékeinek megismertetése és megszerettetése. Szentendre múzeumi, Skanzen, utcák, épületek, műemlékek, család, mesterségek- foglalkozások, közlekedés.

A természet ünnepeinek megtartása, amely tagóvodánként változó lehet (állatok világnapja: október 4, Víz világnapja: március 22, Föld napja április 22, Madarak- és fák napja május 10.)

Ismertessük meg gyermekeinket évszakokhoz kapcsolódó népszokásokkal, néphagyományokkal, amely tagóvodánként változó lehet.(szüret, Mihály nap, Márton lap, Advent , Karácsony Húsvét, György nap)

Az egészséges életmód szokásainak megalapozása: egészséges étkezés, mozgásfejlesztés, megfelelő napirend. Az énkép fejlesztése, az önértékelés és a lelki egészség megőrzése

Problémamegoldó gondolkodás, matematikai tartalmú ismeretek nyújtása és képességek fejlesztése.

Az óvodáskor végére várható fejlettségi szint:

Pozitív érzelmi viszony alakul ki a gyermekekben a természeti világ értékei iránt.

Belső igényükké válik a természetben, emberi környezetben a jóra, szépre való igény és külső kontrok nélkül is helyesen cselekednek.

Tudatosul bennük a természet és környezet védelme.

Ismerik Szentendre építészeti, történeti, természeti, értékeit. (pl: Bükkös patak, Duna part, Óváros, Skanzen, és a különböző művelődési intézmények.)

Megismerik a helyi hagyományokat, a családi és tárgyi kultúra értékeit, tisztelik, szeretik és védik ezeket.

A gyermekek rendelkeznek természeti és társadalmi környezetükről megfelelő ismeretekkel.

VI.7 Munka jellegű tevékenységek

1.) A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és a cselekvő tapasztalással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű játékos tevékenység (az önkiszolgálás, segítség az óvodapedagógusnak és más felnőtteknek, a csoporttársakkal együtt, értük, később önálló tevékenységként végzett alkalmi megbízások teljesítése, az elvállalt naposi vagy egyéb munka, a környezet-, a növény- és állatgondozás).

2.) A gyermek, munka jellegű tevékenység

- örömmel és szívesen végzett aktív tevékenység;

- a tapasztalatszerzésnek és a környezet megismerésének, a munkavégzéshez szükséges attitűdök és képességek, készségek, tulajdonságok, mint a kitartás, az önállóság, a felelősség, a cél tudatosság alakításának fontos lehetősége;

- a közösségi kapcsolatok, a kötelességteljesítés alakításának eszköze, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

3.) A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális, vagyis a gyermeknek saját magához mérten fejlesztő értékelést igényel.

Célunk:

A munkavégzéshez szükséges készségek, képességek, jártasságok kialakítása, a gyermekek munkához való pozitív viszonyuk megalapozása és a közösségi kapcsolatok formálása.

Óvodapedagógus feladata:

Megfelelő, hely, idő és eszköz biztosítása

Megismerteti a munkaeszközöket, azok használatát, s a munka hasznát.

Az óvodapedagógus motiválja a gyerekeket pozitív ösztönzéssel.

Jó példával járjon elő.

Próbáljon a munkába mindenkit bevonni, ne mindig ugyanazok a gyermekek tevékenykedjenek.

Munka fajtái:

Önkiszolgálás: testápolás, étkezés, öltözködés, környezet rendjéért végzett feladatok.

Közösségért végzett feladatok: naposi munka, felelősök munkája, alkalmi megbízatások

Munka jellegű tevékenységek: teremben, udvaron

Az óvodáskor végére várható fejlettségi szint:

Ismeri a munkaeszközöket és tud velük dolgozni

Fejlettségi szintjének megfelelően elvégzi a rábízott feladatot.

Szívesen végez a közösségért munkát, alkalmi feladatokat elvállal.

Igényessé válik a környezete rendje, tisztasága iránt.

VI.8 A tevékenységekben megvalósuló tanulás

1.) Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán és szervezett tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja. Nem szűkül le az ismeretszerzésre, az egész óvodai nap folyamán adódó helyzetekben, természetes és szimulált környezetben, kirándulásokon, az óvodapedagógus által kezdeményezett tevékenységi formákban, szervezeti és időkeretekben valósul meg.

2.) Az óvodai tanulás elsődleges célja az óvodás gyermek **képességeinek** fejlesztése, tapasztalatainak bővítése, rendezése. Az óvodapedagógus a tanulást támogató környezet megteremtése során épít a gyermekek előzetes élményeire, tapasztalataira, ismereteire.

3.) A tanulás feltétele a gyermek cselekvő aktivitása, a közvetlen, sok érzékszervét foglalkoztató tapasztalás, felfedezés lehetőségének biztosítása, kreativitásának erősítése.

4.) A tanulás lehetséges formái az óvodában:

- az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedéstanulás szokások alakítása,
- a spontán játékos tapasztalatszerzés;
- a játékos, cselekvéses tanulás;
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés;
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés;
- a gyakorlati problémamegoldás;

5. Az óvodapedagógus a tanulás irányítása során, személyre szabott, pozitív értékeléssel segíti a gyermek személyiségének kibontakozását.

VII. A fejlődés jellemzői óvodáskor végére

1.) *A gyermek belső érése, valamint a családi nevelés és az óvodai nevelési folyamat eredményeként a kisgyermekek többsége az óvodáskor végére eléri az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettséget. A gyermek az óvodáskor végén belép a lassú átmenetnek abba az állapotába, amelyben majd az iskolában, az óvodásból iskolássá szocializálódik. A rugalmas beiskolázás az életkor figyelembe vétele mellett lehetőséget ad a fejlettség szerinti iskolakezdésre.*

2.) *Az iskolakezdéshez az alábbi feltételek megléte szükséges: testi, lelki és szociális érettség, amelyek mindegyike egyaránt szükséges a sikeres iskolai munkához:*

a) *A testileg egészségesen fejlődő gyermek hatéves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megváltoznak testarányai, megkezdődik a fogváltás. Teste arányosan fejlett, teherbíró. Mozgása összerendezettebb, harmonikus finommozgásra képes. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes.*

b) *A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermek az óvodáskor végére nyitott érdeklődésével készen áll az iskolába lépésre. A tanuláshoz szükséges képességei alkalmassá teszik az iskolai tanulás megkezdéséhez. Érzékelése, észlelése tovább differenciálódik. Különös jelentősége van a téri észlelés fejlettségének, a vizuális és az akusztikus differenciációnak, a téri tájékozottságnak, a térbeli mozgásfejlettségnek, a testséma kialakulásának.*

A lelkiileg egészségesen fejlődő gyermeknél:

- *az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés, továbbá a közvetlen felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés, megnő a megőrzés időtartama; a felismerés mellett egyre nagyobb szerepet kap a felidézés,*
- *megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem, fokozatosan növekszik a figyelem tartalma, terjedelme, könnyebbé válik a megosztása és átvitele,*
- *a cselekvő-szemléletes és képi gondolkodás mellett az elemi fogalmi gondolkodás is kialakulóban van.*

Az egészségesen fejlődő gyermek:

- *érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél; gondolatait, érzelmeit mások számára érthető formában, életkorának megfelelő tempóban és hangsúllyal tudja kifejezni; minden szófajt használ; különböző mondat szerkezeteket, mondatfajtákat alkot; tisztán ejti a magán- és más-salhangzókat azzal, hogy fogváltással is összefüggő nagy egyéni eltérések lehetségesek, végig tudja hallgatni és megérti mások beszédét,*

- *elemi ismeretekkel rendelkezik önmagáról és környezetéről; tudja nevét, lakcímét, szülei foglalkozását, felismeri a napszakokat; ismeri és gyakorlatban alkalmazza a gyalogos közlekedés alapvető szabályait; ismeri szűkebb lakóhelyét, a környezetében élő növényeket, állatokat, azok gondozását és védelmét; felismeri az öltözködés és az időjárás összefüggéseit. Ismeri a viselkedés alapvető szabályait, kialakulóban vannak azok a magatartási formák, szokások, amelyek a természeti és társadalmi környezet megbecsüléséhez, megóvásához szükségesek; elemi mennyiségi ismeretei vannak.*

c) Az óvodáskor végére a gyermekek szociálisan is éretté válnak az iskolára. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival. A szociálisan érett gyermek:

- egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni; késleltetni tudja szükségletei kielégítését,
- feladattudata kialakulóban van, s ez a feladat megértésében, feladattartásban, a feladatok egyre eredményesebb-szükség szerint kreatív- elvégzésében nyilvánul meg; kitartásának, munkatempójának, önállóságának, önfegyelmének alakulása biztosítja ezt a tevékenységet.

3.)A **három éves** kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata gyermeki személyiség harmonikus testi és szociális fejlődésének elősegítése.

4.) A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munka mellett érhető csak el a fentiekben leírt fejlettség.

5.) A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek iskolaérettségi kritériumai tükrözik a befogadó intézmény elvárásait az iskolába kerülő gyermekekkel szemben.

Iskolai életre való alkalmasság feltételei:

- biológiai alkalmasság,
 - ép idegrendszer
 - ép érzékszervek
- rendezett mozgáskoordináció
- fejlett csont- és izomrendszer
- tartalmilag ép beszéd
- pszichológiai alkalmasság,
- kialakult feladattudat,
- koncentrált, megosztott figyelem,
- szándékos emlékezet,
- az analitikus-szintetikus gondolkodás elemei,
- szociális alkalmasság,
- empátikus közeledés a másik felé,
- közösségbe illeszkedés,
- szabálytudat érvényesítése,
- társak, felnőttek irányításának elfogadása,
- vezető, illetve vezetett szerepekkel való azonosulás,
- megbízatások elfogadása.

VIII. Gyermekvédelem

VIII.1 Gyermekvédelmi munka az óvodában

Óvodásaink, a város különböző részeiről, különböző szociális és kulturális környezetből kerülnek óvodánkba. Legfontosabb gyermekvédelmi feladatunk a gyermekek jogairól szóló törvények betartása: Oktatási törvény, Gyermekvédelmi törvény, Önkormányzat rendeletei

Gyermekvédelem

Az inkluzív pedagógia a pedagógustól szemlélet- és attitűdváltást, s egyben szerepváltást is feltételez.

A pedagógus igyekszik minden gyerek egyéni szükségleteit megismerni és kielégíteni.

Az átlaghoz igazodó fejlesztési stílust fel kell váltani a gyermek fejlettségéhez igazodó fejlesztési stílusnak

Az inklúzió azt jelenti, hogy a „minden gyerek más” elve érvényesül. Ez a pedagógia önmagában nem igényel semmi más változtatást, mint a szemléletváltást és a fokozott differenciálást. Az integráció az inkluzív pedagógiai gyakorlat azon része, amely a többségtől bármilyen szempontból eltérő egyének elfogadását és a többséggel történő együttélését – oktatási intézményben együttnevelését – jelenti.

Az inkluzív pedagógia az, ami valódi alapját képezi annak a fajta együttélésnek, amelyben nem kisebbségekről és nem többségekről van szó, hanem emberekről, gyerekekről. Az inkluzív pedagógiában nem feltétlenül a felzárkóztatás a cél (lehet adott esetben az is), hanem a saját szint maximumára eljutás.

A játékba integrált tanulás, a folyamatos napirend, a vegyes csoportok, a családdal való mélyebb, intenzívebb együttműködés mind a sajátos igények sajátos kielégítését segítik vagy segíthetik.

Egyénre tervezett pedagógiai gyakorlatot igényel, folyamatos visszacsatolást, nyomon követést. A játék megfigyelése segítheti a pedagógust a már említett minden szintű differenciált tervezésben, konkrét célok, feladatok, módszerek, eszközök, időkeretek, munkaformák meghatározásában.

Alapelvek:

Minden esetben a gyermekek érdekeit kell képviselni, és ezt semmilyen más érdek nem előzheti meg.

Esélyegyenlőség biztosítása. Minden megkülönböztetés nélkül kell a gyermekek részére a jogokat biztosítani.

Mindig azokat a jogokat kell alkalmazni, amelyek a gyermekekre nézve a legelőnyösebbek.

Mindezeket figyelembe véve fontos feladatunknak tekintjük az egyéni sorsokkal való törődést, kiemelten a veszélyeztetett, a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek életének nyomon követését.

Célunk:

A segítségnyújtás és a hátrányok enyhítése lehetőségeinkhez mérten, az óvodai kereteken belül.

Feladat:

A törvény betartása. Óvodásaink szociális és kulturális hátterének felmérése minden évben. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek kiszűrése, folyamatos és intenzív megsegítése.

Módszereink:

- egyéni bánásmód,
- tapintatos, körültekintő beszélgetés,
- személyes kapcsolattartás,
- segítségnyújtás,
- családlátogatás, környezettanulmány.

Nyilvántartásba vétel szempontjai:

- elhanyagoló nevelés,
- testi-lelki bántalmazás,
- kedvezőtlen szociális és kulturális háttér, egészségügyi okok,
- erkölcstelen, italozó, szenvedélybeteg életmód.

Óvodavezető feladata:

- törvények maximális betartása és betartatása,
- az éves munkatervhez a gyermekvédelmi terv mellékelése,
- kapcsolattartás a gyermekvédelmi intézmények vezetőivel,
- konkrét nevelési célok meghatározása az adott év gyermekvédelmi helyzete alapján.

Gyermekvédelmi felelős feladata:

- koordinálja a GYIV munkát,
- részt vesz a továbbképzéseken, megbeszéléseken,
- segíti a felderítést,
- intézkedik,
- környezettanulmányt végez,
- kapcsolatot tart a Nevelési Tanácsadóval, A Népjóléti és Gyámügyi Irodával, a Családsegítő Szolgálattal.
- gyermekvédelmi terv elkészítése.

Óvodapedagógus feladata:

- családlátogatás,
- környezettanulmány,
- felderítés,
- prevenció,
- adatszolgáltatás,
- figyelemmel kíséri a gyermek helyzetét.
- Fokozottan ügyel a veszélyeztetett, a hátrányos, és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekekre: észreveszi, kiszűri, elküldi a fejlesztő emberekhez, - akik szükség esetén továbbirányítják a megfelelő szakértőhöz. A Nevelési Tanácsadó és Szakértői vélemény ismeretében, differenciáltan foglalkozik a gyermekekkel.

IX. Sajátos tevékenységek, egyéni arculatok

A tagóvodák egyéni arculatának megtartásáért, megőrzéséért az anyagi lehetőségek biztosításáért nagyon sokat tesznek a tagóvoda vezetők, az óvónők. Nem csak az önkormányzattól várjuk el a támogatást, hanem pályázatokon veszünk részt, alapítványokat működtetünk, vásárokat rendezünk. A „több lábon állás” a gyermekek érdekében történik.

A befolyt összegekből tudjuk minőségi munkánk lehetőségeit megtartani, bővíteni, a tárgyi eszközöket felújítani, cserélni.

IX.1 Szolgáltatások az óvodában

Nevelési Tanácsadó és Logopédiai Intézet szakemberei a beszédhibás gyermekeket kiszűrrik, és a szülőkkel egyeztetett időpontban foglalkoznak velük. Az egyéb problémás gyermekeket – szülői kérésre, óvónői kérésre – megvizsgálják, a további fejlesztési területekre adnak tanácsot, illetve megfelelő foglalkozást biztosítanak a gyermeknek. Az iskolaérettség felmérésében is segítenek.

Az óvodában olyan szolgáltatásokat szervezünk, melyek a gyermekek fejlődését segítik, nevelési programunkkal összeegyeztethető és a szülői igényeket is kielégíti.

A gyermekek legalapvetőbb tevékenysége a **játék**, fontos a **játékidő védelme**, ezért a logopédiai, fejlesztőpedagógiai és egyéb gyógypedagógiai ellátásokon kívül, csak az óvodazárás után van mód.)17órától, külön szerződés alapján./

A hitoktatás szülői kérésre beindulhat, ez a szolgáltatás ingyenes.

Az óvodában a törvény szerint nyitástól-zárásig csak óvodapedagógus foglalkozhat a gyermekekkel.

Az óvodában az esélyegyenlőség biztosítása érdekében fizetős szolgáltatás csak a zárás után lehetséges. Egyre több az olyan család, akik anyagi gondokkal terheltek, így a külön szolgáltatásokat nem lehet kötelezővé tenni, s azok gyermekeit, akik nem tudják ezeket megfizetni, nem lehet hátrányos helyzetbe hozni.

Azokat a tevékenységeket, amelyek az óvodai nevelés feladatainak megvalósulását segítik,)nem rendszeresen, csak alkalmanként(és a szülők anyagi hozzájárulását esetlegesen és meghatározott kritériumok alapján)SNI, szociális háttér(igénylik, - egyéb forrásokból is igyekszünk támogatni. (Alapítvány, pályázat, szponzorálás./

Madarászovi (pályázat és alapítványi támogatás segítségével)

Cél: Közvetlen tapasztalatszerzés alapján a madarokról, az erdő, a természet, folyók, tavak, egyéb élőlényeiről speciális, különleges ismeretek nyújtása, róluk való gondoskodás megismertetése és gyakorlása, kirándulás keretén belül.

„Néptánc oktatása (óraadó közreműködésével és alapítványi támogatással)

Az óvodai program fontos része a néptánc, célként határozza meg, hogy a gyermekek sajátítsák el a néptánc alapvető lépéseit, kapjanak ízelítőt a „táncház” kultúra hangulatából. E célkitűzés megvalósításához elengedhetetlen megfelelő képzettséggel és tapasztalattal rendelkező pedagógus bevonása, aki – amennyiben nem az óvoda közalkalmazottja – óraadóként vesz részt az óvodai nevelésben. A néptánc oktatása során az óraadó munkájában az óvodapedagógusok is tevékenyen részt vesznek és a gyermekekkel együtt gyakorolják a tánclépéseket.

Az óraadó foglalkoztatása a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 61. §-a alapján polgári jogviszony (megbízási szerződés) alapján történik, melynek költségeit alapítványi támogatás fedezi.”

IX.2 Hold Utcai Tagóvoda

A Hold utcai óvoda egyéni arculata, nevelési programja a *Tevékenységeközpontú Óvodai Nevelési Program*, azon belül is a környezeti nevelést tartjuk meghatározó feladatunknak. A tevékenységeközpontú óvodai nevelés célja a teljes gyermeki személyiség fejlesztése, az életre való felkészítése a tevékenységek által, a tevékenységeken keresztül. A pedagógiai célok és feladatok centrumába tudatosan az együttműködési és érintkezési képességek fejlesztését állítjuk. A gyermek személyisége és tevékenysége kölcsönösen egymásra hatva fejlődik. A nevelés tartalma, a nevelési folyamat 4-es feladatrendszerén keresztül valósul meg.

Ezek:

- játék, tanulási tevékenység,
- társas-közösségi tevékenység,
- munkatevékenység,
- szabadidős tevékenység.

Komplex módon, egymást kiegészítve jelennek meg, középpontba állítva a környezeti nevelést.

Sikereink:

1996-tól Tevékenységeközpontú nevelési program

1996-tól Madarász – ovi program (Ornitológus segítségével)

2000-től Madárbarát kert

2010-től Kompetencia alapú nevelési program

2011-től Logopédiai Hídépítő program

2011-től Zöld Óvoda

2012-től Előminősített Referencia Intézmény

2013-től Madárbarát Tanösvény

A Hold utcai Tagóvoda „egyedi, más intézmények számára is példaértékű, működésben koherens, befogadó, gyermekközpontú pedagógiai gyakorlattal, szervezeti innovációval rendelkező, és ezt szolgáltatásaiban publikálni, valamint átadni képes intézmény”.

A tagóvoda – az elnyert TÁMOP 3.1.7-11/1-2011-0068 azonosítószámú „Egy csepp a tengerben” Referencia óvoda kialakítása Szentendrén, a Hold utcai Tagóvodában - című pályázat alapján - 2012 áprilisától előminősített Referencia Intézményként működik, az eredményesen záródó minősítés után hivatalosan is Referencia Intézmény lehet.

Céljaink:

A sikeres közoktatás-fejlesztés érdekében kulcsszerep hárul a hálózati, horizontális tanulás mintaadó tartalmait biztosítani képes óvodákra, és mivel a Hold utcai Tagóvoda referencia értékű működési és pedagógiai gyakorlattal rendelkező közoktatási intézmény, így képesek vagyunk nevelési-oktatási gyakorlatunk továbbadására, elterjesztésére, megismertetésére, illetve más közoktatási intézmények értékelvű szakmai fejlesztő tevékenységének segítésére. Intézményünkben megfelelő számú referencia-intézményi mentor-pedagógus van. Biztosítjuk az intézménylátogatást, hospitálást, az adaptív tanulást, az önfejlesztő gyakorlat megerősítését. Elsődlegesen, rendszeresen, folyamatosan és differenciált kínálattal szolgálatjuk ehhez a hálózati tanulási folyamathoz a mintákat. Részt veszünk az intézmények nagyobb közössége

számára szervezett szakmai műhelyek tartalmi kínálatának biztosításában és megvalósításában. A referencia-intézmények pedagógiai kultúrája és eszközrendszere egészében példaszerű, koherenciával bír: tanulmányozható és komplex módon vagy elemeiben átvehető.

A konstrukció keretében felkészülünk a hálózati együttműködések és partnerkapcsolatok kialakítására és továbbfejlesztésére, PR-tevékenységekkel és a hatékony kommunikáció biztosítását szolgáló feladatokkal.

A referencia-intézmények rendszerkörnyezete:

A TÁMOP közoktatás-fejlesztésben érintett pályázó intézmények feladata az lesz, hogy komplex, innovatív, esetenként teljesen újszerű fejlesztési tartalmakat adaptáljanak, hozzanak létre, e feladat sikere érdekében példaértékű intézmények mintáin kell megismerkedniük az óvodai gyakorlatban honosított sikeres megoldásokat. A pályázó intézmények egyik kötelező feladata, hogy jó gyakorlatokat vegyenek át, honosítsanak. A referencia-intézmények elsődlegesen, rendszeresen, folyamatosan és differenciált kínálatot szolgáltatják ehhez a hálózati tanulási folyamathoz a mintákat. A referencia-intézmények több, összefüggő jó gyakorlattal rendelkeznek, akár egy referenciatípuson belül is, ez eredendő tulajdonságuk.

Szentendre Városi Óvodák megvalósuló referenciaterület:

Szentendre Város Óvodai Intézményének Hold Utcai Tagóvodája az Ökoóvodai, egyéb környezetpedagógiai program alapján dolgozó intézmény, referenciahely.

Referencia intézményi Jó gyakorlatok:

A "Jó gyakorlat" olyan innovatív folyamat, módszer, cselekvés és eszközhasználat együttese, amely az intézményi gyakorlatban és működésében megismerhető. Több éve sikeresen és hatékonyan alkalmazott, kipróbált, ezért eredményesen adaptálható, fenntartható, fejleszthető, dokumentálható. Az átvett innováció a továbbiakban a felhasználók által is elismert szolgáltatásként képes működni.

Referencia intézményi három jó gyakorlatunk

Madarat tolláról

Célja: a gyerekeknek pozitív érzelmi kötődése által válnak fontossá a környező világ megismerése, értékeinek megóvása, és a környezettudatos magatartás kialakítása. Célunk a program tevékenységei során, a szülők bevonásával a közösségformáló, globális szemléletmód erősítése.

Variációk egy témára

Célja: a projekt módszer segítségével a problémamegoldás képességeinek megalapozása és annak elősegítése a közvetlen tapasztalatszerzéssel, a választás, a döntés lehetőségének megteremtésével. A projektben az önállóságot biztosító kreatív tevékenységek segítségével megalapozható az egész életen át tartó tanulás kompetenciája. A gyerekek cselekvő részvétele épít, egyenrangú partnerként tevékenykednek, így szerezve ismereteket.

Ősz kincsei- Vásár projekt

Célja: A projektben három hét alatt az ősszel érő gyümölcsökkel, zöldségekkel foglalkozunk, amelyet lezár egy óvodai Őszi vásár. Fontosnak tartjuk megismertetni a gyerekekkel a természetes érés folyamatát. Felelevenítjük a hagyományokat, népszokásokat. Törekszünk arra, hogy a gyerekek minél több tapasztalatot szerezzenek az őket körülvevő természeti környezetről.

Innovációk az intézményen belül:

Anyagyerek témahét: a gyermekek a témahét végeztével anyák napi produktumukat egy intim, bensőséges kétszemélyes helyzetben adják át édesanyjuknak.

Referencia-intézményi kínálatlistánk:

Jó gyakorlat bemutatók rendezése, konzultáció

Tájékoztató rendezvény a referencia- intézményi előzményeiről, előrehaladásáról

Konzultációk, hospitálási alkalmak biztosítása

Lehetőség szerint hálózati tanulmányút szervezése- a „tanuljunk egymástól és adjuk át tudásunkat” szemlélet érvényesítésében.

Előadások, konzultációk szervezése intézményünk szakemberinek részvételével.

Újabb jó gyakorlatok kidolgozása

Jó gyakorlat értékesítése, segítségnyújtás azok adoptációjában - mentori tevékenység gyakorlása.

IX.3 Szivárvány Tagóvoda

Óvodánk 1981- ben épült Szentendrén, lakótelep panelházai és családi házas övezetében. Szép nagy parkosított udvarral rendelkezik. Csoportszobáink barátságosak, esztétikusak, tükrözik szellemi hitvallásunkat, a hagyomány éltetést és a környezet védelmét, szeretetét. A város tagóvodái közül az egyik legnagyobb befogadó képességű, hat csoportos óvodai intézmény a miénk.

Intézményünk nevelési programja hangsúlyozza, a gyermek-központú, szeretetteljes, családias óvodai légkört, amelyben a gyermekeket egyéni képességeik szerint neveljük, fejlesztjük. Programunk a gyermekek alapvető tevékenységére, a játékra, mozgásra, a környezet tevékeny megismerésére, a környezet megóvására, környezettudatos gondolkodásmód kialakítására, a népi kultúra átadására, ápolására épül. Törekszünk arra, hogy elérhető közelségbe vigyük a gyermekeket körülvevő természeti és társadalmi környezetet. Alkotó, családias légkörben segítsük önkibontakozásukat úgy, hogy minden gyermek lehetőségeihez viszonyítva fejlődjön.

„A szivárvány színei, a békességet, a vidámságot, a harmóniát juttatják eszünkbe, s úgy érezzük ilyen „híd” köti össze a családot az óvodánkkal. Ezt a sokszínűséget szeretnénk megvalósítani pedagógiánkban, szimbolizálva munkánkba vetett hitünket is.”

Az óvoda pedagógiai programjának két fő feladata a környezeti nevelés és a néphagyomány éltetése, és pedagógiai innovációként a kompetencia alapú nevelési programcsomag kapcsolódott hozzá. (2010 -2015-ig)

A környezeti nevelés és a hagyomány éltetés teljes harmóniában működik együtt intézményünkben, úgy ahogyan az ember a természet és a hagyomány is szoros egységet alkotva jelenik meg az életünkben ami sajátos szemléletmódot és azonosulást kíván a pedagógustól. Tudjuk azt, hogy a nevelésben helye van az elődeink szellemi tárgyi kultúrájának és a gyermeknek joga van ahhoz, hogy a nemzetét éltető hagyományokat megismerje és megszeresse. A programunkba a népi kultúra azon elemeit építjük be amelyek igazodnak a gyermekek életkori sajátosságaihoz és mindennapi életüket gazdagítják. A gyermekkorban szerzett ilyen irányú tapasztalatok mély nyomot hagynak a gyermekben. Személyiségének gyökerei ebbe a talajba kapaszkodva segíti őt sikeres, környezetét, nemzetét szerető emberré válni.

„A legtöbb amit gyermekeinknek adhatunk: a gyökerek és szárnyak” (Goethe)

A városban működő két nagy munkaközösség (Szentendrei Óvodák Néphagyomány Éltető Közössége, és a Szentendrei Óvónők Környezeti Munkaközössége) tagjai vagyunk és igyekszünk az ott szerzett ismereteket, játéköröket beépíteni a mindennapjaink nevelő munkájába.

Célunk:

A környezeti nevelés és a hagyományörzés teljes harmóniában működjön intézményünkben, úgy ahogyan az ember a természet és a hagyomány is szoros egységet alkotva jelenjen meg az életünkben.

A környezet megismeréséhez, viselkedéskultúra megalapozásához szükséges jártasságok, készségek kialakítása.

A környezettel való harmonikus viselkedés megalapozása.

A természethez fűződő pozitív viszony kialakítása, elmélyítése, növények, állatok óvására, szeretetére nevelés és a környezettudatos magatartás formálása.

A szűkebb és tágabb környezet megismerése kapcsán környezettudatos magatartás és gondolkodásmód kialakítása.

A gyermekek a játéktevékenységükbe ágyazva ismerhessék meg a népünk kultúráját, váljanak fogékonnyá annak befogadására. Hagyományaink értékeinek folyamatos megélése a mindennapok tevékenységeiben és a jeles napok szokásrendszerében történjen.

A mindennapok népszokásörzítő tevékenységeiben a földhöz, a természethez, a természetes anyagokhoz való kötődést erősítjük.

Amire büszkék vagyunk:

1996-tól a Madarász Ovi Program aktív résztvevői vagyunk.

Óvodánk kétszer is elnyerte a Zöld Óvoda címet (2008 és 2011).

Néphagyományt Élető Közösség Miniszteri kitüntetést kapott 2011-ben.

Zöld ovi program

Mi teszi egyénivé a helyi nevelési programot? Hogy megjelenik az a környezet, amiben élünk, azok az adottságok melyek csak nálunk, a mi környezetünkben érvényesek és számunkra, nekünk fontosak, értékesek. **Pedagógiai programunk kiemelt feladata a környezeti nevelés és a néphagyományok ápolása**, ugyanis meggyőződésünk, hogy a gyermekkorban szerzett ilyen irányú tapasztalatok mély nyomot hagynak a gyermekben, személyiségének gyökerei ebbe a talajba kapaszkodva segíti őt sikeres, környezetét, nemzetét szerető emberré válni.

Az óvoda dolgozóinak szemlélete tükröződik, amikor több csoportszobában lehetőség nyílik a kisállattartásra, halak, teknősök gondozására. Szakkönyvállományunkat, gyermekkönyvtárunkat folyamatosan gyarapítjuk a programunk szellemiségének megfelelően hangkazettákkal, videokazettákkal, diaképekkel.

Az óvoda szépen kialakított udvarának, tavacs-kájának, gyógynövényes kertjének ápolása, gondozása kiemelt feladatunk, melyből a gyermekek is koruknak, fejlettségüknek megfelelően kiveszik részüket.

Tervezésünk egyedisége, hogy a környező világ megismerése és a néphagyomány adja tanulási folyamat gerincét, melyet heti terv alapján valósítunk meg. Tehát az összes óvodai tevékenység alapját a természet körforgása, változásai, a hozzá kapcsolódó jeles napok, népszokások adják, egyre magasabb szintű tapasztalatszerzéssel. Évek óta törekvésünk, hogy a hagyományos játékszerek mellett helyet kapjanak a természetes anyagból készületek, és a természetben megtalálható elérhető anyagok (cuhé, csutka, kagyló, kavics) A gyermekek mozgásigényének kielégítésére az udvar számtalan lehetőséget biztosít. A testnevelés foglalkozások

közül az egyik kötött, a másik valamilyen sporttevékenység, de lehet hosszabb gyalogtúra is. Előtérben vannak a népi mozgásos játékok, eszközt igénylő mozgásos játékok, ugróiskola, ugrókötelezés, kakasviadal, labdajátékok. Télen jól kihasználhatjuk a szánkózó dombot is. Az összegyűjtött természeti kincsekből alkotás közben rengeteg új ismeretet kapnak. (szövés, fonás, agyagozás, gyertyamártás, nemezelés.) A mindennapi étellel kapcsolatos munka során rendszeresen készítünk gyümölcssalátát, gyümölcslevet, gondozzuk az állatokat, papírt gyűjtünk és készítünk.

IX.4 Püspökmajor Lakótelepi Tagóvoda

Néphagyományörző Mester Óvoda

Óvodánk nevelőtestülete már közel huszonöt éve ráébredt arra, hogy a magyar népszokások éltetésével és azok, az óvodás gyermek életkori sajátosságaihoz igazodó játékokba ágyazásával harmonikusan fejleszthetjük a gyermekek egész személyiségét. Folyamatosan bővítjük néprajzi ismereteinket, szakmai tudásunkat, melynek segítségével egyre több közös, óvoda és csoportszintű népi játékot álmodunk és valósítunk meg.

Népi játékainkban olyan, a jeles napokhoz, ünnepi szokásokhoz, a hétköznapi munkaalkalmaihoz kapcsolódó természetes helyzeteket teremtünk óvodásainknak, amelyekben fejlődnek értelmi képességeik, kapcsolatteremtő és beszédkésztségük, szókincsük, értelmi és testi képességeik, erkölcsi érzékük, ügyességük. Gyermekeink elsajátítják az alapvető udvariassági és illemszabályokat, matematikai tapasztalatokhoz és egyéb olyan készségekhez jutnak, amelyek elengedhetetlenül fontosak testi, szellemi fejlődésükhöz. A játékok, népmesék, népdalok, népi megfigyelések és kézműveskedések: szövés, fonás, agyagozás, népi játékok, hangszerek készítése, nemezelés, gyöngyfüzés stb. részei óvodásaink mindennapi életének, tevékenységének is.

Az udvarunkon és a csoportjainkban található játékok, berendezési tárgyak, eszközök kiválasztásában és a kézműves tevékenységekben a természetes anyagokat, (textil, fa, gyékény, vessző, gyapjú stb.) és színeket preferáljuk. Ezáltal is fejlesztjük az óvodásaink esztétikai érzékét és a természet szeretetét, értékeinek megbecsülésére neveljük őket.

Udvarunkon a korszerű, fából készült mozgásfejlesztő játékok mellett, még megtalálhatóak a kilencvenes években erdélyi fafaragó mesterek által készített szobrok, játékok egy része és a harangláb is. Ennek köszönhetően óvodánkban harangszó hívogatja ebédelni a gyerekeket, felnőtteket.

Óvodánkban a családi környezethez hasonlóan, vegyes életkorú csoportokban neveljük gyermekeinket. A vegyes életkorú csoportnak számos előnye van: a kicsik számára követendő mintát jelentenek az általuk szeretett, tisztelt személyek: a szüleik, nagyszüleik, testvéreik, nagyobb társaik, óvónénik. A kicsiket motiválja az a vágy, hogy ők is olyan ügyesek legyenek, mint az idősebb társaik. A nagyok empátiával fordulnak a kicsik felé, szükség esetén szívesen segítik őket. A vegyes csoport számunkra azt is jelenti, hogy differenciáltan tervezük a játékaikat a különböző foglalkozásokat a gyermekeink számára, hiszen fontosnak tartjuk, hogy minden területen a gyermek egyéni fejlettségéhez igazodjunk.

A mozgás nagyon fontos része a gyermekek harmonikus fejlődésének. Tornatermünkben változatos eszközök biztosításával fejlesztjük gyermekeink állóképességét, egyensúlyérzékét, ügyességét, mozgásuk összerendezettségét az egyéni fejlettségük üteméhez igazodva.

A néptánc nagyon fontos része óvodai programunknak. Gyermekeink megismerik az alapvető tánc lépéseket, megtanulnak ritmusra mozogni, átélik a tánc örömét, fogékonnyá válnak a magyar népzene befogadására.

A természet szeretetére, tiszteletére nevelés fontos része a hagyományéltető nevelésünknek. A népszokásokat felelevenítő játékainkat is az évszakok változásihoz, az évkörhöz igazítjuk.

Óvodai életünknek több mint húsz éve része a „Madarász-ovi” program, melynek keretében ornitológus segítségével ismerkedünk a madarakkal, növényekkel és a környék természeti szépségeivel.

Pályázati forrásból a 2011/2012-es tanévtől bevezettük a szelektív hulladékgyűjtést az óvodánkban.

A programunk deklarálja: „a valódi tudás az, amit a gyermek cselekvéseiben, tapasztalataiban keresztül sajátít el. Ennek érdekében fontos, hogy minél több tapasztalathoz jusson, élményeket élhessen át, és természetes kíváncsiságát kielégíthesse.”

Meggyőződésünk, hogy azok a néphagyomány éltető óvodák, amelyek valóban beépítik a gyermekek mindennapi életébe népi kultúránk értékeit, már hosszú évek óta így nevelik, fejlesztik gyermekeiket.

Óvodánk már 1999-ben, a programunk elkészítésekor az alábbi, számunkra ma is meghatározó Kodály Zoltán idézetet választotta mottójául:

*„Amit csak hall a gyermek,
könnyen elfelejti. Amit lát is
már inkább megjegyzi. De amiben ő
maga is tevékenyen részt vesz,
az bizonyosan bevésődik az emlékezetébe.”*

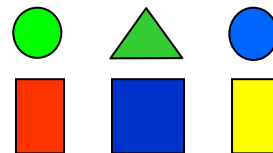
IX.5 Vasvári Pál Úti Tagóvoda

A Vasvári Pál úti Tagóvoda, földrajzilag Szentendre egyik legcsodálatosabb területén helyezkedik el, gyönyörű dimbes-dombos környezetben, kilátással a közkedvelt Pismány-hegyre.

Városunkban az elmúlt években nagyszabású óvoda-felújítási program valósult meg, az úgynevezett Ovi-suli pályázat segítségével, amelynek keretein belül a mai kor és az EU normák követelményei szerint kívül-belül megújulhatott az intézményünk.

Hatalmas udvarunkon mindent megtettünk annak érdekében, hogy a gyermekek biztonságos körülmények között játszhassanak. Minden udvari eszköz és a környezete megfelel az EU által támasztott követelményeknek.

Nálunk valósult meg - a városi óvodákban először -, egy úgynevezett mobilóvoda-egység telepítése, amely szervesen kapcsolódik a meglévő épülethez. Az így létrejött csoporttal együtt, 2010 szeptembere óta intézményünk öt csoportos óvodaként működik.

**VASVÁRI PÁL ÚTI
TAGÓVODA SZENTENDRE**

Óvodánk mindennapjaiban komplex, egyben differenciált -, kompetencia-alapú nevelési elvek alapján dolgozunk, amelyek négy fő területre bontottan, a négy őselem – Tűz, Víz, Föld, Levegő-, köré épül, tematikájában is azt követi.

Óvodánk erőssége a sport, a mozgás, az egészséges életmódra nevelés.

Továbbá, fontos szerepet kap az önállóságra, környezettudatosságra, és a magyar néphagyományok ápolására nevelés.

Rendszeresen részt veszünk a Városi Autómentes Napokon, és a környezetünk megóvásával összefüggő rendezvényeken. Az őselemekről és az alternatív energiaforrásokról szóló tematikus témahetekkel, az óvodában is megvalósítható kísérletekkel, a Víz, a Föld napjának megünneplésével, kirándulással, sétával és – végül, de nem utolsó sorban - a rendkívül népszerű **Madarász-ovi Program** segítségével, megtapasztalást, ismereteket, élményeket adunk a gyermekeknek, melyet saját példánkkal erősítünk.

Középső csoportos kortól

kedvelt ünnepet, kéthetente népi tánc, gyermektánc foglalkozásokat tartunk.

Az esztendő évkörében, minden hagyományos és a gyermekek által oly a megfelelő helyén, kellő rákészüléssel és odafigyeléssel ünneplünk meg, zenével, tánccal, a megfelelő irodalmi anyaggal, érzelmi ráhangolódással.

Mivel óvodánk **kiemelt profilja az egészséges életmódra-, és a mozgás szeretetére való nevelés**, ennek érdekében számos olyan szokást vezettünk be, - a lehető legjobb tudásunkat és a szívünket is beletéve -, amelyekkel elértük, hogy a gyermekek számára hiteles és követhető példát állítunk, ezáltal formálva szemléletüket és hozzáállásukat a sporthoz, az egészséges életmódhoz. A mozgás szervesen jelen van a mindennapjainkban az úgynevezett mindennapos testnevelés által, melyet minden csoportnak a saját csoportszobájában, jó idő esetén, az udvaron tart az óvodapedagógus.

Ezen kívül hetente egyszer úgynevezett **Ficánkoló napot** tartunk, amelyet az **óvoda tornaszobájában** valósítunk meg, ugyancsak csoportonkénti bontásban. Ilyenkor a rendelkezé-

sümkre álló sokféle mozgásfejlesztő eszköz segítségével tesszük változatosabbá, speciálisan és hatékonyan fejlesztővé ezeket a délelőttiakat a gyermekeink számára.

Óvodánkban már hosszú évek óta – minden ősszel –, hagyományosan megrendezésre kerül az úgynevezett **Egészség hét**. Ezen a rendezvényen az egész hét csak az egészséges életmódról szól, az ételektől kezdve, a betegségmegelőzésen keresztül az elengedhetetlen sportfoglalkozásokig. Az Egészség héten belül immár óvodai szinten – egy általunk Házi Ovi Olimpiának elnevezett rendezvényen – szervezett keretek között, alaposan megtervezett gyakorlatok teljesítésével, sorversenyekben és ügyességi feladatokban mérhetik össze erejüket csoportonként és egyénileg a gyermekek.

Az évente megrendezésre kerülő Városi Ovi Olimpián is részt veszünk.

A nevelési év végén – a nyári időszak nyitányaként – két napig tartó Gyermeknap Mulatságot rendezünk, melyet szintén a mozgás, a vidámság fémjelez.

Ilyenkor az első nap a gyerekekről szól, melyben tréfás ügyességi-, erőnléti és gyorsasági sorversenyekben mérhetik össze az erejüket a csoportok. A második napon pedig az óvodapedagógusok és a dadus néni vicces vetélkedőkben versengenek egymással, rendkívül jó szórakozást nyújtva ezzel a gyermekeknek.

Alapítványunk, - a **Mosolygós Gyermekekért Alapítvány** -, 1994 óta működik. Tevékenységének fő célja, hogy hatékonyan támogassa és kiegészítse az intézmény munkáját, mindig a gyermekek és az óvoda szempontjából az aktuálisan éppen legmegfelelőbb célra fordítva a bevételeit. Így pl. játék-, fejlesztő-, és papíreszközök, könyvek, bútorok, textiliák, elektronikus berendezések beszerzése, folyamatos és szükségszerű cseréje, pótlása, csoportszobai és udvari biztonsági intézkedések megvalósítása, színház, mozi, koncert, kirándulások és egyéb rendezvények megvalósításának anyagi megtámogatása mind az alapítvány feladata, amely viszont csakis az önzetlenül és folyamatosan beérkező szülői segítségnek köszönhető!

A folyamatos és megfelelő kommunikációt a családokkal kiemelten kezeljük. Ezért számunkra sarkalatos a többszöri, megfelelő és hiteles tájékoztatás, a Szülői Munkaközösséggel való hatékony együttműködés, a folyamatos oda-vissza csatlás a szülők és óvodapedagógusok között.

A leendő kis óvodásokat és családjukat még az óvodai életük megkezdése előtt, az úgynevezett családlátogatás keretein belül megismerjük. Az óvodai beszoktatás a szülőkkel történik, maximálisan szem előtt tartva a fokozatosság elvét és a kisgyermek érzelmi biztonságérzetének megőrzését.

A családi hangulat megteremtése és megőrzése érdekében több olyan hagyományos programunk van, amelyek az óvoda és a családok közötti jó viszony ápolását segítik. Számos, immár hagyományosnak mondható rendezvényünk, eseményünk van, amelyek évről-évre megrendezésre kerülnek. Évente kétszer Családi Játsonapot, Játékbehozó napokat rendezünk, melyek a gyermekek, a családok és az óvoda közötti jó kapcsolatot erősítik. Ősszel az úgynevezett Szent Márton napi lámpás felvonulás az azt megelőző egész hét a Márton-napi szokások jegyében telik. A gyermekek a saját maguk által készített lámpással, az óvodapedagógusokkal és a szüleikkel, hozzátartozóikkal kísérelve, verselgetve, mondókázva vonulnak végig a környék házai között.

Az őszi lezárásaképpen őszbúcsúztató Alfabált tartunk, ahová a belépő minden gyermeknek egy jellel ellátott alma. A csoportok kis műsorral készülve szórakoztatják egymást, majd közös mulatsággal intenek búcsút az ősztnek. Rendkívül népszerű programunk a már hosszú

évek óta megrendezett Adventváró Családi Kézműves Délután, amely az óvodánkba járó gyermekek és családjaik összekovácsolásáról, az adventi időszakra való felkészülésről szól. Ilyenkor mind az öt csoportban más-más kézműves foglalkozással várjuk az óvodánkba járó ügyes kezű és vállalkozó kedvű gyermekeket és az őket kísérő családtagjaikat. A gyermekek szabadon választhatnak, hogy melyik csoportba menjenek „látogatóba”, milyen típusú és nehézségű kézműves tevékenységet szeretnének kipróbálni.

Végül egy – az általunk, óvodapedagógusok által előadott-, bábjátékkal kedveskedünk a gyermekeknek, majd közös énekléssel, zenével zárjuk a rendezvényt, érzelmileg ráhangolódva az adventi időszakra.

A Karácsonyi, Farsangi, Húsvéti ünnepeket és az iskolába készülők Ballagását és az Évzárót tematikus hetekre bontva készítjük elő és természetesen a családokkal együtt készülve, őket aktívan bevonva ünnepeljük meg.

Az Anyák Napját évek óta sajátosan meghitt hangulatban ünnepeljük, amikor a gyermekek az óvodában, - ám mégis meghittén -, köszönhetik fel a saját édesanyjukat, nagymamáikat.

Intézményünk nyitott minden érdeklődő – leendő óvodásunk és családjaik – előtt.

Nyílt hetünkön kifejezetten az ismerkedés, tájékozódás célzatával várjuk a családokat.

Szakmai és az óvodát érintő kérdésekben a többszatsatarnás, hiteles és sokoldalú tájékoztatással alapozzuk meg a kapcsolatrendszerünket, és fogadtatjuk el magunkat az érdeklődő szülői és szakmai környezetünkkel.

IX.6 Bimbó Utcai Tagóvoda

Néphagyományőrző Mester Óvoda

Megtanulni, elsajátítani... a két szinonima jelentése más. A tanulás mérhető, visszakérdezhető, az elsajátítást viszont sokkal nehezebb ellenőrizni. Az elsajátításhoz olyan anyagot kell kapniuk a gyerekeknek, ami tiszta forrásból fakad. A Bimbó utcai Tagóvodában immáron két évtizede a hangsúly a tiszta forrásra tevődik, melynek alapja a néphagyomány ismerete, ápolása és az e köré épülő óvodai tevékenységek.

Az elsajátítás nemcsak dalokról, mondókákról, ügyességi játékokról szól; mindezekhez olyan környezetet is teremtünk, amelyben a dalok, mondókák és játékok életteret kapnak. Olyan együttjátszást teremtve így, amelyben a gyerekek önkéntesen, lelkesen, magukat adva vesznek részt, szinte öntudatlanul ízlelve néphagyományainkat.

Az óvodákban folyó nevelést olyan szemléletmód szabályozhatja, amely tekintettel van a gyermek egyéni fejlettségére, és alkalmas arra is, hogy kialakítsa az együttéléshez szükséges szokásokat. Ennek kereteit a néphagyományok ápolása is szabályozhatja, a mi óvodánk ezt a módszert választotta a nevelése céljául.

Mi, óvónők közel érezzük magunkhoz a népi kultúrát, hiszen mindannyian a Kárpát-medence valamely falujából jöttünk Szentendrére, rendelkezve valamilyen ismerettel szülőfalunk hagyományaiból.

Feladatunk, hogy ismereteink rendszerezése után beépítsük azokat az Óvodai Nevelés Alapprogramjába. Célunk, hogy a népi kultúra ne csak részeiben jelenjen meg, hanem egészében hassa át a tanévet, mintegy alapjául szolgálva annak.

Három vegyes életkorú csoportot alakítottunk ki elsősorban azért, hogy a testvérek, barátok ne legyenek elkülönítve egymástól, ezzel is reprezentálva a hagyományos családmódot. A nagyobbak segítenek a kicsiknek, példát mutatnak nekik, a kicsik pedig „elleshetik”, utánzásal elsajátíthatják a nagyobbaktól a szokásokat, tevékenységeket. Mi ebben a vegyes életkorú csoportban tudjuk elképzelni a differenciálást mint pedagógiai szemléletet. Differenciálásra pedig azért van szükség, mert minden gyermek más és más, joga van az őt megillető nevelésre, hogy ez által elérje teljesítőképessége maximumát.

Belső környezetünk kialakításánál törekedtünk arra, hogy óvodánk minden helységét az esztétikus környezet és a harmónia jellemezze. Az udvaron lévő mozgásfejlesztő játékok mellett megtalálhatóak a népi sportjátékok eszközei is, pl. rongylabda, teke, gólyalábak. Nagy hangsúlyt fektetünk arra, hogy a gyerekek megismerjék a szövés-fonás, körmöcskészás, agyagozás, nemezelés, gyertyamártás, gyöngyfüzés technikáját. Megteremtettük az ehhez szükséges feltételeket, kialakítottunk egy műhelyszobát a szükséges eszközökkel.

Külső, belső átalakulás a környezetünkben, szemléletváltás óvónői munkákban, ez volt a következő lépés. Ezután következett az egyéni kutatás a falu, a vidék múltjáról, ismeretünk bővítése, tapasztalatszerzés a néphagyományőrzésben. A helyi program alapján kellett szervezni, tervezni mindenkor a tanévet. Figyelembe vettük a csoportba járó gyermekek életkorát, nemenkénti összetételét, mert csak így tudtuk meghatározni, hogyan csoportosíthatjuk a tervezett tevékenységeket. Folyamatos tanulásra, megújulásra van szükség azóta is.

2010 szeptemberétől helyi programunk a kompetencia alapú programcsomaggal bővült, melyben a nevelés középpontjában a képesség fejlesztése áll.

Hagyományörző tevékenységünket a négy őselem köré csoportosítjuk, ami része a program-csomagnak, de mi BÁLINT Sándor Karácsony, húsvét, pünkösd című könyvében megfogalmazottak szerint végezzük. *„A természet szüntelen körforgásában, az évszakok változásaiban: tavaszi újulásban és őszi érettségben, nyári gazdagságban és téli álomban a napok mellett, az esztendő a legkerekesebb időbeli egység. Ezt a ritmikus váltakozást és nyomában a vegetáció bontakozását a Nap járása idézi elő, amely az ember napi életét és munkáját, a gazdasági élet alapvető feltételeit megszabja.”* Ez a rendszer nem csak az éves munkának, tevékenységnek, és az abba illeszkedő jeles napoknak, ünnepi szokásoknak ad teret, hanem segíthet kialakítani a gyerekeknek a rend, az otthonosság érzését. Az évkörhöz, a természet munkájához való igazodás segíti közel hozni a gyermekekhez a tanult ismereteket, hiszen ezek tökéletesen összeegyeztethetők a természettel. Megismernek egy-egy munkához, jeles naphoz, ünnephez fűződő szokást, a hozzákapcsolódó hiedelmekkel, tevékenységformákkal, ételekkel konkrét tapasztalat útján. Az ünnep alkalmával viseletbe öltöznek gyerekeink, amely tartást, viselkedéskultúrát jelent.

A gyerekek az óvodában eltöltött három-négy év során részesei a folyamatnak, és ezzel az alappal léphetnek egy új közösségi formába.

2008 óta óvodánk Néphagyományörző Mesteróvoda. A név kötelez bennünket fokozatos megújulásra, tapasztalatszerzésre, átadásra, minél több fórumon való beszélgetésre. Minden tanév, minden gyerek más és más, és mindenkinek joga van a számára megfelelő neveléshez. Egymásra figyelni, irodalmi, zenei, matematikai műveltségre szert tenni, fejleszteni mozgásukat az óvodában csak játékon keresztül lehet. Mi, a néphagyományörzés módszerével így dolgozunk.

IX.7 Hétszínvirág Tagóvoda

*„Had fusson a gyermek álmok fuvallatán
Csapongva illanó arany lepkék után!
Legyen, mint a tavasz, vidám tekintetű,
Kis ajka zendüljön, mint égi csöngettyű „*

(Pósa Lajos)

Két csoportos óvodaként családias, szeretetteljes környezetben fogadjuk a hozzánk érkező gyerekeket. Csoportszobáink esztétikusak, tágasak, jól felszereltek. Udvarunkon sok játszóeszköz található, mely a gyermekek tartalmas és fejlesztő játékát segíti. A Duna part közelsége, a családi házas jelleg, a zöld övezet jó lehetőséget biztosít a környezeti sétákhoz, rövid kirándulásokhoz.

Környezettudatos és matematikai képességeket fejlesztő epochális programunk célja:

Mély természet szeretet kialakítása, az élő természet szépségeinek meggláttatása.
Egyéni képességfejlesztés, mindig az adott gyermek aktuális fejlettségéből kiindulva, természetes környezetben, öntevékeny részvétellel szerzett tapasztalatokra építve.
Szeretetteljes, a gyerekek érdekeit, egyéni igényeit szem előtt tartó óvodai nevelés.
Sikerorientált, szívesen kommunikáló, a környezetben jól eligazodó, jó kapcsolatteremtő képességgel rendelkező gyerekek nevelése.

Epochális tanulási tevékenységünk kiemelt területei:

Környezettudatos nevelés

Matematikai nevelés

Munkára nevelés

Illemre nevelés

A külső világ tevékeny megismerése epochákhoz szorosan kapcsolódnak a

Verselés, mesélés

Ének, zene, énekes játék, gyermektánc

Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

Mozgás - nevelési területek.

Környezetvédelmi feladatok:

Védjük, ápolják a növényeket.

Ne tépjék le a virágokat, gyönyörködjenek bennük.

Óvják, védjük, figyeljük meg a bogarakat, állatokat.

Évszakhoz kapcsolódó munkák:

Virágmaggyűjtés, fűgondozás

Levéleseprés, gyűjtés folyamatosan.

Játsszóterület növényzetének gondozása, megóvása.

Illem:

Köszönés.

Bemutatkozás.

Az utcán halkan beszélgetünk.

A járda egyik szélén megyünk.
Ismerősöknek köszönünk.
Ha kapunk valamit megköszönjük.
Nem elveszszük, hanem elkérjük azt, amire szükségünk van.

Fontos számunkra:
az erkölcsi és közösségi nevelés
az anyanyelvi nevelés
az egészséges életmódra nevelés megvalósítása
a különleges bánásmódot igénylő gyermekek felzárkóztatása - ezen belül kiemelten a beszéd-
fogyatékosok fejlesztése - Logopédiai Hidépítő Programmal segítjük a gyerekek beszédfej-
lesztését a tehetséggondozás

Tudjuk, hogy a játék a kisgyermekkor legfontosabb tevékenysége, mely során fejlesztjük ér-
telmi, motoros, kommunikációs képességét, érzelmi és akarati tulajdonságait, szociális maga-
tartását, önállóságát. A játék során lehetősége van megvalósítani önmagát, vágyait, önkifeje-
zésre van lehetősége, fejlettségének legjobb mutatója.

Épp ezért fontosnak tartjuk, hogy a gyerekek fejlesztése a természetes környezetben és való-
ságos tárgyakon történt szemléltetés, bemutatás, irányított megfigyelés során, egyéni fejlett-
ség szerinti szempontok alapján történjen.

A tanulási folyamatban a gyermekek öntevékenyen vesznek részt. Az egymásra épülő ismét-
lődő tapasztalatszerzés eredményeként lépésről lépésre fedezik fel az oksági viszonyokat, ösz-
szefüggéseket. Képesek azonosságok, különbözőségek meglátására, általánosításra, konkreti-
zálásra, szempontok szerinti osztályozásokra.

A tanulási tevékenységek mikrocsoportos formában, hat gyermek részvételével történnek.
A tanulást segítő játék, játékos feladatok vonzóvá teszik a tanulást a gyerekek számára. Ön-
ként, belső motiváció hatására vesznek részt benne. Az óvodapedagógusaink minden gyermek
tevékenységét külön, külön figyelemmel kísérik, segíteni tudnak a kellő pillanatban - ezzel ki-
tudják küszöbölni a sikertelenséget, a kudarcot. Pozitív viszonyt tudnak kialakítani a tanulás-
hoz.

Feladatmegoldásra ösztönöznek, kitartásra buzdítanak, a gyerekek önbizalmát, biztonságér-
zetét erősítik. Differenciált, egyéni fejlesztés során - a mindennapos foglalkozások keretében -
lehetőséget biztosítanak a felzárkóztatásra.

Van idő és lehetőség mindenkinek a meghallgatására. A tanulási folyamatban a beszédhelye-
tek száma megnő, fokozódik a beszédkedv. Ilyen légkörben a bátortalanok is megszólalnak.

Kedvelt a gyermekek körében a Madarászovi programunk, melynek keretében kirándulunk,
túrázunk, és természetes élőhelyükön figyeljük meg az állatokat.

Népi kultúránk átörökítését, értékeinek továbbadását kötelességünknek érezzük. A feldolgo-
zott népszokásokon keresztül megéreztetjük a gyerekekkel az összetartozás melegségét, a kö-
zös vidámság örömét. Megismertetjük a különböző életmódokat, megtanítjuk tisztelni az idő-
sebbeket, gyakoroljuk a viselkedés és az illem különböző formáit, számba vesszük az év jeles
napjait. A személyiségfejlesztés egyik eszköze a munka és a munka jellegű játékos tevékeny-
ség. Végzése közben a gyermekek megfigyeléseket végeznek, tapasztalatokat, ismereteket
szereznek természeti és társadalmi környezetükről. Óvodánk is csatlakozott a Gondolkodj
Egészségesen Programhoz. Heti munkanapunkon vitaminsalátát készítünk, ezzel is felhívva a
figyelmet az egészséges táplálkozás fontosságára

IX.8 Izbégi Tagóvoda

Izbég 700 éve lakott település, ma Szentendre kertváros jellegű része. Itt áll egy régi tornácos épület az iskola szomszédságában, amely a valamikor postaként üzemelt, utána alakították át óvodának. Óvodaként 2010-ben ünnepelte 100. születésnapját. Az épület megfiatalodva várja a gyerekeket, hisz az elmúlt 13 évben kívül-belül megszépült.

Mit tartunk a legfontosabb feladatunknak?

*„A válasz egyszerű: egészséges testű, akaraterős,
jó ítéletű, értelmes, tette kész,
szép célokért hevülő és áldozó embereket,
akik meg tudják érteni és élni a szépet
és nagyot minden téren,
akik az életüket ki tudják tölteni tartalommal,
akik megértik a dolgok összefüggéseit,
akik átérzik azt, hogy emberi közösségben élnek,
amely csak a kölcsönösségen, méltányosságon,
és jóakaraton épülhet.” (Szentgyörgyi Albert/*

Egészséges, környezetükkel harmonikus kapcsolatban élő gyermekeket álmodtunk meg, Pedagógiai programunk fő célkitűzése: az egészséges életmódra nevelés, és a környezet megismerésére, védelmére nevelés. Ehhez alakítottuk ki a természetbarát berendezésű csoportszobákat és a szabványoknak megfelelő udvart. A megújult környezetet a három csoport számára galériákkal, sok zöld növényvel rendeztük be. Az udvaron)alsó, felső udvar (sokféle változatos tevékenységhez teremtettünk feltételeket KRESZ-pályával, veteményes, fűszer, virágos és sziklakerttel. . A fejlesztésekben nagy szerepe van a 2002-ben létrehozott alapítványnak) ”Gyöngyszem”Izbégi Óvoda 2002 Alapítvány(és annak a közösségnek, amely azonosult az óvoda által kitűzött célokkal és a fejlődés mellé állt több éven keresztül. A zöld jeles napok megünneplése. a madarász-ovi mind azt szolgálják, hogy segítsék megismerni a körülöttünk levő világot, mert akik ismerik, azok tudják megvédeni. Nemcsak az udvar, hanem a közelünkben lévő táj is segíti az elemi ismeretek megszerzését, s a mozgáshoz is tágabb teret biztosít. Ovi- ösvények vezetnek a Bükkös –patak partjára. a Csicserkő dombra, a Kő-hegyre. Meghívunk bennünket a családi házakba állat simogatásra, szüretre. Mindezek hozzájárulnak ahhoz, hogy intenzív kapcsolat alakuljon ki a természettel. A gyerekek számára nemcsak örömforrást jelentenek a kirándulások, séták, túrák, hanem segítik testi és lelki fejlődésüket is. Óvodánk életének gazdagságát, színességét a régi hagyományok mellett újak is fokozzák. Az Őszi teadélután, az Adventi gyertyagyújtás, az Egészség hét nyitottabbá teszi mindennapjainkat és a szülőket is életünk részesévé teszi. Fontosnak tartjuk , hogy megalapozzuk a viselkedéskultúrát, pozitív értékeket ültessünk el óvodásainkban. Ezért szervezünk színházlátogatásokat, megyünk el múzeumba, kiállításra, hangversenyre. A nemzedékek közötti kapcsolatot erősítjük, ápoljuk amikor az öregek napközi otthonában egy évben többször műsorral, ajándékkal kedveskedünk az idős embereknek.

Környezet megismerésére nevelés

Cél:

A természet megismertetése, megszerettetése és ezen keresztül a környezet védelmére nevelés.

A gyerekek természeti ismereteinek bővítése, a környezetünk növény és állatvilágának bemutatása.

Hagyományok őrzése

A környezetvédő életmód megalapozása

Óvodapedagógus feladata:

Gyerekek közvetlen tevékeny bevonása a környezetvédő munkába, néhány védett növény és madár megismertetése. A természetben a helyes viselkedésmódok elsajátítása.

A természetsarok kialakításával, mindennapi gondozásával a gyerekek felelősségtudatának fejlesztése.

Az állatok és növények életének megfigyeltetésével, azok tulajdonságainak megismertetése.

Versek, elbeszélések előadása a természetről, állatokról. Séták, kirándulások szervezése az óvoda közelében és a távolabbi tájakra (Bükkös-patak, Fővárosi Állatkert, Mogyoróhegy/

A népi kultúra és a műalkotások megismertetése (Skanzen, Kovács Margit Múzeum)

Folyamatos és alkalmankénti lehetőségek biztosítása, amikor a gyermekek tevékeny részesei lehetnek környezetük alakításának.

A csoportszobákban természetsarkok létesítése, termékek gyűjtés.

Akváriumok telepítése, halak gondozása.

Gyógynövény és sziklakert építése, gazdagítása folyamatosan. A gyógynövények hasznának felismertetése.

A fákra madáretetők telepítése, télen a madarak etetése és folyamatos megfigyelésük. Az állatok természetes körülmények közötti megfigyeltetése a családi házaknál. Hagyományok ápolása, amelyek hangsúlyozzák a környezetvédelem fontosságát: Állatok Világnapja, Víz Világnapja, Madarak és fák napja stb. Az örökbe fogadott Szerb–kereszt gondozása.

Az óvodáskor végére várható fejlettségi szint:

A gyermekek kedvelik a korosztályuknak megfelelő természetről szóló verseket, elbeszéléseket.

Ismerik közvetlen környezetük növényeit, állatvilágát.

Szeretnek kirándulni, elsajátítják a helyes viselkedést a természetes és épített környezetben.

Gondozzák külső, belső környezetüket.

Etetik a halakat, madarakat, gondozzák a növényeket.

Természetes anyagokat, termékeket használnak kézműves tevékenységükhöz.

Az egészséges életmódra nevelés

Cél:

Egészséges, testileg, lelkileg érett gyerekek nevelése, akiknek belső készlettségévé válik az egészséges életmód.

A gyermekek egészségének védelme, edzése.

A testi képességek és a mozgás fejlesztése.

Egészségmegőrző szokások megalapozása

Ha szükséges, megfelelő szakemberek bevonásával speciális gondozó, prevenciós és korrekciós testi nevelési feladatok ellátása.

Óvodapedagógus feladata:

A gyermek fejlődéséhez és fejlesztéséhez szükséges egészséges és biztonságos környezet kialakítása.

Kirándulások, séták szervezése

Az időjárástól függően minél több foglalkozás szabad levegőn tartása.

Természetes anyagú játékok beszerzése, az udvar folyamatos fejlesztése, ahol a gyerekek megtalálják a mozgásigényüknek megfelelő játékokat. (KRESZ-park, mászóakák, hinták,)

Esztétikus, környezetbarát csoportszobák kialakítása sok zöld növényvel, természetes alapanyagú bútorok, berendezési tárgyak felhasználásával.

Zöldség, gyümölcs-napok szervezése.

A problémákkal küszködő gyermekek fejlesztő pedagógushoz, vagy más szakemberhez irányítása.

Az óvodáskor végére várható fejlettségi szint:

Szeretnek mozogni szabad levegőn.

Fejlődik mozgáskoordinációjuk.

Jól érzik magukat a csoportszobában.

Szeretik a zöldségeket, gyümölcsöket.

Szakember segítségével fejlődnek készségeik.

X. Az óvoda eszköznormája

HELYISÉGEK:	ELŐÍRT:	PÓTLANDÓ:
csoportszoba	gyermekcsoportonként 1	
tornaszoba	óvodánként 1	
logopédiai szoba,		
egyéni fejlesztő szoba	óvodánként 1	
játszóudvar	óvodánként 1	
óvodavezetői iroda	óvodánként 1	
óvodavezető-helyettesi iroda	óvodánként 1	
gazdasági vezetői iroda	óvodánként 1	
nevelőtestületi szoba	óvodánként 1	
orvosi szoba	óvodánként 1	
gyermeköltöző	gyermekcsoportonként 1	
gyermekmosdó, WC	gyermekcsoportonként 1	
felnőtt öltöző	épületenként 1	
elkülönítő szoba	óvodánként 1	
melegítőkonyha	óvodánként 1	
tálaló-mosogató, ezen belül	óvodánként 1	
felnőtt étkező	óvodánként 1	
felnőtt mosdó	épületenként 1	
felnőtt WC	épületenként 1	
mosléktároló	óvodánként 1	
egyéb raktár	óvodánként 1	
éléskamra	óvodánként 1	
szertár	óvodánként 1	
ÓVODAVEZETŐI IRODA:	ELŐÍRT:	PÓTLANDÓ:
íróasztal és szék	1 -1	
tárgyalóasztal	1	
szék	2	
telefon	1	
könyvszekrény	1	
iratszekrény	1	
JÁTSZÓUDVAR:	ELŐÍRT:	PÓTLANDÓ:
kerti asztal	csoportonként 1	
kerti pad	csoportonként 2	

babaház	csoportonként 1	
udvari homokozó	csoportonként 1	
takaróháló	homokozókra 1	
CSOPORTSZOBA:	ELŐÍRT:	PÓTLANDÓ:
óvodai fektető	gyermekenként 1	
gyermekszék	gyermekenként 1	
gyermekasztal	gyermeklétszám	
	figyelembevételével	
fényvédő függöny	ablakonként	
szőnyeg	csoportonként a padló	
	egyötödére	
játéktartó szekrény, polc	csoportonként 2	
fektető, tároló	gyermekágyak tárolásához	
élősarok állvány	csoportonként 1	
hőmérő	csoportonként 1	
óvodapedagógus asztal	csoportonként 1	
felnőtt szék	csoportonként 2	
eszköz előkészítő asztal	csoportonként 1	
textiltároló szekrény	csoportonként 1	
edény és evőeszköz tároló	csoportonként 1	
szeméttároló (fedett/	csoportonként 1	
TORNASZOBA:	ELŐÍRT:	PÓTLANDÓ:
tornapad	2	
tornaszőnyeg	1	
bordásfal	2	
óvodai többfunkciós		
mászó-készlet	1	
egyéni fejlesztést szolgáló speciális felszerelések	három gyermek egyidejű foglalkoztatásához	
LOGOPÉDIAI FOGLALKOZTATÓ, EGYÉNI FEJLESZTŐ SZOBA:	ELŐÍRT:	PÓTLANDÓ:
tükör	1	
asztal	1	
szék	2	
szőnyeg	1	
GYERMEKMOSDÓ, WC:	ELŐÍRT:	PÓTLANDÓ:
törülközőtartó	gyermekenként 1	
falitükör	mosdókagylónként 1	

hőmérő	helyiségenként 1	
Fogmosó-pohártartó	gyermekenként 1	
GYERMEKÖLTÖZŐ:	ELŐÍRT:	PÓTLANDÓ:
öltözőrekesz, ruhatároló	gyermekenként 1	
öltözőpad	gyermekenként 1	
ÓVODAVEZETŐ-HELYETTESI GAZDASÁGI VEZETŐI IRODA	ELŐÍRT:	PÓTLANDÓ:
asztal	felnőtt létszám szerint	
szék	felnőtt létszám szerint	
iratszekrény	2	
lemezszekrény	1	
írógépasztal és szék	1 – 1	
számítógépasztal és szék	1 – 1	
írógép	1	
telefon	1	
fax	1	
számítógép, nyomtató	1 – 1	
NEVELŐTESTÜLETI SZOBA	ELŐÍRT:	PÓTLANDÓ:
fiókos asztal	pedagógusonként 1	
szék	pedagógusonként 1	
könyvtári dokumentum	500	
könyvszekrény	2	
tükör	1	
mosdókagyló	1	
TISZTÁLKODÁSI ÉS EGYÉB FELSZERELÉSEK	ELŐÍRT:	PÓTLANDÓ:
fésű, fogkefe, fogmosó-pohár	felnőtt, gyerek 1 -1	
ruhakefe, körömkefe,	mosdónként 1 – 1	
szappantartó	mosdónként 1 – 1	
fésűtartó	csoportonként 1	
törülköző	felnőtt, gyerek 3 -3	
abrosz	asztalonként 3	
takaró	gyermekenként 1	
ágyneműhuzat,	gyermekenként 3 -3	
lepedő	gyermekenként 3 -3	

FELNŐTTEK MUNKAVÉGZÉSÉ- HEZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK:	ELŐÍRT:	PÓTLANDÓ:
szennyes ruhatároló	óvodánként 1	
mosott ruhatároló	óvodánként 1	
mosógép	óvodánként 1	
centrifuga	óvodánként 1	
vasaló	óvodánként 1	
vasalóállvány	óvodánként 1	
szárítóállvány	óvodánként 1	
takarítóeszközök	óvodánként 1	
kerti munkaeszközök	óvodánként 1	
szerszámok	óvodánként 1	
hűtőgép	óvodánként 1	
porszívó	óvodánként 1	
NEVELŐMUNKÁT SEGÍTŐ JÁTÉKOK ÉS EGYÉB ESZKÖZÖK	ELŐÍRT:	PÓTLANDÓ:
különböző játékformák		
eszközei	a gyermekek 30%-ának	
mozgáskultúrát, mozgásfejlődést segítő játékok	a gyermeklétszám figyelembevételével	
ének-zene eszközei	a gyermeklétszám figyelembevételével	
anyanyelvi fejlesztéshez	a gyermekek 30%-ának	
értelmi képességek fejlesztéséhez	a gyermekek 30%-ának	
ábrázoló tevékenységhez (állandó feltöltés szükséges)	a gyermeklétszám figyelembevételével	
környezet megismeréséhez szükséges eszközök	a gyermeklétszám figyelembevételével	
munkajellegű tevékenységek (folyamatos pótlás)	a gyermekek 30%-ának	
videó	óvodánként 1	
televízió	óvodánként 1	
magnetofon	3 csoportonként 1	
diavetítő	óvodánként 1	
vetítővászon	óvodánként 1	
hangszer pedagógusoknak	óvodánként 1	

hangszer gyermekeknek	a gyermekek 30%-ának	
-----------------------	----------------------	--

EGÉSZSÉG ÉS MUNKA- VÉDELMI ESZKÖZÖK:	ELŐÍRT:	PÓTLANDÓ:
ételminta vételhez készlet	óvodánként 1	
mentőláda	óvodánként 1	
gyógyszertár (zárható)	óvodánként 1	
munkaruha	a Munka Törvénykönyve a Kjt.1993.XXXIII.tv. És az óvoda közalkalmazotti szabályzata alapján	
védőruha	az 1993.CXIII.tv. és az óvoda munkavédelmi szabályzata szerint	
tűzoltó készülék	az érvényes tűzvédelmi szabályzata szerint	

Tornaterem: minden tagóvodában megoldott, vagy saját tornateremben, vagy megállapodás alapján használt, illetve bérelt tornaterem.

Nevelőtestületi szobával 3 óvoda nem rendelkezik, ők az értekezleteket a csoportszobában vagy a tornateremben tartják.

Felnőtt étkezővel egy óvoda sem rendelkezik, mindenhol a gyermekekkel együtt étkeznek a gyermekek, melynek előnye, hogy a helyes étkezési szokásokat a gyermekek közvetlenül tudják tapasztalni.

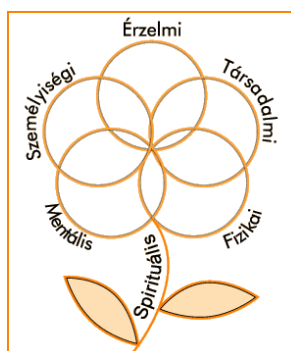
Külön moslétárolóval sem rendelkezik egyik óvoda sem, de a mosléc kulturált tárolása zárt edényben történik, ameddig azt (még aznap) el nem szállítják.

Szertár 3 óvodában nincs, de nagy szertárszekrények pótolják ennek a hiányát.

A tisztálkodási és egyéb felszerelések, valamint a nevelőmunkát segítő játékok és egyéb eszközök állandó feltöltése, pótlása szükséges.

XI. Melléklet

1.Szentendre Városi Óvodák Egészségnevelési Programja

*„A bölcs ember tudatában van annak, hogy legfőbb kincse az egészség.”
(Hippokratész)*

Az egészségnevelés olyan, változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkézségeket bővíti az egyén és a környezetében élők egészségének előmozdítása érdekében. **A korszerű óvodai egészségnevelés egészség és cselekvésorientált tevékenység.** Tudományos felmérések igazolják, hogy a gyermekek körében is terjednek az egészséget megkárosító szokások (mozgásszegénység, nem megfelelő mennyiségű és minőségű táplálkozás, helytelen napirend stb.) Az óvoda feladata, hogy személyi és tárgyi környezetével is segítse azoknak a pozitív beállítódásoknak, magatartásnak és szokásoknak a kialakulását, amelyek a gyerekek, egészséges életvitellel kapcsolatos szemléletét és magatartását fejlesztik. Egészségtudatos elkötelezettségünk szellemében feladatunk, az intézmény keretein belül, mindennapos munkánkkal és személyes példaadással is a ránk bízott gyermekek gondolkodásában és tevékenységében is kialakítsuk az egészség megőrzésének és védelmének elsődleges jelentőségét. Ehhez szükséges, hogy az intézmény minden dolgozója tudatosan minden tevékenységében ezt a szemléletet tükrözze, hiszen az egészség hiányának következményei egyaránt kihatnak az élet más területeire és a későbbi életszakaszra is.

Az egészséges táplálkozás

Az egészséges étkezés alapjait már óvodás korban ki kell alakítani, így megakadályozhatjuk a kóros betegségek kialakulását preventív tevékenység támogatásával. Közös célunk a korszerű táplálkozás bevezetése, a közétkeztetés megújítása, az élettani energia és tápanyag igénynek megfelelő összetételű, minőségű és tápértékű étrend biztosítása, csatlakozva a 2012-ben országossá vált Mintamenza programhoz. Szándékaink szerint kerüljenek bevezetésre az eddig nem megfelelő gyakorisággal használt nyersanyagok, pl. hal, gyümölcs, minőségi tejtermékek, teljes kiőrlésű pékáruk szélesebb körű alkalmazásával, összehangoltan a helyi élelmiszer alapanyag termeléssel és előállítással. A közétkeztetést biztosító konyha feladata, hogy a szü-

lők kapjanak pontos tájékoztatást (honlap) a heti étrend összetételéről, melyből megtudhatják mennyi fehérjét, zsírt, szénhidrátot, kalóriát fogyasztott a gyermekük.

A mindennapos testnevelés, testmozgás

Az egészségfejlesztő program célja továbbá a gyermekek egészséges testi- lelki fejlődésének elősegítése a rendszeres mozgás biztosításával (mindennapos testnevelés, játék,) a mozgáskultúra megalapozásával és a motoros képességek fejlesztésével. Egészségpedagógiai cél a test-edzés mellett a mozgás megszerettetése, a közös mozgás által kiváltott öröm átélése. A mozgás prevenciós hatása sikeresen elvégzett mozgásos feladat növeli a hatékonyság érzését, a mozgás feletti kontroll, az én-kontroll funkciókat erősíti, a mozgásos feladatok kivitelezésére fordított összpontosítás a figyelemkoncentrációt, a kitartást az erőfeszítésre való képességet fokozza. A mozgásos feladatok elvégzésére adott konkrét visszajelzés a gyermek számára felfogható értékelés én-képének alakulásához. Egy gyermek saját magát akkor tudja értéknek kezelni, elfogadni, ha megfelelő önismerettel, önbizalommal rendelkezik. Fő szempont a pozitív megerősítés és a személyiségfejlesztés.

A testi, lelki, mentális egészség fejlesztése

Testi, lelki, mentális egészség fejlesztésének és megóvásának célja, hogy elősegítse a kiegyensúlyozott pszichés fejlődést, támogassa a gyermek környezetéhez történő alkalmazkodást, és pozitív hatást gyakoroljon a gyermek személyiségfejlődésére. Az óvodai légkör mellett a csoportszobákban megfigyelhető légkör, hatása pedig kifejeződik a gyermekek és a felnőttek kedvező interperszonális kapcsolataiban, a csoportnak a felnőttekhez (és fordítva) fűződő kedvező viszonyában. Egészségtámogató környezeti feltételként az óvodai kedvező légkört, a kiegyensúlyozott kapcsolatrendszeret és a szerepelsajátítások sikerességét emeljük ki, valamint az ártalmas környezeti hatásokkal szemben azokat a tanult megoldási stratégiákat, amelyek csökkentik a káros következményeket és pozitív hatást gyakorolnak a személyiséget érintő változásokra. Egészségtámogató környezeti feltételként értelmezhető az óvodai szerepek elsajátítása óvodásnál és óvónőnél egyaránt. Nem elhanyagolható a szociohigiénés magatartás kialakítása sem, mely a társas kapcsolatok kialakítását segítik, ami pedig a lelki egészség megőrzését segíti elő. A kiegyensúlyozott kapcsolatok egészségtámogatásban betöltött szerepe vitathatatlan. A deviáns viselkedésformákat a gyermek bántalmazását észlelő pedagógusnak kötelessége az azonnali estmegbeszélés, amennyiben szükséges a nevelésben oktatásban közreműködők illetve indokolt esetben az óvodapszichológus és az Oktatásügyi Közvetítői Szolgálat szakemberének bevonásával.

Baleset megelőzés és elsősegélynyújtás

Az óvodai nyitva tartás idejében biztosítani kell a gyermekek felügyeletét, védelmét figyelemmel a baleset megelőzés szempontjaira. Olyan környezetet kell teremteni, amely alkalmas a balesetbiztonsággal kapcsolatos szokások, magatartási formák kialakítására, és fejleszteni kell a gyermekek biztonságra törekvő viselkedését. Gyermekbalesetnek minősül minden olyan baleset, amely akkor történik, amikor a gyermek az óvoda felügyelete alatt áll. Amennyiben az óvodában baleset történik, az elsősegélynyújtást követően azonnal mentőt, orvost kell hívni, illetve a szülőt haladéktalanul értesíteni kell. Az óvodában bekövetkezett gyermekbalesetet nyilván kell tartani és a nyolc napon túl gyógyuló sérüléssel járó haladéktalanul ki kell vizsgálni. Az intézménynek meg kell tenni a szükséges intézkedést a hasonló balesetek megelőzésére.

A személyi és környezeti higiénia fejlesztése

Személyes tisztálkodás

Az óvodában alapkövetelmény, hogy minden gyermek részére legyen biztosított a személyi higiénias felszerelés (törülköző, fésű, fogápolási eszközök stb.) Elsődleges feladat a kézmosás, szokássá fejlesztése, a saját felszerelés használata (étkezéskor: evőeszköz, pohár, tányér stb) A gyermek higiénés állapotának megítélése, szükség esetén pótlása az óvodapedagógus és a segítők együttes feladata.

Környezeti higiénia

A környezeti higiénia nevelés magába foglalja az óvoda tisztaságának megóvását, esztétikáját, a termék szellőztetését, az ivóvíz higiéniaját, a helyes fűtés és világítás biztosítását, az udvar tisztántartását, a helyiségek és eszközök tisztaságát. Mindezek együttesen az egészségfejlesztés szempontjából megalapozó jellegűek és nagy jelentőségűek a gyermekek személyiségfejlesztésében. A mindennapos óvodai nevelés az egészséget, mint alapvető értéket állítja minőségfejlesztő programjába, integráló tevékenységeiben biztosítja az esélyegyenlőséget, fejleszt és korrigálja életmódbeli képességeit. Az egészség testi, lelki, társkapcsolati jellemzője megbonthatatlanul egybefonódik a személyiségfejlesztés feladataival, azaz annak védelme, fejlesztése nem önálló nevelési feladat. Az óvodapedagógusoknak tudatosan foglalkoznunk kell a gyermekek testi egészségével, nevelésével a szomatikus egészség kialakulása érdekében, illetve segítenünk kell azoknak a szokásoknak, cselekvési formáknak a megtanulását, gyakorlását, amelyek a lelki jóllét fenntartását szolgálják.

2. Sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése

Szentendrén TÁMOP 3.4.2.A-11/2012

2.1. Az óvodás korú gyermek portfóliója

Az óvodai nevelés célja, hogy a gyermek sokoldalú harmonikus fejlődését, a gyermeki személyiség kibontakozását elősegítse, az életkori és egyéni sajátosságok és az eltérő fejlődési ütem figyelembevételével.

Ez az életkori szakasz egy igen érzékeny- szenzitív időszak, melyben fizikailag, szellemileg és lelkileg is folyamatosan átalakulnak, érnek ügyesednek a gyermekek, nyitottan figyelnek az őt körülvevő világra, várnak, kérdeznek és számítanak a felnőttre.

A szülőknak és a szakembereknek közösen elérendő célként kell megfogalmaznia, hogy a gyermek boldogan tudjon eligazodni a világban. Ebben kell segítenünk, hogy a gyermek fel tudja fedezni saját képességeit, erősségeit, tehetséges vonásait, képessé váljon a különböző közösségekbe beilleszkedni, érzelmeit, konfliktusait, meg tanulja kezelni, el tudja viselni a kudarccokat, és megtalálja a saját útját, boldogságát, és harmonikus személyiséggé váljon. Ezt a segítséget a szülőtől és a szakembertől közös együttműködéssel kell megkapnia. Hiszen érdemi támogatást, közösen, együtt, egymást megsegítve tudnak nyújtani.

Az óvodás gyermek portfóliója a 3-6 évesek életkori sajátosságaihoz igazodva áll össze. A kisgyermek portfólió készítésre, önértékelésre még nem képes.

Elsősorban a gyermek munkáit, rajzait tartalmazza amelyek tükrözik a fejlettségi szintjét, a fejlődésének ütemét.

A gyermek mentora gyűjti össze a gyermek alkotásait.

Ezen keresztül megfigyelhető a gyermek személyisége fejlődési üteme, jelen állapota.

Így a gyermek további fejlesztése az aktuális fejlettségi szintjéhez tud igazodni.

A zárt portfólió tartalmi elemei:

- A Szakértői bizottság véleménye, állásfoglalása.
- Orvosi szakvélemény, leletek
- Nevelési tanácsadó szakvéleménye
- Egyéni fejlesztési tervek
- A gyermek fejlődésének üteme, mérési eredmények, tesztek (emberábrázolás, fa rajz)
- A gyermek munkái

2.2. Óvodai „Jó gyakorlat” rész átvétele

(Kiskőrösi Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Integrált Óvoda, Általános Iskola, Előkészítő Szakiskola)

„Naptárház”

A sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő csoportok részére és a valamilyen fogyatékos-sággal küzdő gyermekek részére készült könyv.

Az összefűzött üres lapokból álló „Naptárkönyv” a hét minden napján megvalósuló tevékenységek szemléltetésére szolgál emlékeztetőként meghatározott időintervallumban.

A „Naptárkönyvet” az óvónő és a gyermek közösen töltik ki. A közös megbeszélés során alakul ki a rajz végső formája.

A naptárkönyv részei a következők:

- beszélgető kör
- a hét napjai –(Milyen nap van ma?)
- aktuális időjárás- (Milyen évszak van? Milyen idő van? Mit rajzoljunk?)
- gyermeki feladatok – naposság, egyebek.
- hiányzók – Ki hiányzik? Rajzoljuk oda a jelét!
- tevékenységek- Mit fogunk ma csinálni?
- különleges események – (ünnepek, vendégek, egyebek)
- fejlesztések – logopédia, fejlesztés, torna, egyéb)
- mire kell figyelnem, mit akarok megvalósítani?
- értékelés
-

A „Naptárkönyv” fejlesztő hatásai:

Segíti a gyermeket abban, hogy lelkileg fel tudjon készülni arra, hogy mi fog aznap történni.

El tudja helyezni magát a csoportban. Nekem mi lesz a feladatom.

Minden tevékenység magában hordozza az új ismeretek megszerzésének, vagy a már megtanult ismeretek megszilárdításának lehetőségét. (időjárás, hét napjai, események, tevékenységek)

Fejlődik a rövid és a hosszú távú emlékezete.

A kommunikáció alkalmat nyújt a beszédkésztség fejlesztésére és a szókincs gazdagítására.

Mivel a gyermek rajzolja a tevékenységek jellemzőit, fejlődik szem-kéz koordinációja, rajzkészsége, képzeletvilága, kreativitása.

A beszélgetés segíti önértékelését, a nap végén a pozitív értékelés meghatározó a fejlődésében.

Érzékenyítés az óvodában. Jó gyakorlat rész átvétele a tatabányai Éltes Mátyás Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény „Érzékenyítő programjából”. A sajátos nevelési igényű: hallássérült, látássérült, beszéd-sérült, mozgássérült, enyhe értelmi fogyatékos gyermekeket nevelő csoportok részére, szükség szerint érzékenyítő gyakorlat szervezése. Szülők, gyermekek pedagógusok részvételével.

2.3. Átvezetési terv

Gyermek neve, csoportja:

Koordinációért felelős személy neve:.....

Megbeszélés dátuma:

Megbeszélés helyszíne:

Az első terv elkészítésében résztvevők aláírása és státusza:

1.....

2.

3.....

4.....

5.....

Általános információk a gyerekekről

Név:

Lakcím:

Telefon mobil szám:

Anya/gondozó/legközelebbi rokon neve

Foglalkozása

Lakcím

Apa/gondozó/legközelebbi rokon neve

Foglalkozása

Lakcím

Mobil szám

Előző nevelési intézmények

Milyen nevelési intézményekbe járt idáig?

Hobbi

Mivel foglalkozik legszívesebben?

Milyen tevékenységeket kedvel?

Hány közeli jó barátja van?

Lakhatás

Szülőkkel, ha csak az egyikkel, akkor melyikkel?

Más rokonnal, mégpedig:.....

Egyéb, mégpedig:.....

Egészség

Van-e egészségügyi problémája a gyermeknek?

Korábbi tanulmányai

Milyen tevékenységek voltak könnyűek a gyermek számára? Maximum három.

Milyen tevékenységek voltak nehezek számára? Maximum hármat nevez meg!

Mennyire voltak sikerei a tevékenységekben?

egyáltalán nem egy kicsit jelentősen

Elégedett volt ezzel a gyermek?

egyáltalán nem egy kicsit jelentősen

Befolyásolta a fejlődést a gyermeknek a hiányzás?

egyáltalán nem egy kicsit jelentősen

Az utolsó félévben körülbelül mennyit hiányozott az óvodából? (napban megadva)

Legtöbbször miért hiányozott?

Milyen a kapcsolata a pedagógusokkal?

Hogyan jött ki a csoporttársaival?

Voltak-e nehézségei?

beszéddel nem igen, mikor?

matematikával nem igen, mikor?

kézügyességet igénylő helyzetekkel nem igen, mikor?

a figyelem összpontosításával nem igen, mikor?

egyéb tanulási nehézség? nem igen, mikor? Mi?

Kapott-e valamilyen segítséget korábban? Ha igen, milyen? Kitől?

Képzeld el az életed egy év múlva! Milyen dolgok változnának meg? Rajzold le? (iskolás lesz, óvodás lesz)

Mit kell tenni a sikeres iskolakezdés érdekében?

1 módszer

Mit lehetne tenni ennek érdekében mindennap?

Mit lehetne tenni ennek az érdekében minden héten?

Mit lehetne tenni ennek az érdekében havonta egyszer?

Kinek a segítségére van szüksége a gyerekeknek?

Érdekelnek

Jelöld azt a négyzetet, amelyik a gyermekre nézve igaz! (A skálán az 1-es azt jelenti, hogy egyáltalán nem érdekel, az 5-ös, hogy nagyon érdekel.)

	1	2	3	4	5		
1. Szeret nyüzsögni.	☐	☐	☐	☐	☐		
2. Szeret zenét hallgatni.		☐	☐	☐	☐	☐	
3. Szeret szerepelni.		☐	☐	☐	☐	☐	
4. Szeret javítgatni dolgokat.	☐	☐	☐	☐	☐		
			1	2	3	4	5
5. Szeret rajzolni.		☐	☐	☐	☐	☐	
6. Szeret növényekkel foglalkozni.		☐	☐	☐	☐	☐	
7. Szeret állatokkal foglalkozni.		☐	☐	☐	☐	☐	
8. Szeret a kezemmel dolgozni.		☐	☐	☐	☐	☐	
9. Szeret vásárolni.		☐	☐	☐	☐	☐	
10. Szeret takarítani.		☐	☐	☐	☐	☐	
11. Szeret színházba járni.		☐	☐	☐	☐	☐	
12. Szeret sportolni.		☐	☐	☐	☐	☐	
13. Szeret kertészkedni.		☐	☐	☐	☐	☐	
14. Szeret környezetről tanulni.		☐	☐	☐	☐	☐	
15. Szeret kéziszerszámokkal dolgozni.		☐	☐	☐	☐	☐	
16. Szeret gépeket működtetni.		☐	☐	☐	☐	☐	
17. Szeret főzni.		☐	☐	☐	☐	☐	
18. Szeret varrni.		☐	☐	☐	☐	☐	
19. Szeret virágokat kötni.		☐	☐	☐	☐	☐	
20. Szeret festeni.		☐	☐	☐	☐	☐	
21. Szeret kézműves dolgokat készíteni.	☐	☐	☐	☐	☐		
22. Szeret hangszeren játszani.		☐	☐	☐	☐	☐	

4. Milyen tulajdonságai segíthetnének abban, hogy elérje a célokat?

.....

A pedagógus/pszichológus értékelése:

I. Önismeret

Ismeri-e önmagát?

2. Tanulás

Pecíz, pontos feladatvégzés.

6 5 4 3 2 1

Feladatvégzésben figyelmetlen

Önállóság a feladatvégzésben. 6 5 4 3 2 1

Segítséget, támogatást igényel

Önellenzőrzési technikákat alkalmaz. 6 5 4 3 2 1

3. Szociabilitás

Barátságos, készséges. 6 5 4 3 2 1

Barátságtalan, elutasító, agresszív.

Önérvényesítése megfelelő. 6 5 4 3 2 1

Visszahúzódo, félénk.

Mások véleményére figyel, ha 6 5 4 3 2 1

hagyja magát meggyőződik, felülvizsgálja nézeteit.

Senkitől nem hagyja magát befolyásolni, nem tudja el- és befogadni
mások véleményét.

Aktív a közösségi életben. 6 5 4 3 2 1

Passzív a közösségi életben.

Beilleszkedett a közösségbe, alkalmazkodó. 6 5 4 3 2 1

Nem illeszkedett be, nehezen alkalmazkodik.

4. Viselkedéskultúra

Udvarias illemtudó magatartás. 6 5 4 3 2 1

Udvariatlan, tiszteletlen magatartás.

Ismeri és betartja az előírásokat, másokat is azok betartására buzdít. 6 5 4 3 2 1

Nem ismeri/nem tartja be a szabályokat, alapvető előírásokat.

Felszerelését rendben tartja. 6 5 4 3 2 1

Felszerelését nem tartja rendben.

Környezetét óvja, megbecsüli. 6 5 4 3 2 1

Környezetét rongálja.

Mások eltérő nézetei és preferenciái

iránt toleráns és elfogadó. 6 5 4 3 2 1

Intoleráns, nehéz vele együttműködni.

Odafigyel 6 5 4 3 2 1

Nem figyel oda másokra.

Saját érdekeit megfelelő módon tudja

képviselni. 6 5 4 3 2 1

Saját érdekeit nem tudja megfelelő módon képviselni.

Magabiztos.

6 5 4 3 2 1

Önmagában bizonytalan.

Konfliktushelyzetekben mások nézőpontját is figyelembe veszi. 6 5 4 3 2 1

Konfliktushelyzetben csak a saját nézőpontjait veszi figyelembe.

Egyéb megjegyzések a gyermekkel kapcsolatban (ide írja azokat az információkat, amelyek közlését fontosnak tart még a diákkal kapcsolatban):

Feladatok és célok

Sorolja fel összefoglalóan a fentebb közösen meghatározott, illetve előzetes tapasztalatok alapján is az elérendő célokat a következő néhány hónapra!

Mit kell tennie a gyermeknek a cél elérése érdekében?

Mit kell tennie a gyermeket segítő szakembereknek a célok megvalósítása érdekében?

A segítségnyújtásban szereplők neve, státusza és vállalt feladataik határidőkkel:

Értékelés

1. Mit a tett a célok megvalósítása érdekében?

2. Mit kell a gyermeknek a következő hónapokban tennie a célok megvalósítása érdekében?
(E válaszok összegzése a következő időszak tervében szerepeljen.)

3. Mit tettek az adott szakemberek a célok megvalósítása érdekében? (Módszerek, feladatok, eszközök, határidők)

2. Mit kell az adott szakembereknek a következő hónapokban tenniük a célok megvalósítása érdekében? (E válaszok összegzése a következő időszak fejlődési tervében szerepeljen.)

A gyermek értékelését a szülővel meg kell vitatni!

2.4. Mentorálás az óvodában

Az óvodavezetés feladata:

Az óvodába bekerülő SNI gyermek számára megfelelő óvoda és mentor, az óvodai élet során SNI igényűvé váló gyermek számára megfelelő mentor választása. Az óvoda feladataiból adódóan, az életkori sajátosságokat messzemenően figyelembe kell venni.

Az óvodai mentor jellemző tulajdonságai:

- állandó kapcsolat a gyermekkel
- a gyermek szűkebb, tágabb családi környezetének ismerete
- állandó kapcsolat a szülőkkel
- erkölcsi értékek
- gyermekszeretet, empátia
- tolerancia
- együttműködési készség a gyermekkel, szülőkkel, más szakemberekkel
- önbizalom, probléma megoldási készség
- optimista életszemlélet
- kognitív képességek, szakértelem
- az új dolgok iránti fogékonyság

Az óvodai mentor feladatai:

- a gyermek megismerése, képességeinek, készségeinek feltérképezése
- családlátogatás, a családi körülmények felmérése
- rendszeres kapcsolattartás a szülőkkel
- rendszeres kapcsolattartás a gyermek fejlesztésében résztvevő szakemberekkel
- egyéni fejlesztési terv készítése
- ellenőrzés, értékelés
- a gyermek csoportban elfoglalt helyének feltérképezése, segítése
- kapcsolati zavarok felismerése
- a gyermek érdeklődési területének feltérképezése, jó képességeinek kiemelése
- multikulturális nevelés
- esélyegyenlőség biztosítása
- egyéni fejlesztés
- a gyermek képességeinek nyomon követése
- a gyermek felkészítése az iskolai életre

A mentor szerepe a gyermek tanulási képességeinek segítésében:

- bátorítja a gyermeket
- jó képességeinek kiemelése
- épít a gyermek meglevő képességeire
- figyelemmel kíséri fejlődését és segítséget kér más szakemberektől, ha szükséges
- egyéni fejlesztés az óvodai élet keretei között
- folyamatos beszélgetés a szülőkkel, hogyan látják gyermekük fejlődését, milyen feladatok állnak még előtte

Együttműködési lehetőséget a SNI gyermekek mentorálásában:

- csoportban dolgozó óvónők
- csoportban dolgozó dajkák

- gyógypedagógusok
- szülők
- egyéb szakemberek

Dokumentáció:

- egyéni fejlesztési terv
- egyéni átvezetési terv
- egyéni haladási napló
- mentorálási jegyzőkönyv
- portfólió gyűjtése

Az óvodai mentorálás célja:

- a gyermek optimális képességeinek kibontakoztatása
- a zökkenőmentes óvoda-iskola átmenet elősegítése
- az iskolai beilleszkedési nehézségek megakadályozása
- a viselkedési és magatartási problémák megelőzése
- az alsó tagozat sikeres teljesítése

2.5. Egyéni fejlesztési terv

1. Meghatározás:

Az egyéni fejlesztés az a tevékenység, amelynek során úgy „avatkozunk be” a gyermek fejlődési menetébe, hogy megfelelő eljárások, módszerek, technikák alkalmazásával segítjük, lehetővé tesszük, hogy az érési folyamat egyes szakaszaiban a szükséges környezeti feltételek adottak legyenek.

Az egyéni fejlesztés célja:

- akadályozott fejlődésből eredő hátrány csökkentése
- a tanuló képessé váljék a tanulási - ismeretszerzési folyamatban való aktív és eredményes részvételre
- az ismeretszerzési folyamat minél kevesebb nehézséget jelentsen számára

Funkciója:

- korrigálás, kompenzálás
- a hiányzó pszichikus funkciók, képességek kialakítása
- a sérült pszichikus funkciók fejlesztése
- a pszichikus struktúrák megváltoztatása
- a különböző képességeket fejlesztő eljárások és feladatok összehangolása
- egyéni tanulási technikák kialakítása
- a fejlődésben jelentősen elmaradt területek feltárása és megsegítése
- egyéni haladási ütem és tempó biztosítása
- az elért részeredmények által a tanuló motiváltságának elősegítése, fokozása
- a tanuló fejlődésének megállapítására leginkább alkalmas értékelés alkalmazása
- a tananyag, valamint a fejlesztési követelmények tanulókhoz igazodó differenciálása

2. Jogszabályi háttér:

2011 évi CXCV törvény a nemzeti köznevelésről 47&

(1) Az SNI tanuló joga a különleges bánásmódra

(4) Feltételek:

- a) SNI típusának és súlyosságának megfelelő gyógypedagógus, speciális tanterv, tankönyv és egyéb segédlet, speciális gyógyászati és egyéb eszközök,
- c) a fejlesztési területek a szakértői bizottság által történő meghatározása

20/2012. (VIII. 31) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról 139&

- (1) A nevelési-oktatási intézmény a sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló fejlesztéséhez egyéni fejlesztési tervet készít, és a végrehajtásában közreműködő pedagógus évente legalább egy alkalommal rögzíti a fejlesztés eredményét.
- (2) A többi tanulóval együtt oktatott tanuló egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációját központosan kiadott egyéni fejlődési lapon dokumentálja.

3. SNI - a habilitáció fogalma:

Eredeti értelmében képesítést, képessé tevést jelent. Gyógypedagógiai értelmezés szerint a habilitáció a veleszületett ok, fejlődési rendellenesség vagy betegség miatt fejlődésükben megzavart és ezért a közösségi részvételben akadályozott személyekre irányul. Olyan tevékenységek és támogatások rendszere, amelyek segítségével e személyeknek a közösségi életben való részvétele javítható, kiteljesíthető.

Az egyéni fejlesztés és a habilitáció kapcsolata

A habilitációs folyamat az egyéni fejlesztés része, azt kiegészítő terápiás tevékenység, amely speciális gyógypedagógiai kompetenciákat, terápiás ismereteket igényel. Így a habilitációs foglalkozások tervei az egyéni fejlesztési terv egy részét képezik, nem azonos az egyéni fejlesztési tervvel.

4. Az egyéni fejlesztési terv illeszkedése:

Az iskola nevelési-oktatási tevékenység alappillére a gondos pedagógiai tervezőmunka, amely kiterjed az iskolai pedagógiai folyamat minden elemére és szintjére.

A pedagógiai tervezés iskolai szintű dokumentumai:

- (1) A pedagógiai program, benne a nevelési program, helyi tanterv
- (2) Tematikus tervek-tanmenetek
- (3) Egyéni fejlesztési tervek

A sorrend egyben a tervezési dokumentumok egymásra épülését is jelzi.

Mitől „egyéni” a fejlesztési terv?

Attól, mert *kizárólag egy adott* gyermek/tanuló fejlesztéséhez készül, annak *egyéni sajátosságaihoz igazított*, más tanulóra nem alkalmazható.

Az egyéni sajátosság a gyermek/tanuló:

- sajátos nevelési igényének típusa,
- súlyossági foka,
- a kialakulás ideje,
- életkora,
- egyéni aktuális állapota,
- egyéni fejlődési sajátosságai, képességei, kialakult készségei,

5. Az egyéni fejlesztés folyamata:

1. Az egyéni fejlesztésben résztvevők számbavétele
2. Helyzetfeltáró beszélgetés
3. Egyéni fejlesztési terv összeállítása

4. Egyéni fejlesztés megvalósítása
5. Visszacsatolás, kontrollvizsgálat
6. A fejlesztési terv módosítása

Az egyéni fejlesztési tervben résztvevők számbavétele: a főszereplő a tanuló

Szakemberek:

- az általános iskolai pedagógus, óvónő
- gyógypedagógus
szükség esetén:
- pszichológus
- logopédus
- gyógytestnevelő szülő

6. Az egyéni terv összeállítása:

- Komplex pszichológiai-pedagógiai diagnózis
- A fő fejlesztési irányok meghatározása
- A fejlesztés kiemelt területei
- A területek fejlesztésének feladatokra bontása
- A fejlesztés összehangolása a tantárgyakkal, tantervvel, tanmenetekkel
- Ütemezés, prioritások megjelenítése
- Eszközök, módszerek tervezése
- Munkamegosztás tervezése (személyek bevonása, együttműködés)
- A megvalósítás színterének a tervezése
- A dokumentum elkészítése, elhelyezése

A fejlesztő munka tartalmi területei:

- sérült funkciók korrekciója
- a hiányzó funkciók pótlása
- a tanuláshoz szükséges pszichikus funkciók fejlesztése

7. A fejlesztő tevékenység különböző szakaszai:

- Az óvoda-iskola közötti átmenet
 - A. (Fejlesztési cél és hangsúly: a prevenció, korrekatív fejlesztés kompenzációs szempontokkal egészül ki)
 - B. Önkiszolgálás, pszichés funkciók fejlesztése
- Az iskola kezdő szakaszában
 - A. (A sérülésspecifikus eszközök használata kap hangsúlyt az alapvető kultúrtechnikák elsajátításában)
 - B. Önkiszolgálás, pszichés funkciók, a matematikai, olvasás-írás képességek fejlesztése
- Az iskola további szakaszaiban
 - A. (A tanulási módszerek és az IKT elsajátítása kerül előtérbe)
 - B. A tanulási technikák és a kultúrtechnikák fejlesztése
- Középiskolában
 - A. (A pályaorientáció, az önállóság fokozása a cél)
 - B. A szociális és munkavégző képességek fejlesztése

8. Az egyéni fejlesztés keretei:

- tanórai
- kiscsoportos
- egyéni
- délutáni
- szabadidős foglalkozások
- megfelelő helyiség, eszközök

Differenciálás:

- mást kap
- több időt kap
- könnyebbet kap
- több segítséget kap

Időkeretek:

Az időtartamot minden esetben a sajátos nevelési igény típusa, a súlyosság foka, a tanuló életkora és aktuális állapota határozza meg.

- a legrövidebb időtartam három hónap
- egy tanulmányi évnél hosszabb ne legyen
- menet közben bekövetkezett változások megállapítása, s indokolt esetben módosítások szükségességek
- ciklus végén a tervezést folytatjuk

9. Az egyéni fejlesztési terv:

Az iskolai pedagógiai folyamat olyan speciális tervezési dokumentuma, amely lehetővé teszi az egyéni sajátosságokhoz igazított, egyénre szabott fejlesztést.

Az egyéni fejlesztési terv a szakértői vélemény és a pedagógus saját pedagógiai diagnózisa alapján készül.

Tartalmazza:

- a fejlesztés fő területét
- a fejlesztés idejét, ütemezését
- a fejlesztés célját, feladatát, módszerét, eszközét

10. Az egyéni fejlesztési terv felépítése:

Bevezető adatok:

- A tanuló neve, életkora, évfolyama
- A fejlesztés időszaka
- Rehabilitációs-rehabilitációs óraszám
- A fejlesztési tervet készítő neve
- A fejlesztésben résztvevő szakemberek felsorolása

- A sajátos nevelési igény típusa – súlyossági foka (BNO kód)
- Szakértői bizottság szakvéleményében foglalt státus, diagnózis, fejlesztési javaslatok
- A fejlesztés területei az év eleji diagnosztikus mérés alapján
- Funkciók, amikre támaszkodni lehet

Fejlesztés tervezése:

- Fejlesztési terület
- A fejlesztés célkitűzései
- Idő
- Fejlesztendő képesség, készség, kompetencia
- Feladatok, tevékenységek
- Munkaforma, módszer, eszköz.
- A fejlesztés megvalósulásának keretei (tanórai keretek között vagy tanórán kívül, egyéni, kiscsoportos formában)
- A fejlesztő személye
- A fejlesztés követelménye
- A fejlesztés értékelésének alapelvei
- Kiegészítő egyéb szolgáltatások jelzése (pl. logopédia, gyógytestnevelés, pszichológiai terápia)

Értékelés

- A fejlesztés során elért eredmények
- A fejlesztés során tapasztalt problémák
- További kiemelt feladatok, javaslatok, intézkedések
- A fejlesztés szöveges minősítése

11. A pedagógia diagnózis felállításához segítséget nyújtó mérési eszközök, feladatlapok:

- auditív diszkrimináció
- dpt
- edtfeldt
- elemi számolási készség
- figyelem
- mozgásfejlettség, oldaliság, testséma mérőlap
- pszichológiai mérések
- vizuális percepció
- sorritmus, Gestalt-látás, alakállandóság, alak-háttér
- Térbeli helyzet: különbözőség, azonosság, térbeli viszony
- Szókincsfejlettség: Meixner2. „szövet” (6-7 éves)

a) Auditív diszkrimináció: Instrukció:

Piros és kék színest vegyetek elő! Mondani fogom a képek nevét és a ceruza színét. A megnevezett színessel a megnevezett kép alá tegyetek egy pontot: Pl. :kék - gomba (Piros szavak: gomb, ág, kukta, fecske, hús, doboz, zseb, őz, inga, méz, a többi kék.)

gomb	-gomba
ág	-ágy
bukta	-kukta
fecske-kecske	
húz	-húsz
toboz	-doboz
zseb	-seb
öz	-ösz
inga	-ing
néz	-méz

A feladatok értékelésére három kategóriát használok: +, - ?

+, ha a feladatot jól oldotta meg.

-, ha a feladatot nem, vagy rosszul oldotta meg.

?, ha a feladat megoldása nem ítéltető meg egyértelműen.

b) DPT – betűk és mértani formák

1. Betűk:

Felvételi instrukció:

Kiosztjuk a tesztlapokat, minden gyereknek egyet. Általános ismertetéssel kezdjük:

Nézzétek meg, itt minden kockában kis rajzok vannak! Az első két sorban egy-egy rajzot láttok. A következő két sorban már két rajz van egy-egy kockában. Az utolsó sorban már három rajzot találtok egy-egy kockában. Nézzük meg az első sort együtt. Az első rajzot jól figyeljétek meg, tegyétek oda az ujjatokat. A többi kockában a rajzok hasonlítanak egymásra, de nem egészen egyformák. Nézzétek meg az első sorban a többi rajzot is, egyiket a másik után. Amelyik ugyanolyan, mint az első, át kell húzni. Kezdjük el együtt. Nézzétek meg a második kockában lévő, ez egészen olyan, mint az első? Igen, tehát áthúzzuk (együtt csináljuk ezt az első sor végéig). Most folytassátok egyedül: Kezdjétek el a második sort, amelyik rajz ugyanolyan, mint az első, azt át kell húzni. Második sortól: Itt két rajz van egy kockában, nem mindig így van. Amelyik olyan, mint az első, át kell húzni!

Értékelés:

Az első sort nem értékeljük, mert gyakorló sor. A többi öt sorban minden helyes megoldásért (ami a modellel teljesen megegyező) 3 pontot adunk. Két pont levonás jár minden rajzért, amelyik egyezik a modellel, de nem húzta át, vagy nem egyezik és azt jelölte meg a gyerek.

Maximum: 45 pont adható:

Célszerű soronként úgy értékelnünk, hogy feltüntetjük a plusz pontokat és a mínusz pontokat is, és az ebből adódó végleges pontszámot. Kitöltési idő 3 perc.

II. M. F. Mértani formák másolása:

Instrukció:

Fogd a ceruzát és rajzolj ide egy ugyanolyan rajzot, mint amilyen ez!

(Megmutatjuk a négyzetet, valamint az alatta lévő helyet. Az instrukciót mindkét rajznál megismételjük.)

Értékelés: 0-3 pontig a három rajz mindegyikénél

Négyzet: Jó oldalak és jó sarkok 3 pont
csak jó sarkok, vagy csak jó oldalak
2 pont
egy jó derékszög van 1 pont
egyetlen derékszög sincs 0 pont

Rombusz: Jó oldalak és jó sarkok 3 pont
csak jó sarkok vagy csak jó oldalak
2 pont
egy hegyesszög és egy tompaszög 1 pont
egymástól nem különböző sarkok 0 pont

Fejszeforma: érezhetően egyezik a modellel 3 pont
egy derékszög és két görbe (1 domború és 1 homorú) 2 pont
négy körvonal, amelyből kettő egyenes 1 pont

egymástól nem különböző körvonalak (egyenesek, görbék) 0 pont

Maximum: 9 pont

c) EDTFELDT- féle vizsgálat

A tanulási nehézségekkel küzdő gyerekek egyik jellegzetes problémája a téri pozíció érzékelése. Ezt vizsgálja ez a feladatlap.

Instrukció:

Nézzétek a lapokat! Ablakokat láthattok, és mindegyik ablakban két rajz van. Azt kérem, tegyetek csillagot abba az ablakba, amelyikben a két rajz: teljesen egyforma, és egyformán is áll! Aki kész van, fordítsa meg a lapját és tegye fel a kezét!

A táblára célszerű felrajzolni egy egyszerű csillagot, hogy ez ne jelentsen problémát. Fel kell hívni még egyszer a gyerek figyelmét arra, hogy csak abba az ablakba tegyenek csillagot, amelyikben teljesen egyformák és egyformán is állnak a rajzok. Megoldási idő két perc.

Éppen a problémás gyerekek, mivel érzik bizonytalanságukat a feladatmegoldásban, a többiekre próbálnak másolni. Ezt igyekezzünk megakadályozni. A tanítónő segítségével fokozatosan, ahogy elkészülnek, rá kell írni a gyerekek nevét, és így beszédni a lapokat.

Értékelés:

A hibázásokat számoljuk össze. Hiba a csillag hiánya a megfelelő helyen, illetve a rossz helyre tett csillag. Hibázások százaléka:

3-4	éves:	50-60	%
5-6	éves:	10-20	%
6-7 éves: 5-10 %			

Ezeket az adatokat a hazai gyerekek képességei szerint módosíthatjuk. Helyes megoldások 1, 5, 6, 8, 9. ábrák megjelölése. Egy jó megoldás + 4 pontot jelent, minden rossz megoldásért levonunk 4 pontot. Maximális pontszám: 20 pont, 100 %-os jó megoldás.

A teljesítmény százalékok alakulása:

20 pont = 100%

16 pont = 80%

12 pont = 60%

8 pont = 40%

4 pont = 20%

d) Elemi számolási készség

Az elemi számolási készség fejlettségnek felmérése egyéni vizsgálat keretében történik. A gyermeket oly módon kell asztal mellé ültetni, hogy a pálcikákkal műveleteket tudjon végezni.

A vizsgálat hat lépésből áll, melyek az elemi számolási készség hat összetevőjét tárják fel. Ezek közül az első három a számlálást, míg a további három a tárgyakkal végezhető alapvető matematikai műveleteket, a számkép felismerést és a számolvasást vizsgálja.

Számlálás

Optimálisan fejlett számlálási készség esetén a számok sorrendje automatizálódik. Egy szám felidézi a rákövetkező számot (visszafelé számláláskor az előtte lévő), és a számlálás tetszőleges helyen kezdhető, illetve megszakítható. Az elsajátítás természetes folyamata azt adja, hogy először az ötös, majd a tízes, húszas stb. számkörben mozognak a gyerekek. A magyar nyelvben (az angolhoz hasonlóan, de eltérően például a franciától) a számok megnevezéseiben ciklikus ismétlődések (tízeseivel, százasaival stb.), szabályosság található. Azaz, a harmincas számokat például ugyanúgy képezzük, mint a húszasokat, vagy a negyveneseket. Ebből az következik, hogy a 20 alatti számlálás rutinná válásában a számok sorrendjének memóriába vésődése, míg a 20 feletti számlálásban az úgynevezett "átlépések" (pl. 27, 28, 29, 30, 31) jelentik a kritikus pontot. Mindezekből az következik, hogy 20 alatt a *számlálást*, míg 20 felett a *számkörök átlépését* célszerű felmérni. Ez a vizsgálat első két lépése. A vizsgálat harmadik lépése - az előbbihez hasonló megfontolásokra alapozva - a visszafelé számlálást méri fel.

1) Számlálás 21-ig. A vizsgálat az alábbi utasítással indul: "Szeretném tudni, hogy meddig tudsz elszámolni. Kezdd el az eggyel, és addig mondd, ameddig csak tudod!" Aki folyamatosan, hibátlanul számol, a 21 kimondása után leállítjuk. Ha a gyermek akadozik, de még nem téveszt, akkor öt másodpercet adunk a két szám között. A feladatra annyi pontot adunk, ameddig a gyermek hibátlanul el tudott számolni, maximum 21-et.

2) Számkörök átlépése. (Kihagyjuk!!!!)

3) Számlálás visszafelé. Ezt a részt az alábbi utasítás vezeti fel: "Most úgy számolunk, hogy én elkezdem, és te visszafelé számolsz!" Példaként két elemet idézünk: „5, 4, 3, folytatd! (2, 1, 0)”; „24, 23, 22, folytatd! (21, 20, 19, 18)”. Ha a gyermek helyesen felsorolta a

zárójelben megadott számokat, akkor ,(~-val értékeljük. Két egymást követő tévesztés után nem kell ezt a részt folytatni. A feladat összesen 8 elemből áll, ennek megfelelően maximum 8 pont szerezhető. (**A, B, C, D** feladatot végezzük el !!!!!!!)

Mennyiség

A mérőeszköz negyedik és ötödik része a számosságot vizsgálja, míg a hatodik a számok jelének ismeretét, az úgynevezett számolvasását. Minden elem helyes megoldását 1 ponttal értékeljük (a táblázat megfelelő rovataiba pipát írunk).

4) Manipulativ számolás (műveletek pálcikákkal). Ehhez a feladathoz van szükség a 20 db azonos színű és hosszúságú pálcikára. A pálcikákat kirakjuk egy csomóba a gyermek elé. Tévesztés után úgy kell alakítani a pálcákat, hogy a feladat folytatható legyen. A feladat összesen 11 elemből áll, ha a gyermek egymást követően hármát is eltévesztett, akkor a többit már nem kell kérdezni, az táblázat megfelelő rovataiba ?-t kell írni. A feladat a manipulativ számolás öt műveletének fejlettségét méri fel: (**A, B, C, D, E** feladatot végezzük el!!!!!!)

F), G), H), I), J), K) FELADATOT KIHAGYJUK.

5) Számkép jelismerés. A tárgyak számosságának ismeretét (a tárgyak vizuálisan észlelhető számossága és a számosság verbális jele közötti megfeleltetés), és a számosságokkal végezhető elemi összeadást kilenc feladatelem térképezi fel. A feladathoz a gyerekek elé kell helyezni a hét képet ábrázoló tesztlapot (14. ábra). Az átláthatóság miatt tíznél több tárgyat tartalmazó számképet nem vontunk be a vizsgálatba, mert annak áttekintése még az optimálisan fejlett számolási készséggel rendelkezők számára is nehézséget jelent. Példaként két elemet idézünk: "Mutasd meg azt a keretet, amelyikben 3 rajz van!", (Csak **A, B, C, D, E, F** feladatot végeztessük el!!!!!!)

6) Számolvasás: (Kihagyjuk!!!!!!)

	Szám- lálás	Számolás visszafelé				Műveletek pálcikákkal		
N é v		A	B	C	D	A	B	

	Számkép felismerés					
Név	A	B	C	D	E	F

e) Figyelemvizsgálat

A vizsgálat menete: Osztályteremben végezhetjük a vizsgálatot úgy, hogy minden gyerek kap egy lapot, melynek mindkét oldalán 21 sorban, soronként 19 db kis rajz látható. A lapokat előre beszámozzuk (1.,2.). A gyermekek öt percig dolgoznak (az időt stopperrel mérjük), de közben minden perc végén szólunk az osztálynak, akkor megjelölik egy ponttal, ahol éppen tartanak. (Az első sor gyakorló sor, nem értékeljük. Célszerű a táblán bemutatni a ferde áthúzást és a pontot.)

Instrukció:

Mindegyikőtök előtt egy lap van, aminek mindkét oldalán kis rajzokat láttok. Nektek a széket és a lámpát kell kiválasztanotok és a ceruzával ferdén áthúznotok. A munkát akkor kezdjétek,

amikor szólok. Közben többször azt fogom mondani, hogy "most". Ekkor ott, ahol éppen a kezetek van, tegyetek egy nagy pontot, azután rögtön folytassátok tovább a munkát. Akkor fejeztétek be, mikor azt mondom: "kész". Ha valamelyikőtök az első oldal végére ér fordítson, és a második oldalon folytassa rögtön tovább. Mindenkinek érthető a feladat? Akkor most vegyétetek kezetekbe a kék ceruzát! Megvan? Kezdhettek a munkát!

Értékelés:

Előre elkészített sablon segítségével könnyen fölfedezhető, hogy melyik rajzot nem jelölte meg a gyermek, amit pedig kellett volna. Ezek a tévedések adják a hibaszámot.

Úgy a teljesítményt, mint a hibaszámot percenként is és összesítve is megállapítjuk.

A *percenkénti teljesítmény* (t): két pont között az átnézett rajzok száma (tehát nemcsak a megjelölt rajzoké). A számolás könnyű, ha tudjuk, hogy egy sorban 19 rajzocska van.

Összteljesítmény (T): az öt részteljesítmény összege.

A *percenkénti hiba* (j): két pont között azon rajzok száma, melyeket be kellett volna jelölni, de a gyermek nem jelölte be.

Összhiba (H): az öt részhiba összege.

Az eredményeket érdemes táblázatosan kiírni.

Az adatokból figyelemminőség, illetve - terjedelem is számítható.

Figyelemminőség: a hiba osztva a teljesítménnyel, szorozva 100-zal, így százalékban kapjuk.

AZ ADATOK TÁBLÁZATA:						
IDŐ:	1 PERC	2 PERC	3 PERC	4 PERC	5 PERC	ÖSSZES
TELJESÍTMÉNY						
HIBA						
MINŐSÉG						

N-H

Teljesítmény% $N \times 100$ az összes átnézett ábrák száma: N
az összes hiba száma : H osztva az összesen átnézett ábrák számával.

f) Mozgásfejlettség, oldaliság, testséma mérőlap

		OKTÓ- BER	MÁJUS
MOZGÁS-	Ujjak ritmikus ökölbe zárása (pumpálás) utánzás		
	Ujjak széttárása (utánzás)		
	Ujjakkal sorra érinteni a hüvelykujjat (játék)		
	Ujjak kisujjal kezdődő gördülékeny tenyérbe zá- rása		
	Egy lábon egyensúlyozás 15 mp-ig (golya moz- gása)		
	Páros lábon szökdelés (veréb), majd egy lábon		
	Labdaelkapás (15 cm átmérőjű, 3 m-ről 5 do- bás)		
OLDALI- SÁG	Jobb kéz - jobb oldal		
	Bal kéz - baloldal		
	Jobb kéz - baloldal		
	Bal kéz - jobb oldal		
TESTSÉMA FEJLETT- SÉGÉNEK MUTATÓI	Fej, törzs, hát. has		
	Szem, szemhéj		
	Orr, orrcimpa		
	Száj. nyelv		
	Fül, nyak, fültő		
	Kéz. kézfej, tenyér		
	Ujjak, ujjhegy. ujjperc		
	Láb		
	Mell, mellkas		
	Arc		
	Kar		
	Comb		
	Térd. térdhajlat		
	Homlok, szemöldök		
	Áll		
	Könyök		
	Csukló		
	Boka		
	Lábfej, talp		
	Lábujjak. sarok		
	Váll		
	Derék		
	Csípő		

g) Pszichológiai mérések
Megfigyelési szempontok

1. Viselkedésére általában jellemző:

- 1./ Állandó mozgás, nyugtalanság van körülötte. (Alig tud nyugodtan ülni, "nyugton maradni".)
- 2./ Mindig babrál valamivel (füzete sarkát gyűrögeti, íróeszközeit sodorgatja, idegesen tekintget.)
- 3./ Mintha nem hallaná, hogy őt szólították.
- 4./ Neve hallatán összerezzen.
- 5./ Szeszélyes, heves érzelmi kitörései vannak.
- 6./ Amibe belelendült, képtelen abbahagyni, átváltni másra.
- 7./ Nagyon lassú, tétova mozgású, feltűnően ügyelen.
- 8./ Nagyon félénk, sírós, nem kezd beszélgetést társaival.

II. Foglalkozások alatti viselkedése:

- 1./ Nem figyel az órán, "mintha nem is lenne ott".
- 2./ Nagyon rövid ideig tudja a figyelmét összpontosítani a feladatokra, a legkisebb zava ris eltereli.
- 3./ Nem követi a pedagógus utasításait.
- 4./ A szóban adott utasításokat, mintha nem értené; tétovázó, tanácstalan, nem tudja elkezdeni a munkát.
- 5./ Kérdezésnél zavartan áll, nem is tudja, mire kell felelnie.
- 6./ Füzeteti feltűnően csúnyák, írása kusza, maszatos.
- 7./ Problémák az írás és olvasásban; nem ismer fel betűket, felcseréli a betűket, a szavakat, a betű képehez nem kapcsolja a megfelelő hangot.
- 8./ Alacsony tűrőképesség - nem tudja kivárni, míg rákerül a sor.

Kik azok a gyerekek, akiknél a felsorolt tünetek megfigyelhetők:

néha - gyakran - állandóan: (egy névsor mellé naponta bejegyezhető az említett jellemző száma, pl: ha mindig babrál valamivel 1. 2. stb. A bejegyzések megmutatják, hogy ez alkalmanként előforduló, vagy állandóan meglévő tünet.)

MEGFIGYELŐ LAP			
Sorszám	Tanuló neve:	I. tünetcsoport	II. tünetcsoport

gy)A vizuális percepció feladatai:

Instrukciók:

Szem - kéz koordináció:

- Iránykövetés egyenes vonalak között:

Haladj egyenesen -tól -ig úgy, hogy közben ne emeld fel a ceruzád, és ne éri a vonalak széléhez!

- Iránykövetés görbe vonalak között:

Haladj a vonalak között középen! Ne vedd fel a ceruzád az "út" végéig! Ne éri a vonalak széléhez!

- Vonalkövetés:

Haladj a két karika között a fekete vonalon úgy, hogy ne térj le arról, és ne vedd fel a ceruzád, amíg a vonalon végig nem értél!

g) Sorritmus folytatása:

Folytasd a rajzot a sor végéig a megadott minta szerint, a megadott sorrendben és méretben!

- Gestalt-látás (rész-egész viszonya):

Pótold a rajzok hiányzó részeit!

- Alakállandóság:

Színezd az ugyanolyan formákat pirosra!

- Alak-háttér:

Keresd meg a vonalak között elbújt ábrákat!

Színezd ki azokat!

j) Térbeli helyzet:

- Különbözőség:

Színezd ki azt a holdvilágot, amelyik különbözik a többitől!

- Azonosság:

Színezd ki azt a virágot, amelyik pont ugyanolyan, mint az első!

- Térbeli viszony:

Kösd össze a jobb oldali pontokat ugyanúgy, ahogyan a bal oldaliakat látod! Ne vedd fel a ceruzád, amíg el nem készültél!

k) Szókincs mérése

Felhasznált szakirodalom, segédanyagok jegyzéke

- Diagnosztikus Fejlődésvizsgáló Rendszer

4 – 8 évesek számára

Mozaik Kiadó

- Műhelymunka II.

TÁMOP 3.1.6-11/2 2011-003

„Tanuljunk együtt! – Tanuljunk egymástól!”

A sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók együttnevelésének támogatása és az egységes gyógypedagógiai módszertani intézmény komplex szolgáltatásainak kialakítása Dél-Baranyában

Egyéni fejlesztés Készítette: Tóthné Schiebelhut Livia

- Gyenei Melinda – Szautner Jánosné Szigeti Gizella

A tanulási zavarok korrekciója kisiskolás korban I Fejlesztő Program

- Adaptációs kézikönyv Gyakorlati útmutató integráló pedagógusoknak

Készült a Nemzeti Fejlesztési Terv Humánerőforrás-fejlesztési Operatív program 2.1 intézkedés Hátrányos helyzetű tanulók esélyegyenlőségének biztosítása az oktatási rendszerben központi programjának „B” komponense (Sajátos nevelésiigényű tanulók együttnevelése) keretében.

XII. Érvényességi nyilatkozat

A helyi pedagógiai program érvényességi ideje:
A nevelőtestület határozata alapján visszavonásig érvényes.

A helyi pedagógiai program felülvizsgálata:
A felülvizsgálat 5 évenként történik.

A helyi pedagógiai program módosításának lehetséges indokai:
Törvényi változás
Fenntartói feladatváltozás
Minőségi munka eredményeiből adódó változás
A nevelőtestület 50+1%-a igényli a program változtatását.

A helyi pedagógiai program nyilvánosságra hozatala:
Minden tagóvodában a vezetői szobában van elhelyezve, interneten a honlapon megtalálható.
www.szentendreiovi.hu

Szentendre, 2013. május. 31.

.....
Hajnal Szilvia
intézményvezető

.....
közalkalmazotti képviselő

XIII. Legitimációs záradék

Egyetértését nyilvánította:
(Szülők Közössége/

A Pedagógiai Programot megismertük, véleményeztük, és azt elfogadtuk

.....
Szülői Közösség Elnöke

Szentendre, május. 31.

Elfogadta:
(Nevelőtestület/
melléklet jegyzőkönyv
dátum:.....

aláírás:.....
Hold utcai Tagóvoda

aláírás:.....
Szivárvány Tagóvoda

aláírás:.....
Püspökmajor ltp-i Tagóvoda

aláírás:.....
Vasvári Pál úti Tagóvoda

aláírás:.....
Bimbó utcai Tagóvoda

aláírás:.....
Hétszínvirág Tagóvoda

aláírás:.....
Izbégi Tagóvoda